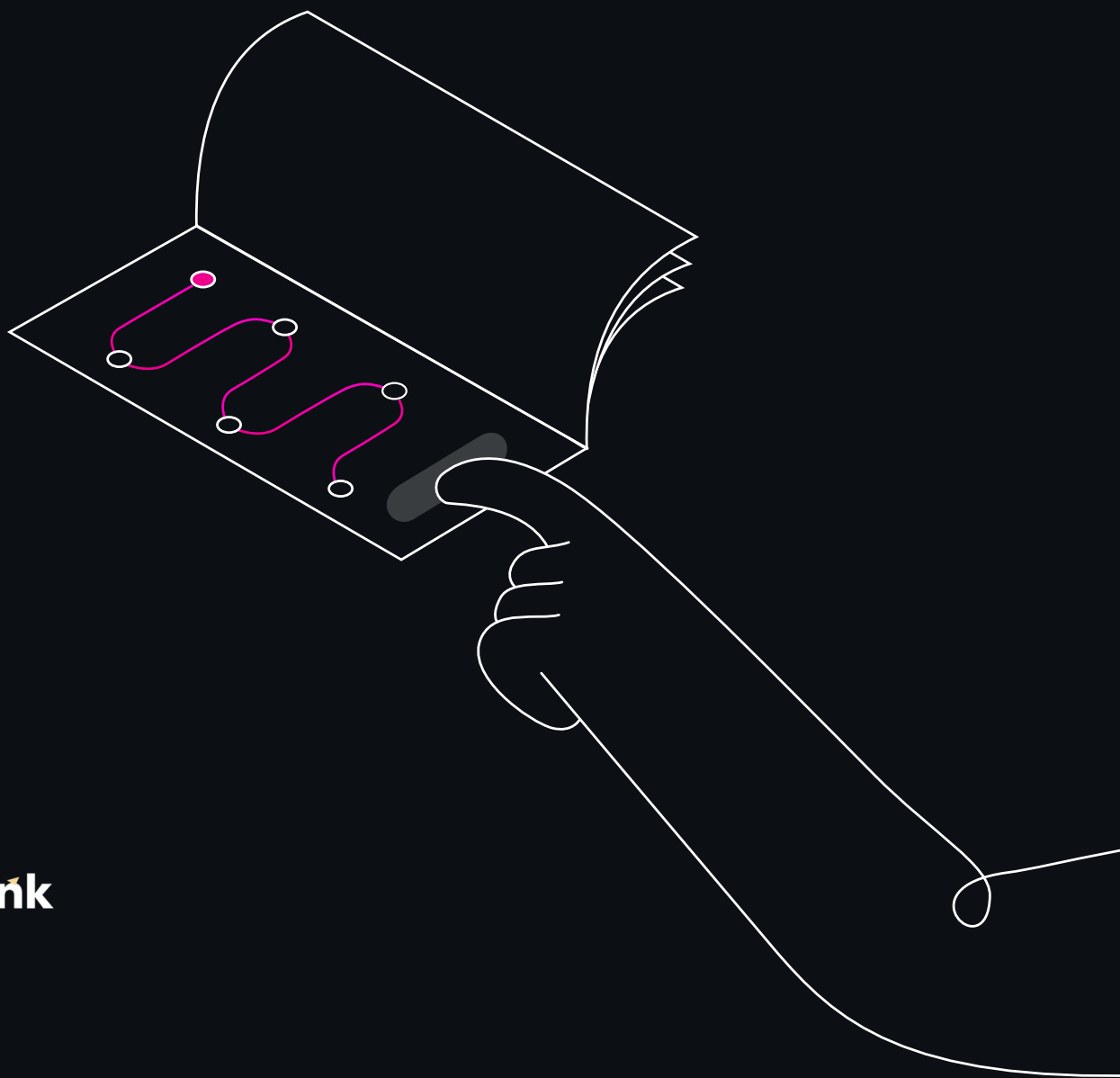

Ärianalüüs

Kohalike omavalitsuste veebilehtede
uuendamine valitsusportaali platvormi alusel

rethink

Sisukord

SISSEJUHATUS	3
Analüüsi eesmärk	3
Metoodika kirjeldus.....	3
Kasutajauuring.....	3
Analüüs.....	4
KOHALIKU OMAVALITSUSE TEENUSPORTAALI KASUTAJAKOGEMUSE ANALÜÜS.....	5
Domeen.....	5
Päis ja logo	6
Menüü	7
Struktuur.....	8
Navigatsioon	9
Jalus	10
Avaleht.....	10
Sisulehed	12
Otsing	13
Mitmekeelsus.....	15
Küljendus ja visuaalsed elemendid.....	16
Lingid, viited	17
Iseteenindusse sisenemine.....	18
KASUTAJAUURING	19
Esimene etapp: platvormi sisemiste kasutajate uuring.....	19
Teine etapp: veebilehe väliste kasutajate uuring	24
Kolmas etapp: kohalike omavalitsuste küsitlus	27
PÕHITEESID	46
Valitusportaali (sh OVP) üldised eesmärgid	46
Valitusportaali (sh OVP) suunad	46
Veebilehed muutuvad õhemaks ja informatsioon kergemini leitavamaks.....	46
Otsing muutub portaali keskseks funktsionaalsuseks.....	47
Visuaalne lahendus on kaasaegne, korrektne ja positiivne.....	48
Vald tuleb inimesele lähemale.....	49
OVP lahendus käsitleb kodukohta.....	50
Valitusportaali ja KOVTP funktsionaalsuste võrdlus.....	51
VALITSUSPORTAALI KASUTAMISE VÕIMALIKKUS KOVIDE KONTEKSTIS	60
KOVide vajadus uue platvormi kontekstis	60
Kokkuvõte.....	62
Visuaalne lahendus.....	63
Haldusmudel ja jätkusuutlikkus	64
Kohalike omavalitsuste teenused	65
Teenused.....	66
PROJEKTI ELLUVIIMINE	69
Arenduspartneri ja disainipartneri leidmine.....	69
Sisuhalduse koolituse partneri leidmine.....	69
KOVide projektiga kurssi viimine	69
Pilootide pidev toetamine ja projektijuhtimine	70
Veebilehe struktuuri muutmine.....	70
Veebilehe sisu analüüsimine.....	70
Veebilehe sisu kasutajasõbralikumaks muutmine.....	71
Otsingumootori ettevalmistamine	71
OVP kasutuselevõtmine ning tehnilise toe pakkumine.....	72
Mõõdikud.....	73

Sissejuhatus

Analüüsi eesmärk

Kohalike omavalitsuste teenusportaal (KOVTP) on tarkvaraplatvorm, mis loodi 2009. aastal. Selle eesmärgiks oli pakkuda kohalikele omavalitsustele platvorm, mis ühtlustaks kohalike omavalitsuste veebilehtede taset ja tehnilist võimekust.

KOVTP alamsüsteemina toimib alates 2011. aastast kohalike omavalitsuste menetelussüsteem (KOVMEN), mille peamiseks funktsionaalsuseks on üle X-Tee elektrooniliste registriandmetega eeltäidetud e-vormide lahendus. Infosüsteemi KOVTP kasutab täna 73 kohalikku omavalitsust. 2020. aastal koostatud analüüs tõi välja, et infosüsteemid KOVTP ja KOVMEN ei ole tuleviku vaates jätkusuutlikud ning nende edasiarendamine ei ole mõistlik.

Valitsusportaal (VP) on 2014 aastal kasutusele võetud Drupal sisuhaldusraamistikul põhinev platvorm avaliku veebilehe pidamiseks. Eesmärk oli rakendada valitsusasutuste visuaalset identiteeti ja ühtlustada veebilehe pidamise tehnilist taset.

VP on tänaseks uuenenud ja kasutusele on võetud versioon 2.0. Valitsusportaal kasutavad täna kõik ministriumid ja mitmed allasutused. VP 2.0 kasutuselevõtuga muutus veebiplatvormi visuaal kaasaegsemaks, lisandus üle platvormi toimiv otsing ning lihtsustus ka haldusliides.

Käesoleva analüüsi eesmärgiks on selgitada välja, kuidas VP platvormi on võimalik ja milliste täiendustega kohalikel omavalitsustel KOVTP asemel kasutusele võtta.

Võrrelda KOVTP/KOVMEN funktsionaalsust VP platvormi võimalustega:

- ▶ Anda suunised ja soovitusel VP kasutuselevõtuks kohalikes omavalitsustes, kirjeldades jätkusuutlikkuse ja haldamise
- ▶ Koostada suunised ja soovitusel sellise detailsusastmega, et seda on võimalik kasutada IT-arenduse alusdokumendina
- ▶ Luua kavad funktsionaalsustest, mis täna VP-s kasutusel ei ole, kuid on vajalikud KOVide kontekstis. Kuvad on aluseks IT arendusele, kuid tehnilise analüüsi faasis võivad kavad muutuda vastavalt sellele, mida ja kuidas on tehniliselt võimalik ja mõistlik realiseerida.

Kavandatavat uut valitsusportaal (VP) platvormil baseeruvat kohalikele omavalitsustele kohandatavat lahendust nimetatakse käesolevas dokumendis Omavalitsusportaal (OVP).

Metoodika kirjeldus

Huvigruppide ja kasutajate kaardistamiseks ja nende vajaduste välja selgitamiseks viidi läbi etnograafiline uuring. Etnograafia on metodoloogia, mida rakendatakse disainiuuringute teostamiseks kuna see võimaldab selgitada välja inimeste käitumise mustreid ja seeläbi mõista nende tegelikke vajadusi. Käesoleva projekti uuringu raames toimus andmekorje järgnevatel meetoditel.

Kasutajauuring

Intervjuud KOV esindajatega

Intervjuud viidi läbi nelja kohaliku omavalitsusega – Saaremaa vallavalitsus, Pärnu vallavalitsus, Elva vallavalitsus ja Viljandi vallavalitsus. Mõnel Intervjuul osales vallavalitsuse poolt mitu esindajat, enamasti

kommunikatsioonispetsialist ja IT spetsialist. Intervjuude kestsid 1,5-2 tundi. Intervjuu viidi läbi eelnevalt koostatud intervjuuküsimustele toetudes.

Fookusgruupiintervjuud intervjuud teenuse kasutajatega

Teenuse lõppkasutajatega viidi läbi fookusgruupiintervjuud. Kokku viidi läbi 4 fookusgruupiintervjuud Rakvere, Otepää, Saue ja Haapsalu elanikega. Kokku osales intervjuudel 20 elanikku. Intervjuud kestsid umbes 2 tundi. Intervjuud viidi läbi varemalt koostatud intervjuu küsimustele toetudes.

Ankeetküsimustik

Ankeetküsimustik saadeti välja kõigile ehk 79-le kohalikule omavalitsusele. Nii nendele, kes kasutavad KOVTP platvormi, kui ka neile, kes seda ei kasuta. Küsimustikule vastas 50 kohalikku omavalitsust ehk 63% kõigist. Ankeetküsimustikus oli kokku 25 küsimust.

Analüüs

Internetipõhine analüüs

Struktureeritud internetipõhine analüüs seisnes veebikeskkondade analüüsimises tuginedes internetis kättesaadavale informatsioonile. Analüüsiti põhjalikult kasutajauuringus osalenud ja KOVTP-d kasutavate kohalike omavalitsuste veebilehti: Viljandi, Saaremaa, Elva, Otepää, Rakvere, Haapsalu ja Saue.

Olemasoleva materjali analüüs

Analüüsiti tellija poolt saadetud sisendmaterjali, mille alla kuulusid VP eelanalüüs, VP stiiliraamat, VP front-end raamistik, VP arendusmudel, VP tehniline, haldus ja majutusteenus, Kohaliku omavalitsuse teenusportaali ja Kohaliku omavalitsuse menetlusinfosüsteemi analüüs ja Kohaliku omavalitsuse teenusportaali tutvustavat veebileht.

Konsultatsioon tiimiväliste ekspertidega

Projekti elluviimise käigus konsulteeriti Riigikantselei Valitsusportaali ekspertidega.

Äriloogika ja strateegilise nägemuse väljatöötamine

Kasutajauuringu tulemusena tulid ilmsiks protsesside ja kasutajakogemuse kitsaskohad. Sellest lähtudes töötati välja uued äriloogilised lahendusalternatiivid, mis väldivad või leevendavad maksimaalselt selgunud kitsaskohti.

Sellest lähtudes töötati välja laiem visioon kohalike omavalitsuste veebilehtede ülesehitamise võimalikkusest Valitsusportaali platvormile.

Wireframe'ide loomine

Teenusedisaini tulemusena kujunenud ideede ja kontseptsiooni alusel loodi nädiswireframe'id nendest vaadetest, mida täna Valitsusportaal kohalike omavalitsuste vajadustest ei kata.

Wireframe'ide loomise raames töötati välja ka värvilahendus, mis võetakse kasutusele kohalike omavalitsuste veebilehtedele. Värvilahenduse väljapakkumisel pöörati tähelepanu sellele, et portaal vastaks WCAG AA nõuetele.

Kohaliku omavalitsuse teenusportaali kasutajakogemuse analüüs

Aljärgnevalt on välja toodud KOVTP platvormi tugevused ja nõrkused, tuginedes erinevate veebilehtede analüüsile. Analüüsitud ei ole kõiki veebilehti vaid ainult osa neist, mistõttu ei pruugi allolevad märkused kehtida kõigi KOVTP-d kasutavate valdade ja linnade veebilehtede kohta, küll aga on peegeldatav valdavale enamusele.

Esile on tõstetud peamiselt platvormi piiratusest tingitud kitsaskohad, mida on võimalik lahendada uue platvormi kasutuselevõtuga, aga ka üldised haldamisega seotud probleemkohad, mida saab lahendada ainult inimene, mitte süsteem.

Domeen

Mis on hästi

Enamikel juhtudel on domeeninimi kasutaja jaoks hästi mõistetav ehk kasutatud on *linnanimi.ee* või *vallanimi.ee* formaati.

Mis võiks olla paremini?

- ▶ Puudub üldine strateegia, kuidas linnade ja valdade veebilehtede domeenid üles ehitatakse.
- ▶ Kasutusel on palju erinevaid formaate ning kasutajal on keeruline aru saada, kas domeeni puhul on tegemist linna või valla veebilehtega.
- ▶ Domeenid on väga ebaühtlase loogikaga ning ei loo terviku tunnet.

<http://www.pparnumaa.ee> · [Translate this page](#) ⋮

Põhja-Pärnumaa vald: Üldinfo

21. oktoobril 2017 ühinesid Halinga vald, Tootsi vald, Vändra vald ja Vändra alev. Uues vallas on 86 küla ja kolm alevit (Tootsi, Pärnu-Jaagupi ja Vändra ...

<http://v-maarja.kovtp.ee> · [Translate this page](#) ⋮

Väike-Maarja vald: Üldinfo

Ilmumas on septembrikuu Väike-Maarja valla infoleht · Vanemad uudised · Taotluste e-vormid · Dokumendiregister · Teabenõude vorm · Teavita probleemist ...

<http://www.peipsivald.ee> · [Translate this page](#) ⋮

Peipsiääre Vallavalitsus: Üldinfo

Peipsiääre Vallavalitsus - Tartu mnt 4, Alatskivi alevik, Peipsiääre vald, Tartumaa 60201
Registrikood 77000192. Tel: +372 730 2370. vald@peipsivald.ee.

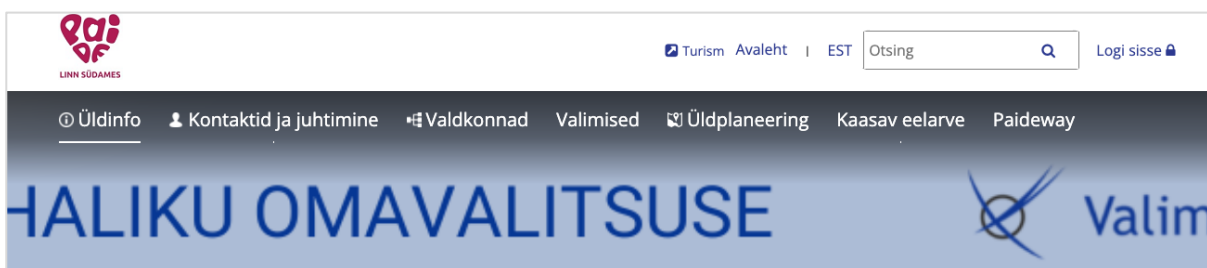
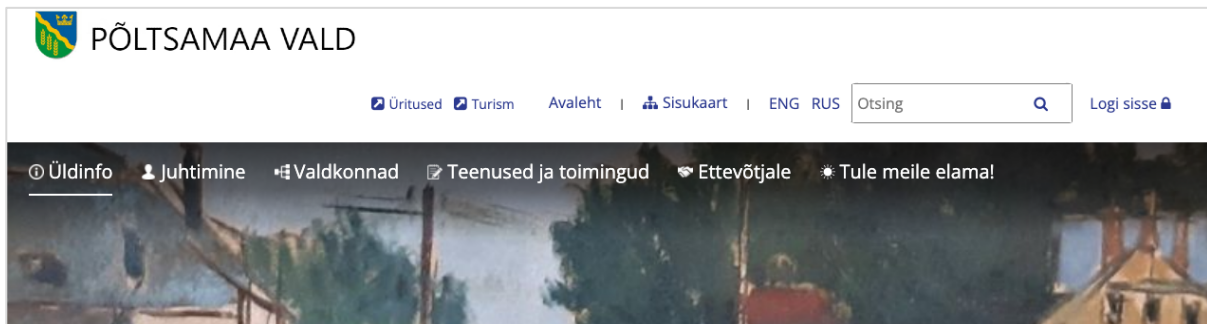
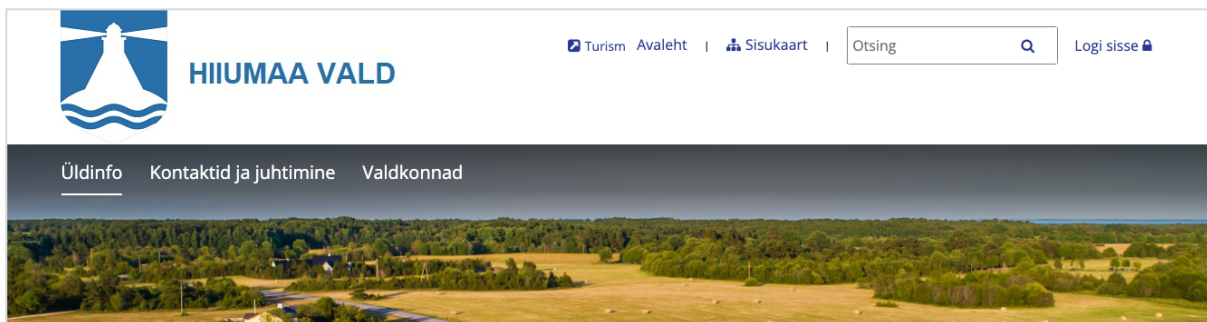
Hiiumaa vald: Üldinfo

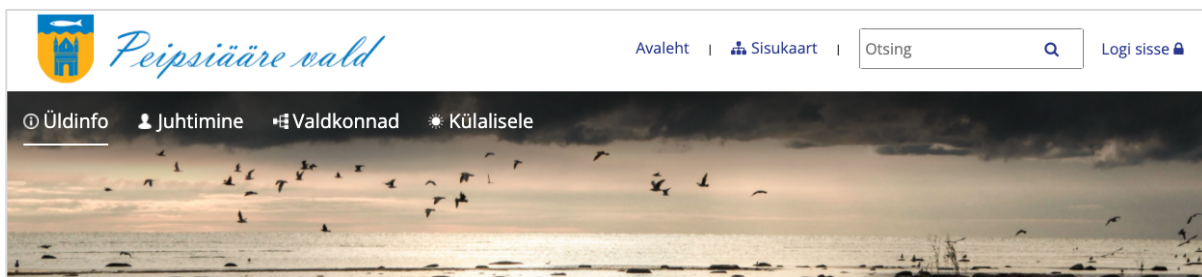
Hiiumaa vald on kogu Hiiumaa saart hõlmav maakonna ainus omavalitsus, Hiiumaa on armas, peresõbralik, loodust hoidva ja väärtustava elujõulise uuendusmeelse ...

Päis ja logo

Mis võiks olla paremini?

- ▶ Päises ei ole logo kõrgus on fikseeritud, mistõttu võib päis venida liiga kõrgeks.
- ▶ Päises oleva logo osas puudub ühine lähenemine. Osad vallad ja linnad kasutavad logo, teised vappi. Nimi vapi kõrval on kirjutatud väga erinevate kirjastiilide ja suurustega. Reeglina ei ole arvestatud logo/vapi kaitseruumiga.
- ▶ Viide avalehele on ebavajalik, sest dubleerib logo funktsiooni ehk viib avalehele.
- ▶ Viide sisukaardile on aegunud vajadus. Sisukaardi kättesaadavus veebilehel viitab sellele, et leht on liiga keerulise struktuuriga, et seda ilma sisukaardita kasutada.

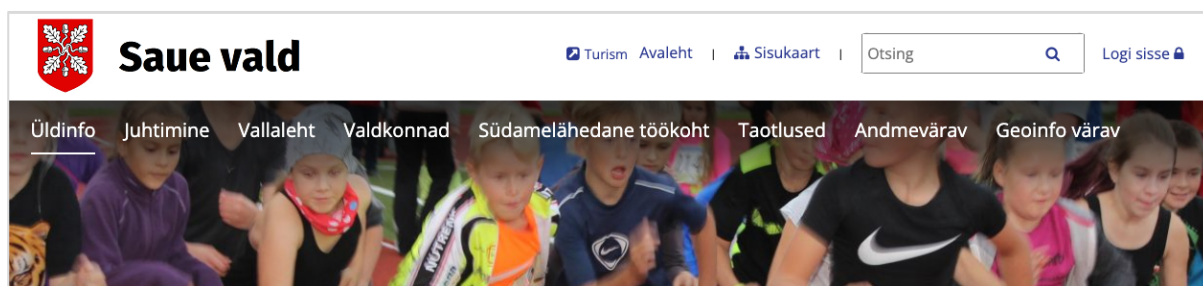
Menüü

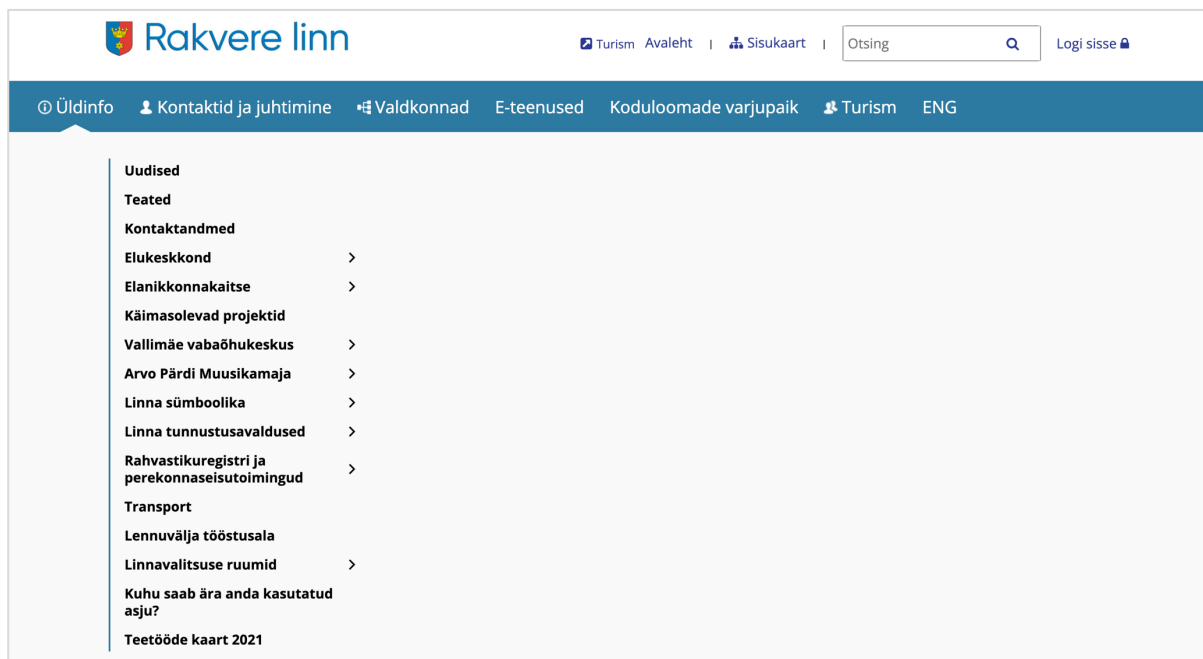
Mis on hästi?

Menüü paigutub ühele reale ja olenemata sellest, et mõni menüüpunkt on pikem, jätab korrastatud mulje.

Mis võiks olla paremini?

- ▶ Menüüpunktide ees on osadel veebilehtedel kasutatud ikoone. Icoonide kasutamine antud kontekstis ei anna midagi juurde, sest pilt ei suuda asendada sõna ning ei paku kasutajale võimalust ilma lugemata klikkida õigele menüüpunktile.
- ▶ Menüüpunktid on paigutatud pildile ja kui taustapildiks on valitud kirju pilt, on keeruline menüüpunktide nimesid lugeda.
- ▶ Osad menüüpunktid suunavad lehelt välja ilma igasuguse indikatsioonita. Ei ole hea tava panna otse menüüsse lehelt välja suunavaid linke – eriti juhul, kui kasutajat disaini abil selleks ette ei valmistata.
- ▶ Esimesel menüüpunktil on avalehel automaatselt joon all, kuigi see ei ole aktiivne. Taoline indikatsioon ajab kasutaja segadusse, sest jääb mulje, et menüüpunkt erineb mingil moel teistest.
- ▶ Menüü avaneb üle ekraani ning valdav enamus menüüst on tühi, sest jäetud on ruumi kolmanda ja neljanda taseme avanemiseks. Kui järgnevad tasemed oleksid kohe nähtavad, saaks informatsiooni paigutada menüüsse ühtlasemalt ja vältida olukorda, kus palju menüüpunkte ajavad menüü pikaks (vahel lausa ekraani serva taha) jättes valdava enamuse ekraanist tühjaks.

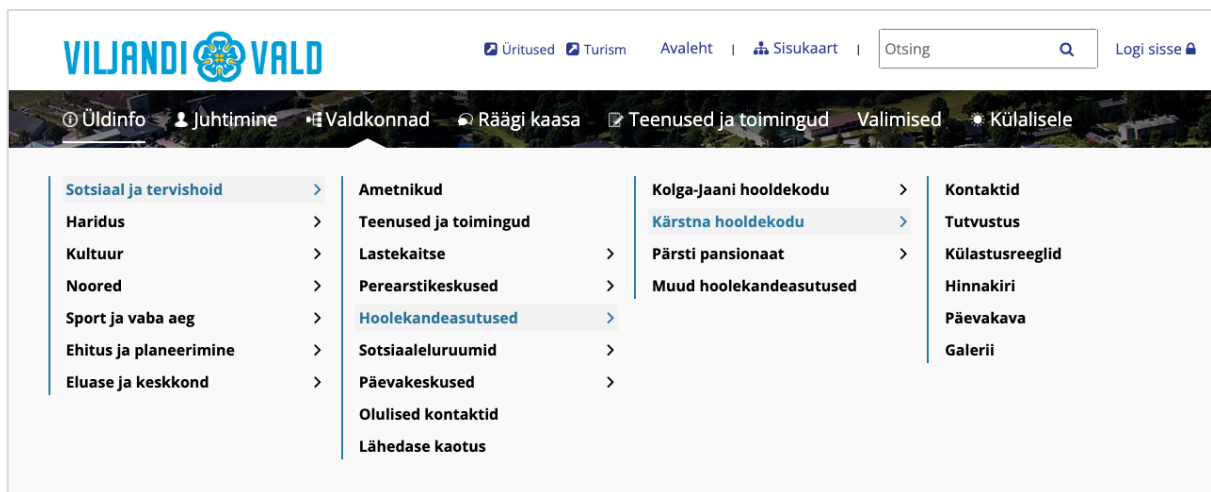
Struktuur

Mis on hästi?

Esimese taseme menüüpunkte on hoomatav arv.

Mis võiks olla paremini?

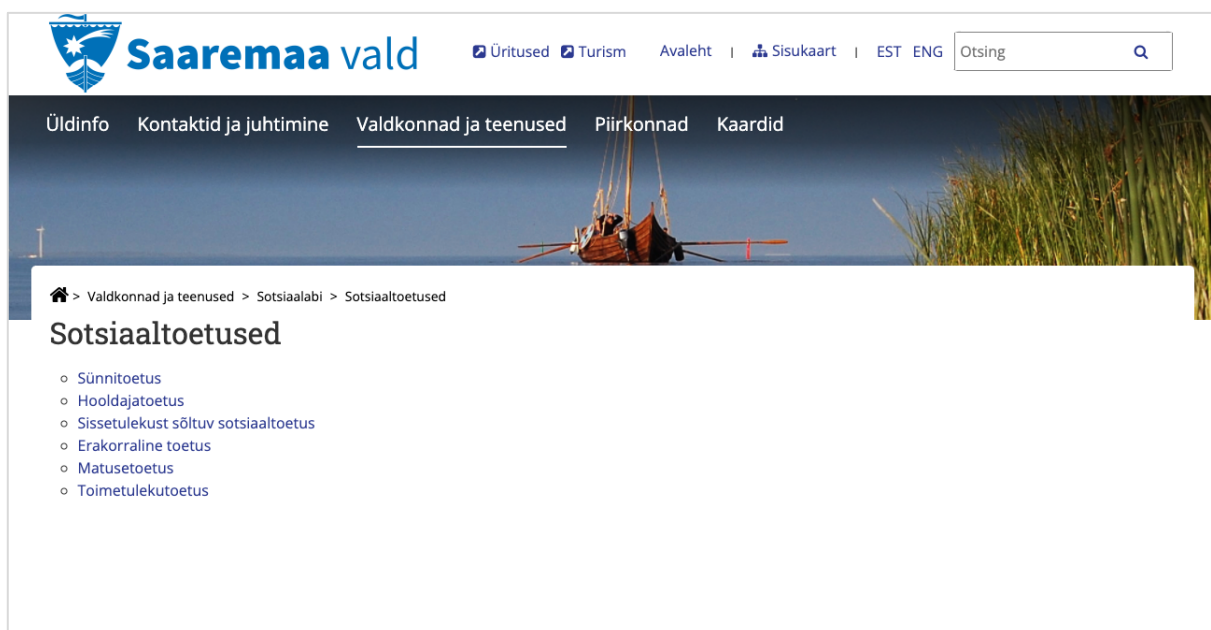
- ▶ Puudub ühtne loogika, mida esimese taseme menüüs kuvatakse.
- ▶ Segamini on erineva olemusega menüüpunktid näiteks „Koduloomade varjupaik“ (konkreetne asutus), „Valimised“ (üks sündmus), „Külalisele“ (kasutajapõhine menüüpunkt) jne.
- ▶ Viietasemeline struktuur on liiga sügav. Informatsiooni peaks suutma paigutada maksimaalselt kolmele tasemele. Neljas ja viies tase ajavad kasutaja segadusse, sest tekib hoomamatu arv klikke ja sisulehti.
- ▶ Sageli on kasutajale kõige olulisemad praktilised lehed kõige sügavamal ja kõige keerulisemad leida.
- ▶ Struktuur ei ole tasakaalus. „Valdkonnad“ (või sarnase sisuga) menüüpunkt on selgelt suurema kaaluga ning inforohkuse tõttu kasutab nelja alamtaset. Teised menüüpunktid on märksa õhemad ning osade puhul avaneb vaid üks alamleht. Kui menüüpunktides olev sisu jaotada ühtlasemalt, ei oleks nii sügavat struktuuri tõenäoliselt tarvis.

Navigatsioon

Mis võiks olla paremini?

- ▶ Navigatsioon lehtede vahel on üles ehitatud selliselt, et sisulehte ei ole ühelgi vahepealsel menüüpunktil, vaid ainult kõige sügavamal menüütasemel. See tähendab, et kodulehtedel ei ole palju sisu, vaid sisu on killustunud ja selleni jõudmine võtab palju aega ja ekslemist.
- ▶ Kolmanda taseme menüüpunktid käituvad erinevalt. Kui mõned kolmanda taseme menüüpunktid suunavad kasutaja teise jaotuse alamlehele, siis teised avavad lehe samas jaotuses või suunavad neljandasse tasemesse.
- ▶ Mitmel veebilehel dubleeritakse sisu mitmes kohas. Näiteks on kontaktide info menüüpunktides „Üldinfo“ ja/või „Juhtimine“ ja/või „Elanikule“ jne.
- ▶ Kasutusel on menüüpunkt „Üldinfo“, mille nimetus on liiga üldine ja ei anna kasutajale teavet, mis selle alt leida võiks. Kasutaja pöördub sinna ainult välistusmeetodil ehk siis, kui ta ei leia enda jaoks vajalikku informatsiooni muudest menüüpunktidest.

Jalus

Mis on hästi?

Jaluses ei ole ülemäära palju infot.

Mis võiks olla paremini?

Informatsioon on tsentreeritud keskele ja puudub võimalus seda paigutada kahte või kolme tulpa. Selle tulemusena venib jalus ebamõistlikult kõrgeks.

Avaleht

Mis on hästi?

- ▶ Kokku on lepitud ühtne avalehe infoarhitektuur ja sellest on püütud mõningate erinevustega kinni pidada.
- ▶ Uudised ja teated on avalehel fookuses ja kasutajatele kiiresti kättesaadavad.

Mis võiks olla paremini?

- ▶ Avalehed on sisutihedad ja koormatud. Avalehele soovitakse tuua kõik olulised teemad ning sellega kaasneb informatsiooni üleküllus, komponentide omavaheline konkureerimine ja visuaalne tasakaalutus. Kasutajal ei teki kiiret ülevaadet, mis on lehe fookuses.
- ▶ Paralleelselt on kasutusel liiga palju erinevaid kujunduspõhju ja -stiile nii pildikeeles, pildi/pealkirja/sissejuhatuse kombinatsioonides kui komponentide paigutuses.
- ▶ Rubriikide ja sisuplokkide pealkirjad on ebaühtlase pikkusega. Näiteid leiab üherealisest kuni neljarealise pealkirjani.
- ▶ Visuaalset harmooniat mõjutab pildikeele ebaühtlus. Kasutusel on nii pildipanga pildid, isetehtud madala kvaliteediga fotod, illustratsioonid, plakatid ja logod/ikoonid läbisegi.
- ▶ Kõrvuti asetsevad tekstiplokid on sageli ebaühtlase kõrgusega, mis viib lehe tervikuna visuaalsest tasakaalust välja.
- ▶ Plokkide kõrgused venivad vabalt, mistõttu on paremal asetsev kitsas plokk tihti vasemast plokist kõrgem (või vastupidi) ning loob tühja valge alla enne jalust.
- ▶ Kalendri, kontaktide, statistika ja olulise info plokid on kasutaja jaoks olulise väärtusega, kuid kaovad vasemas tulpas vilkuvate ja värviliste reklaamplokkide vahele ära.

Vabad toekohad

Sotsiaalvaldkond otsib tugisikuid

Saarepeedi kooli keemiaõpetaja | Kandideerimise tähtaeg 30. september

Huvikoole: 2

Viljandi vald

3738 meeldivast

Märgi leht meeldivaks

Jaga

Viljandi vald

37 tundit tagasi

Vallavalitsuse 29. septembri istungi kokkuvõte.

VILJANDIVALD.EE

Vallavalitsuse istung 29. se...

Volikogule esitatud eelnõud Tunnus...

Vasaku ja parema veeru kõrgused võivad märgatavalt erineda

Rakveres lõppes Pika tänava teise etapi ümberehitus

Vallimäe vabaõhukeskus sai stationsaareed tualetid

Puulehti saab Rakveres tasuta ära anda

20.29. SEPTEMBRI

LIIKUVUSN

JALGS

KOOLI-TÖE

TRENI

Liikuvusnädal jalgsi kooli-tööle-trenni

Uus leping toob Rakvere linnaliinidele keskkonnasäästlikud bussid

Arvo Pärli muusikamaja kinnitati riiklikult tähtsaks kultuuriobjektiks

VAATA VARJUPAIGAS VIIBIVAIÐ LOOMI

SIIT

Olulised viited

Hanked

Dokumendiregister

Avaldused ja taotlused

Teabenõude vorm

Teavita probleemist

Muudatused liikluskorralduses

Vabaduse tänava ring avatakse esmaspäeva hommikul liikluseks

Muutused Rakvere linna piirkonnapolitseinike töös

Mitmel Rakvere linna tänaval muudeti liikluskorraldust

ST TARKUSEPÄEV ALGAVAT KOOLI

SPOKU

EESTI.ee

Rakvere Ametikoht

Lastekaitse 116111

Oluline kaob vilkuvate reklaamplokkide vahele ära

Sisulehed

Mis on hästi?

Sisulehtedel ei ole palju informatsiooni, kuid erinevaid sisulehti on väga palju. Hea on see, et sisu kokku tõstmisel on võimalik luua palju õhem ja ülevaatlikum struktuur.

Mis võiks olla paremini?

- ▶ Üle lehekülje laiuvat teksti on kasutajal raske, väsitav ja pingutust nõudev lugeda. Reavahetusel kaob järg silme eest ära.
- ▶ Kogu sisu on joondatud vasakule, sh pildid. Kui pildid on erineva suurusega ja tekstid ebaühtlase pikkusega, on sisuleht visuaalselt väga ebaühtlane.
- ▶ Sisulehtedel puudub liigendatus ja küljendatus, mis aitaks pika tekstimassiivi kergemale lugemisele oluliselt kaasa. Monotoonne tekst ei võimalda kasutajal olulist infot vähemolulisest eristada ka olukorras, kus seda on püütud tekstiosade *boldi* tõstmisega saavutada.
- ▶ Sisulehed on läbivalt ebaühtlase koormusega. Esineb pikki tekstilisi lehekülgi paralleelselt paarilauseliste sisutühjade lehekülgedega.
- ▶ Mitmed lehed on sisutühjad ja tegeliku info saamiseks suunatakse kasutaja edasi teistele välistele veebilehtedele.
- ▶ Olemuslikult sarnased teemad on erinevatel lehekülgedel ja sama sisu on sageli dubleeritud. Selline lahendus koormab veebi, muudab kasutaja kogemuse segaseks, tõstab ebaühtlase ja eksliku sisu tekkeriski (nt ühel lehel sisu uuendatakse, ent kui haldaja ei tea / mäleta, kus sama sisu veel kajastatakse, jääb teine leht uuendamata) ja toob veebi omanikule kaasa ebamõistliku topelthaldamise tõstes halduskoormust põhjendamatult.

Elanikule > Sümbolika

13.09.21

OTEPÄÄ VALLA VAPP

Mustal kilbil kuldnerebitud servaga karupea kujutus. Vabariigi valitsuse 17. märtsi 1999 a. määrus nr 100 "Haldusterritoriaalse korralduse muutmine" moodustati senise Otepää linna ja senise Pühajärve valla baasil uus omavalitsusüksus Otepää vald. Kehtestati Otepää kui asula liigiks vallasisene linn. Otepää valla sümbolika jäeti muutmata kujul kasutamisele Otepää linna vapp ja lipp.

[Otepää valla vapp \(allalaadimiseks, pdf vormingus\)](#)

LIPP

Lipp koosneb kolmest horisontaalsest laiusest: ülemine - valge laiusega 3/7 ühikut, keskmine - must 1/7 ühikut ja alumine - kollane 3/7 ühikut lipu laiusest. Lipu keskel on linna vapp. Lipu laiuse ja pikkuse suhe on 7:11 ühikut; normaalmõõtmed on 105x165cm.

Kinnitatud 24. juulil 1992. aastal

OTEPÄÄ TURISMIPIIRKONNA LOGO (TALVEPEALINN OTEPÄÄ, OTEPÄÄ)

[Logoraamat \(allalaadimiseks, pdf\)](#)

Sisulehed on visuaalselt väga ebaühtlased

Valdkonnad > Haridus > Analüüsid ja uuringud

Viljandi valla määratletud piirkonna haridusvaldkonna võimalikud arengud

- [Viljandi valla määratletud piirkonna haridusvaldkonna võimalikud arengud](#)

Analüüs: Meistrite Kool OÜ ekspert Marika Ivandi

On sisulehekülgi, kus on ainult paar lauset

Otsing

Mis on hästi?

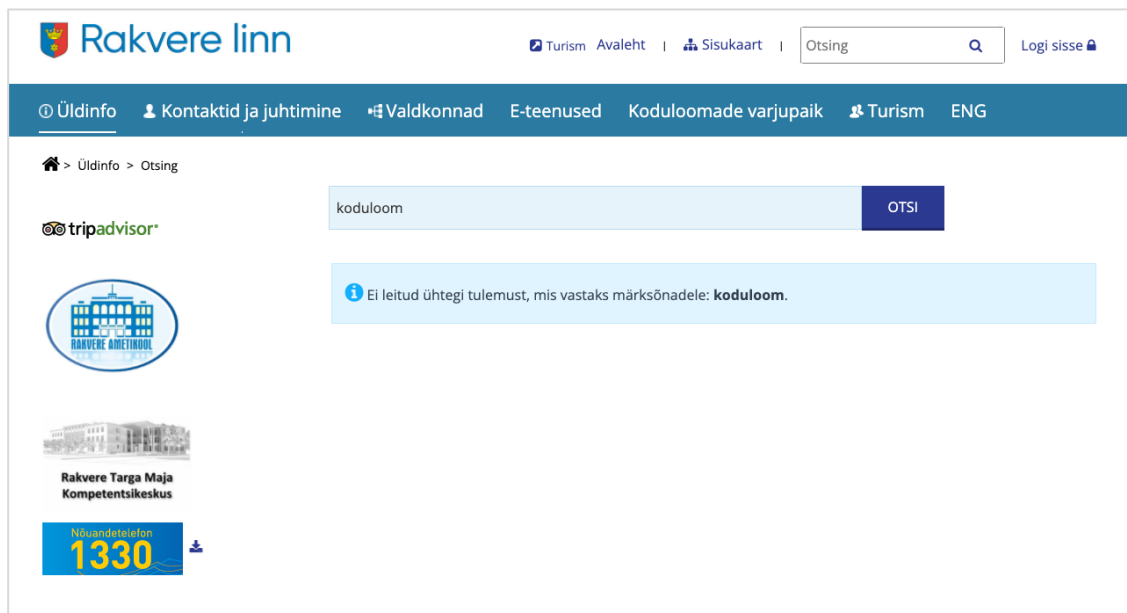
Otsing on paigutatud päisesse, kasutajale kergelt leitavasse ja loogilisse kohta.

Mis võiks olla paremini?

- ▶ Otsing ei tööta korrektselt ja ei suuda leida tulemusi teises käändes või osalise otsingusõna peale.
- ▶ Otsingu lehel kuvatakse enne ühegi otsingu teostamist leheküljetäis otsingutulemusi/infot, mida kasutaja tellinud st otsinud ei ole. Sealjuures puudub arusaam, mis info see on - kas need on viimati

lehele sisestatud uudised / sisulehed? Kas need on kõige tähtsamad sisulehed, mida tahetakse esile tõsta?

- ▶ Välja on kuvatud otsingutulemuste lehtede vahel navigeerimise nupud. Nendel klikkida ei ole võimalik, mistõttu tekitavad nad kasutajas segadust ning on ebavajalikud. Sellised nupud peaksid olema peidus kuniks neid on vaja ja saab kasutada.
- ▶ Puudub arusaamine, kui palju tulemusi otsinguga kokku leiti.
- ▶ Otsingutulemused kuvatakse terve lehe laiuselt, mistõttu on silmadega endale sobivat otsingutulemust raske leida.
- ▶ Otsingutulemustel puudub kuupäev isegi siis, kui tegemist on uudisega. Uudise kuupäev on nähtav ainult siis, kui see on teksti sisse kirjutatud.
- ▶ Puudub võimalus valida erinevate kategooriate vahel, et kiiremini tulemuseni jõuda (näiteks kui kasutaja otsib dokumenti, mis sisaldab linna nime, tuleb seda otsida tavalise veebisisu vahelt).
- ▶ Kategooriad on puudulikud või segamini, sest nii mõnigi uudis ilmub kategooria "veebisisu" all.

Otsing ei tööta korrektselt

 Admin > Otsing

OTSING

OTSI

Tulemused 1 - 20. [Esimene](#) [Eelmine](#) [Veel »](#)

Lõppes Päri ja Ramsi veetorstiku ehitus

Veebisisu

Pärsti vallavanema Erich Palmi sõnul pole vee paranenud kvaliteet märkamata jäänud ilmselt ühelegi Ramsi ja Päri elanikule. Üle kolme aasta kestnud projektiga viidi Pärsti vallas...

Viljandi valla volikogu juhiks valiti Hellar Mutle

Veebisisu

Ajaleht "Sakala" kirjutab: Nagu varem plaanitud, seadis reedel Ramsi vaba aja keskuses peetud istungil Isamaa ja Res Publica Liidust ning valimislii tudest Vabad Vallakodanikud...

Ajaleht "Sakala" Rõngasvalla perenaine sai ohjad kätte

Veebisisu

Isamaa ja Res Pulbica Liitu kuuluva Saare kandidatuur kogus 23 liikmelises volikogus 15 poolthäält. Tema vastaskandidaat, sotsiaaldemokraat Erich Palm sai seitse häält. Vastse tegevjuhi...

Ajaleht Sakala: Üks vald, viis vallavanemat

Veebisisu

Kuigi Pärsti, Paistu, Saarepeedi ja Viiratsi vald on juba mitu nädalat juriidilises mõttes teises ilmas, töötavad nende tegevjuhid veel mõnda aega vanaviisi edasi. Et...

Ilmus detsembrikuu Viljandi valla ajaleht Üheskoos

Veebisisu

Kuhu ikkagi tuleb uus vallamaja, Valmale valiti külavanem, kuidas lumelükkamine hõlpsaks teha ja palju muud huvitavat. Viljandi valla ajaleht Üheskoos.pdf
Telli leht...

Teavita probleemist

Veebisisu

Siin saad teavitada kohalikku omavalitsust või Maanteeametit heakorraprobleemist, näiteks prügihunnik metsa all, nõuetele mitte vastav tee, lahtine kaev, tänavavalgustuse lamp ei põle vms.

Uued rongid toovad liinile lisabussid

Veebisisu

Seoses uute rongiaegade lisamisega Elroni poolt alates 1.jaanuarist 2014 tulevad juurde linnaliinibussid nr 8, mis viivad ja toovad reisijaid raudteejaamast linna. Muutunud aegade info jõuab...

Juba enne otsingu teostamist on näha arusaamatud „tulemused“

Mitmekeelsus

Mis on hästi?

Osadel linnadel ja valdadel on olemas veebileht mitmes keeles.

Mis võiks olla paremini?

- ▶ Valdaval enamusel on ainult eestikeelne veebileht.
- ▶ Puudub ühtne lahendus teistkeelse lehe kuvamisel. Osadel on teistkeelne leht lihtsalt üks esimese taseme menüüpunkt, teistel asetseb keele vahetamine päises.
- ▶ Võõrkeelsed lehed ise on ka väga erinevalt lahendatud. Vahel ei sarnane need üldse KOVTP ülesehitusega ning jääb mulje nagu viidaks kasutaja veebist välja.

Küljendus ja visuaalsed elemendid

Mis võiks olla paremini?

- ▶ Veebilehel on läbivalt on kasutatud monotoonseid tekstiploki templiite. Enamasti on kasutatud terve lehe laiust templiiti. Harvadel lehtedel on olulist infot fookusesse tõstetud värvilise taustaga ja video/pildi lisamisega teksti sekka.
- ▶ Kui kasutada pikkade tekstide puhul vaid tekstilehe templiiti, muutub sisu üheks suureks tekstiplokiks, mida on kasutajal raske lugeda. Sellisest tekstist ei tõuse midagi esile ja raske on eristada kõige olulisemat.
- ▶ Enamikel sisulehtedel puuduvad illustreerivad pildid. Illustratsioonid on olulised lehele vahelduse loomisel ja pikkade tekstide liigendamisel. Monotoonne tekstimassiiv takistab sellesse süvenemist. Ilupildid liigendavad teksti ja loovad emotsiooni.
- ▶ Lehtedel on vähe graafikuid, jooniseid ja muid graafilisi elemente, mis võiksid asendada pikki kirjeldavaid tekste.
- ▶ Kasutatud on väga erineva kvaliteediga pilte - osad on amatöörfotod, teised on pildipankadest laetud pildid. Puudub ühtne pildikeele tunnetus veebilehel.

Keskkonnaloal

Keskkonnaloalubad saavad ettevõtteid taotleda ja neid saavad kõik jälgida keskkonnaameti [keskkonnateenuste portaalis](#). Keskkonnaloal ja nende menetlemine on üldjuhul avalik. Üldsust teavitatakse keskkonnaloalubade menetlemise käigust elektrooniliselt portaalis [Ametlikud Teadaanded](#).

Vallavalitsus teavitab avalikkust vastavalt [keskkonnaseadustiku üldosa seadusele](#) valla territooriumil menetluses olevatest keskkonnaloalubadest:

- Turja Kalastajate Selts** (registrikood 80400854) on esitanud keskkonnaloal taotluse, millega tootletakse luba rajada Kõiguste lahte Turja sadama kinnistu (katastritunnus 85801:005:0078) juurde wakeparki. Wakepargi rajamisel kavandatakse süvendustööd mahus 5070 m³, süvenduspinnas kavandatakse paigutada Alvi-Tänava kinnistu ja Vihterna kinnistu rannaalale. Keskkonnaloal taotlusega ja muude asjasse puutuvate dokumentidega on võimalik tutvuda [keskkonnaotsuste infosüsteemis KOTKAS](#), menetluse nr M-116538, dokument nr T-KL/1008680.
- Saaremaa Vallavalitsus** (registrikood 77000306) on esitanud keskkonnaloal taotluse, millega tootletakse luba Tori jõe puhastamiseks orgaanilisest settest mahus kuni 495 m³ ja veesisest taimestikust. Tegevus toimub Saaremaa vallale kuuluvatel kinnistudel Kuressaare linnas aadressiga Roo tn 2, Kaluri tee 6 ja Tori jõgi, tööde tegemisest mõjutatud kinnistu on Lootsi tn 25. Taotlus on registreeritud ja taotlusega on võimalik tutvuda [keskkonnaotsuste infosüsteemis KOTKAS](#), menetluse nr M-116401, dokument nr DM-116401-1.
- Conversio Design OÜ** (registrikood 14225719) on esitanud Mägrauru kalakasvandusele keskkonnaloal taotluse (registreeritud keskkonnaotsuste infosüsteemis KOTKAS 05.05.2021 nr T-KL/1007745-2). Mägrauru kalakasvanduse asukoht on Saare maakonnas Saaremaa vallas Kaavi külas Mägrauru kinnistul (katastritunnus 80701:002:0470). Ettevõtte taotleb Mägrauru kalakasvandusele keskkonnaloal põhjavee võtmiseks, vesiviljeluseks ja vesiviljelusvee suuvasse juhtimiseks. Mägrauru kalakasvanduses on kavandatud kasvatada vikerforelli ja siiga juurdekasvuga kuni 156 t aastas, kasutatav söödakogus 156 t aastas. Põhjavee võetakse kinnistul asuvast kahest puurkaevust. Kalakasvanduses kasutatud vesi juhitakse pärast puhastamist Riisoo oja. Keskkonnaloal taotluse ja muude asjasse puutuvate dokumentidega saab tutvuda keskkonnaotsuste infosüsteemis menetluse nr M-115507 all.
- Osaühing Orissaare Vanametalli Kokkust** on esitanud Keskkonnaametile taotluse oma jäätmeloo muutmiseks. Ettevõtte on keskkonnaloal nr L.JÄ/333174 antud jäätmete ümberpakkimiseks, sortimiseks ja lõikamiseks ning ladustamiseks, metallijäätmete kogumiseks Saare maakonnas Saaremaa vallas Mäekülas Sorteerimisjaama kinnistul (katastritunnus 55001:007:0299) ja metallijäätmete veoks ning olmejäätmeveoks majandus- või kutsetegevusena Saare maakonnas. Keskkonnaloal muutmise soovib ettevõtte vähendada käideldavaid jäätmeliike ja koguseid ning teostatavaid käitlustoiminguid ning täpsustada jäätmete üheaegseid ladustatavaid koguseid. Lisaks soovitakse muuta keskkonnaloal tähtsajatuks. Keskkonnaloal taotlus on kättesaadav [keskkonnaotsuste infosüsteemis KOTKAS](#).
- Aktsiaselts Merko Ehitus Eesti** (registrikood 12203636) on esitanud taotluse keskkonnaloal saamiseks seoses Tori jõe truubi paigaldamisega. Taotlus koos lisateabega on registreeritud keskkonnaotsuste infosüsteemis KOTKAS 01.04.2021 nr T-KL/1007058 ja dokumendina DM-114853-3. Keskkonnaloal taotleatakse vastavalt keskkonnaseadustiku üldosa seaduse (edaspidi KeÜS) § 41 lg 1 p-le 1. Taotluse kohaselt süvendatakse Tori jõge mahus kuni 360 m³ ning uputatakse Tori jõkke kuni 200 m³ tahkeid ained ning paigutatakse ajutiselt pinnast mahus kuni 50 m³. Tegevus toimub Kaluri tee 6 katastriüksusel (katastritunnus 34901:010:0570, registriosa 6717550) Kuressaare linnas Saaremaa vallas Saare maakonnas. Projekti tellijaks on Saaremaa Vallavalitsus ning Kaluri tee 6 kinnistu kuulub Saaremaa vallale. Keskkonnaloal taotluse ja muude asjasse puutuvate dokumentidega saab tutvuda [keskkonnaotsuste infosüsteemis KOTKAS](#) menetluse nr M-114853 all. Soovi korral saab põhjendatud ettepanekuid ja vastuväiteid taotlusele esitada kirjalikult e-posti aadressile info@keskkonnaamet.ee.
- Saaremaa Vallavalitsus** (registrikood 77000306) on esitanud taotluse vee erikasutusalal KL-507828 muutmiseks. Taotlus on registreeritud keskkonnaotsuste infosüsteemis KOTKAS 08.04.2021 taotlusena nr T-KL/1007699-2, menetluse nr M-115373 all. Keskkonnaamet on andnud Saaremaa Vallavalitsusele keskkonnaloal nr KL-507828 Kuressaare sadama faarvaatri hooldussüvendamiseks mahus kuni 6000 m³. 2020 aastal teostati hooldussüvendustööd mahus 6000 m³ faarvaatri sadamapoolses osas. Saaremaa Vallavalitsuse keskkonnaloal muutmise taotluse kohaselt soovitakse muuta vee erikasutuse ala koordinaate ja tegevuse mahtu. Keskkonnaloal muutmise vajadus tuleneb asjaolust, et hooldustööd faarvaatris on vaja teostada ka kaugemal merealal (ca 3,6 km sadama muulist) mahus 1800 m³. Süvenduspinnas soovitakse kaadata faarvaatri kõrvale merealale. Keskkonnaloal taotluse ja muude asjasse puutuvate dokumentidega saab tutvuda [keskkonnaotsuste infosüsteemis KOTKAS](#) menetluse nr M-115373 all. Soovi korral saab põhjendatud ettepanekuid ja vastuväiteid taotlusele esitada kirjalikult e-posti aadressile info@keskkonnaamet.ee või postiaadressile Veski 32, 50409 Tartu.
- Keskkonnaamet on võtnud menetlusse **aktsiaselts Saarte Liinid** (registrikood 10216057) keskkonnaloal nr L.VV/333373 muutmise taotluse, mis on leitav [keskkonnaotsuste infosüsteemis KOTKAS](#) 01.04.2021 taotlusena nr T-KL/1007663, menetluse nr M-115348 all. Keskkonnaamet andis aktsiaseltsile Saarte Liinid Keskkonnaameti 25.09.2019 korraldusega nr 1-3/19/1962 veeloal nr L.VV/333373 kehtivusega 24.09.2019-25.09.2024 Roomassaare sadama (Roomassaare tee 12, Kuressaare linn, Saaremaa vald, Saare maakond) kaubakäi nr 1 laiendusega seotud vee erikasutustöödeks (süvendamine kuni 8000 m³, süvenduspinnase kaadamine ja tahkete ainet paigutamine kuni 27000 m³). Aktsiaselts Saarte Liinid keskkonnaloal muutmise taotluse kohaselt soovitakse ka-

Lingid, viited

Mis on hästi?

Sisulehtedel on kasutusel linke ja viiteid nii lehesisestele kui -välistele allikatele. Hea on lahendus, et lehelt välja suunavad lingid avanevad alati uues aknas.

Mis võiks olla paremini?

- ▶ Lehelt välja suunavad lingid ei ole läbivalt eristuvalt markeeritud. Kasutaja jaoks oleks ühetaoline markeering heaks abimeheks, et ta teaks, mida lingile klikkides oodata.
- ▶ Sisulehtedel esineb läbivalt e-vormile viitavaid linke, mis avavad sisselogimata kasutajale veateatega sarnase lehe. Taoline praktika tekitab kasutajas segaduse ja ebakindluse, justkui oleks ta midagi tegemata jätnud või valesti teinud. Ometi on tegemist olukorraga, kus kasutajat informeeritakse sisselogimata olemise faktist enne, kui tal sisselogimiseks võimalus tekib.

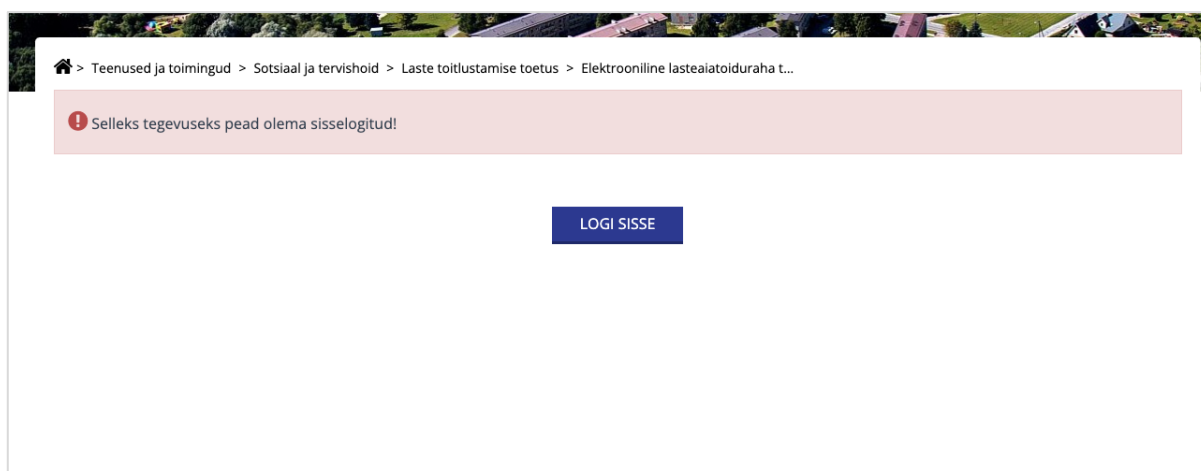
Iseteenindusse sisenemine

Mis on hästi?

Kasutaja saab mugavalt teenuslehtedelt liikuda taotluste keskkonda. Isikutuvastuse järel avaneb soovitud teenuse isikuandmetega eeltäidetud vorm.

Mis võiks olla paremini?

- ▶ Teenuslehtedelt iseteenindusse sisenemise eel kuvatakse sisse logimata kasutajale hoiatust “Selleks tegevuseks pead olema sisse logitud” enne, kui kasutaja üldse oma sisselogimise kavatsust realiseerida saab.
- ▶ Roosil taustal hüüumärgiga hoiatus on levinud veateate kuvamise viis, mis ehmatab ja tekitab kasutajale tunde, et midagi on läinud valesti või on katki.
- ▶ Selline vahesamm on täiesti ebavajalik, sest kõik e-teenuseid tarbinud kasutajad on harjunud ilma juhisteta end tuvastama.

Kasutajauuring

Kohalike omavalitsuste veebilehtede kasutajauuring viidi läbi kolmes osas. Esiteks viidi läbi neli intervjuud KOVide esindajatega, teiseks viidi läbi neli fookusgruupiintervjuud KOVide elanikega ja viimaks viidi läbi küsitlus kõigi KOVide seas.

Esimene etapp: platvormi sisemiste kasutajate uuring

Uuringu käigus intervjueeriti nelja KOVi IT ja / või kommunikatsioonijuhti. Uuringus osalesid Elva, Saaremaa, Viljandi ja Pärnu KOVide esindajad. Nendest kolm KOVi (Elva, Saaremaa, Viljandi) kasutavad KOVTP platvormi ja Pärnul on KOVTPst eraldiseisev lahendus.

Üldine taust

Kõikidel omavalitsustel on koduleht. Valitseb üldine arusaamine ja nõustumine, et veeb on tänapäeval infokandjana oluline kanal. Veebileht peab olema olema.

Alljärgnevas uuringu ülevaates antakse ülevaade omavalitsuste tänasest olukorrast ja väljakutsetest seoses veebilehtega.

Selgus fookustes ja orienteeritus prioriteetidele

Veebi haldamine on jagatud teenuste omanike, IT ja kommunikatsiooni eest vastutavate inimeste vahel. Haldamine piirdub info uuendamisega fragmenditi, puudub ühtne strateegia osakondade üleselt. Puudub selge visioon ja arusaamine, mida inimesed kõige enam veebi tegema tulevad, kuidas elanikule veeb paistab, kas tema leiab endale vajaliku info kergelt üles.

Intervjuudel selgus, et kõik omavalitsused jäid hätta kodulehe haldamise keerukusest rääkimisel eelkõige seetõttu, et ametnik ei oska infotehnoloogia spetsialisti tasemel funktsionaalsusi hinnata. Küll aga osatakse öelda, mis ei ole loogiline, mugav, on iganenud või vajab kaasaegset lahendust.

Inforohkus

Kõikidel omavalitsustel on palju erinevat infot. Probleemina tuuakse välja ametnike soovi kõike kodulehele ja avalehele panna. Iga info omanik peab oma infot kõige tähtsamaks.

Sageli teeb otsuse info olulisuse üle teenuse omanik, mitte veebi omanik, kelle klassikaline roll peaks olema tervikpildi nägemine ja hoidmine vastu kanalit ja selle kasutajate vajadusi.

- ▶ Puudusena tuuakse välja ühtse tervikpildi nägemise piiratust, sest igaüks tegeleb piiratult oma vastutusvaldkonna piires. Seda probleemi möönavad veebiga omavalitsuses kokku puutuvad töötajad (kommunikatsiooniga soetud inimesed, veebide haldurid ja infoteenuste omanikud).
- ▶ Inforohkus muudab info töötlemise protsessi aeglaseks – puuduvad üheselt mõistetavad arusaamised, milline info kuhu kanalisse tingimata jõudma peab. Sageli töödeldakse sama infot korduvalt ja fragmenteeritult, et see kasvõi viivituse ja topelttöö tulemina jõuaks kõikidesse vajalikesse kanalitesse (nt sotsiaalmeediasse, kodulehele, ajalehte).
- ▶ Kõik intervjueeritud omavalitsused tunnistavad, et prioriteetide seadmine ja kokkuleppimine asutuse sees on keeruline.

Kasutajakesksus

- ▶ Ametnike seas puuduvad teadmised ja ühene kasutajakeskne mõtlemine. Tunnistati, veeb peegeldab ametnike soove ja lähenemist organisatsiooni protsesside vaatest.
- ▶ Veebi loomisel ja arendamisel ei ole aluseks võetud lõppkasutaja ootuseid, soove ega vajadusi. Kaks omavalitsust on läbi viinud kasutajakogemuse uuringu ja küsinud elanike tagasisidet. Ühes uuringus keskenduti e-teenustele. Teine KOV võttis tagasiside teadmiseks ja püüab sellega arvestada võimaluste piires.
- ▶ Regulaarset süsteemset tagasisidet KOV-id ei küsi ega kogu. Üks KOV arvas, et kui kodulehel oleks selleks võimalus, et kasutaja saaks kiiresti tagasisidet anda, siis nemad tõenäoliselt seda võimaldaksid.
- ▶ Neljast omavalitsusest pooled tunnistasid, et neil on probleemiks ametnike ootus, et veeb on omavalitsuse sisemine nõ vikipeedia, kust on kättesaadavad ametnikule vajalikud materjalid, lingid, kontaktid jm tööks vajalikud detailid. Üks omavalitsus tunnistas vastupidist, et nende ametnikel ei ole üldse põhjust külastada avalikku veebi ja tõenäoliselt ei jälgita, kuidas veeb elaniklikule paistab.
- ▶ Kui eeldada, et selline suhtumine domineerib otsustajate seas, puuduvad veebihalduril hoovad, mandaat ja oskused toota kasutaja vajadustele vastavat kvaliteetset sisu.

Kanalite paljusus

- ▶ Koduleht on oluline ametlik infokanal kõikide omavalitsuste jaoks. Omavalitsused arvavad, et koduleht on oluline infokanal ka elanike/ettevõtjate jaoks. Seejuures tunnistatakse, et KOV veebide inforohkuse ja fookuse puudumise tõttu ei suuda elanikud ega ettevõtjad neile vajalikku infot tõenäoliselt leida, mis on suunanud elanikud aktiivselt teistesse kanalitesse info järele. Kõik uuringus osalenud KOV-id tunnistasid, et peamiselt seetõttu üritavad tarnida infot ka alternatiivsetesse kanalitesse.
- ▶ Intervjuudest elanike ja ettevõtjatega on eelneva kinnituseks selgunud, et valdavalt peavad elanikud omavalitsuse kodulehte keeruliseks, infot on raske leida, info on vananenud ja pingutus vajaliku info kättesaamiseks on suur. Elanikud eelistavad pigem leida üles otsekontakti, kellega e-maili või telefoni teel asju ajada. Ettevõtjatele polegi enamasti fookuseeritud infot. Vaid kaks KOV-i tõid välja, et püüavad aeg-ajalt ka ettevõtjaid informeerida, ent koduleht selleks fookuseeritud lahendust ei paku.

Kodulehe kõrval on paralleelselt kasutusel ka teised toetavad infokanalid:

- ▶ **Sotsiaalmeedia** kanalitena on levinud Facebook, Intragram, Youtube ja ühel omavalitsusel isegi noori kõnetav Tiktok. Sisu poolest on sotsiaalmeedia pehmem, kiire operatiivinfo jõuab esimesena sotsiaalmeediasse (nt positiivsed sündmused, fotouudised). Üks omavalitsus tõdes, et nemad teatud infot kodulehele üldse ei panegi. Peamise põhjusena toodi välja topelthaldamisest tekkivat ajakadu ja info vananemist. Mitu omavalitsust tõdesid, et nende koduleht on sotsiaalmeediaga võrreldes ametlikum ja staatilise iseloomuga info kanal.
- ▶ Ajaleht kajastab peamiselt möödunud sündmuseid. Üks omavalitsus toonitas, et ajalehes ei kajastata mitte kunagi arvamuskogusi. Teine omavalitsus selgitas, et kuna ajaleht on nende piirkonnas väga oluline infokandja, siis püütakse elanikke enim huvitavad teemad ajalehes kajastada – näiteks ametnike tutvustamine ja nende kontaktid. Kaks omavalitsust tõid välja, et ajaleht on mõeldud vanemale elanikkonnale, kes digikanaleid ei kasuta.
- ▶ **Uudiskiri** – kasutatakse ühes omavalitsuses ettevõtjatele info edastamise kanalina ja sedagi mitte omavalitsuse nime alt. Puudub uudiskirjade koostamise kompetents nii tehnilises kui sisulises võttes.

- ▶ **Raadiosaade** – ühel omavalitsusel on oma raadiosaade, kus peegeldatakse omavalitsuse päevakajalisi teemasid. Hea oleks lahendus, kus raadiosaateid saaks süsteemselt kodulehel elanikele järelkuulataavaks teha.
- ▶ **Chat** suhtluskanalina on kasutusel vähemalt ühes omavalitsuses (nii FB Messenger kui eraldi Chat), kust kaudu võetavad elanikud meeleldi ühendust igapäevastel operatiivsetel teemadel (nt kontaktide küsimine, probleemidest ja tähelepanekutest teavitamine).
- ▶ **Äpp** on arendatud ühes omavalitsuses ning elanike poolt hästi vastu võetud. Äppi kaudu jagatakse operatiivinfot, saadetakse elanikele teavitusi (nt külakoosoleku toimumise meeldetuletus) ja võetakse vastu elanike tagasisidet.

Teiste toetavate kanalite olemasolu nähakse heas valguses, sest see pakub elanikele alternatiivseid võimalusi kiireks ja eesmärgipäraseks suhtlemiseks ning info saamiseks olukorras, kus kodulehel on sageli neid huvitav info raskesti leitav või üldse puudu.

Uuringust selgus, et teabenõuet kasutavad elanikud pigem harva. Põhjuseks arvatakse kiire teemaga tegelemine teistes kanalites. Ühtlasi tõdeti, et teabenõue võiks olla lihtsam ja võimekam – näiteks võiks saada sellele lisada dokumenti, pilti/pilte, videoid, linke.

Kõik omavalitsused tõdesid, et tänapäeval külastatakse kodulehte aina enam mobiilsetest seadmetest. Mobiilile kohanduv veeb peaks olema normiks. Ühtlasi oleks tarvis võimalust selekteerida ja vähendada sisu mobiiliveebi jaoks.

Üks omavalitsus neljast tõi välja, et nägemus- ja kuulmispuudega inimesed ei saa lehel käia, sest puudub võimalus režiimi muutmiseks.

Kompetentsid ja ressursid

- ▶ Kodulehe haldamine on keeruline. Iga omavalitsus tegutseb haldamisega oma vahendite, äranägemise ja kompetentside kättesaadavuse tingimustes.
- ▶ Haldamisega tegelevatel inimestel puudub tihti selleks vajalik tehniline võimekus, kuigi nad on ära õppinud tegevused, mis on vajalikud lihtsa veebieditori kasutamiseks.
- ▶ Tihti on kodulehe haldajateks teenuste omanikud, infosekretärid ja inimesed, kel puudub selleks tööks vastav väljaõpe. Enamasti ei ole see nende inimeste igapäevatöö vaid seda rolli täidetakse muude ülesannete kõrval.
- ▶ Platvormi peetakse keeruliseks ja kui ametnik uuendab infot kodulehel kord-paar kuus, võtab see ebamõistlikult palju aega, tihti läheb oskamatuses asju katki ja üldmulje saab ebaühtlase käekirja tõttu kannatada.
- ▶ Neljast omavalitsusest kaks tunnistasid, et neil puudub võimekus toota kvaliteetset tulemust ning üks põhjus on just inimressurssi puudus ning kompetentside nappus.
- ▶ Kõik omavalitsused tõid puudusena välja, et andmete (sisutekstide, kontaktide, sündmuste, piltide, videote jm sarnase materjali) ristikasutus on keeruline ning vajab igakordset topelt sisestamist ning ajakulukat topelt haldamist.

Funktsionaalsused

Vananenud tehnoloogiline platvorm

Kaks omavalitsust tõid välja, et kodulehe platvorm on tehniliselt iganenud. Puudub tehniline hooldus- ja arendustugi (olguigi, et arendaja ja kasutustugi on olemas, on see näiline, sest tegelikku abi neilt ei saavat).

Vananenud struktureerimata info

Puudub sisukasutuse ülevaade, mistõttu on kodulehel sageli vananenud infot (veebi haldav isik teeb sisu uuenduse küll ühes kohas, aga unustab kaks teist sama infot sisaldavat kohta).

Veebi haldamisega tegelevad ametnikud tõdesid, et sageli avastatakse kodulehelt aegunud infot sh infot, mis on ajalooliselt sinna unustatud, katkiseid linke ja mittetöötavaid suunamisi. Põhjuseks toodi sisust hea ülevaate puudumine.

Failide ja piltide serveriruum sisaldab ajaloolist struktureerimata infot, mille vajalikkust keegi ei tea. Kustutada midagi ei saa, sest kunagi ei tea, kus see info kasutusel on ja mis katki läheb.

Veebilehe struktuur

Tänane veebilehe struktuur on omavalitsustes ehitatud erinevate osakondade koostööna. Ühes omavalitsuses mainiti, et struktuur ja navigatsioon on tehtud varasemate töötajate poolt, mistõttu ei ole hiljem liitunud ametnik seda muutnud. Intervjuust selgus, et omavalitsused möönavad läbivalt sarnase struktuuri positiivset mõju elanikele (külastaja teab, mis teda ootab ja kust midagi otsida), ent soovivad sellele vaatamata saada võimaluse ise menüüde üle otsustamisel. Liigset tsentraliseeritust kardetakse.

Üks omavalitsus tõi välja, et kodulehe platvormile ja teistele rakendustele võiks ametnikul olla ühtsetel alustel login (tööd alustades logitakse arvutisse ja seejärel puudub tarvidus eraldi kõikidesse rakendustesse logimiseks).

Puuduvad standardiseeritud korduvkasutatavad lahendused

Kaks omavalitsust tõi välja, et neil on olemas webmasteri kompetentsiga inimesed, kes teevad koodi tasemel erilahendusi, ent nende lahenduste edasine haldamine on keeruline ja raske.

Omavalitsused soovivad standardiseeritud kaasaegseid lahendusi, mida on lihtne hallata. Kõik omavalitsused tunnistasid, et abiks oleksid näidised, millede seast saaks KOV ise endale sobiva lahenduse valida.

Näidiseid sooviti:

- ▶ Avalehe ja sisulehe templiidid ning kujundusnäidised, mille seast vastavalt sisule sobiv valida.
- ▶ Kalendrisündmuste kajastamise moodul
- ▶ Ürituste kajastamise moodul

Failide haldamine

Failihaldus on ebamugav ja puuduliku funktsionaalsusega. Sooviti lahendust, kust saab sisse tõmmata faile nii ükshaaval, kui mitme kaupa korraga. Faile peaks saama kategoriseerida ja sildistada teemade vm parameetrite kaupa/järgi. Iga faili juures peaks olema võimalus siduda teda ükshaaval või mitmekaupaga korraga ühele või mitmele sisulehele. Seejuures peaks olema veebilehe haldurile nähtav, kus täpselt konkreetne fail kuvatud ja kasutusel on. Failide versiooniuuendus on tänases veebis olematu, mistõttu esineb väga palju vananenud ning eksitavat sisu.

Piltide/videote haldamine

Piltide halduse osas tõi kõik omavalitsused välja puuduliku, aegunud ja keerulise haldamise. Puudust tuntakse kaasaegsest pildigaleriist, mass upload'ist, piltide sildistamisest ja loogilisest ja mugavast kategoriseerimisest.

Lisaks piltidele soovitakse näidata kodulehel videoid. Üks omavalitsus mainis, et on hakkas tootma teenuseid tutvustavaid videoklippe, mis on otseselt mõjutanud ja vähendanud elanike pöördumisi.

Otseülekandeid volikogu tööst ja istungitest edastatakse ühes omavalitsuses VOLIS rakenduse kaudu.

Visuaalne pildimaterjal

Pildimaterjali saavad omavalitsused erinevalt. Küll aga ei osta ükski omavalitsus pilte tasulistest pildipankadest ega tee koostööd teiste omavalitsustega.

Üks omavalitsus tõi piltide puudumise välja probleemina, teine omavalitsus mainis, et kasutab pilte, mida teevad üritustele tellitud fotograafid. Ühe omavalitsuse veebiga seotud ametnik teeb pilte oma isikliku telefoniga oma tarbeks ja sageli kasutab meeleolupiltidena neid pilte. Mainiti ka vanade varem kasutusse tulnud piltide taaskasutamist. Piltide puudumise tõttu kasutatakse sageli logosid, ikoone jm graafilisi kättesaadavaid elemente ka nendel lehtedel, kus selliseid lahendusi otseselt ei ole soovitatud.

Kõik omavalitsused soovivad paremat ja kohaliku olustikuga haakuvat pildimaterjali. Hea lahendusena toodi välja tsentraalne pildipank, kus oleksid pildid kõikidele omavalitsustele kasutamiseks ning mille valikut uuendatakse teatud regulaarsusega tsentraalselt.

Sündmuste ja ürituste kalender

Kalendrit kasutatakse, ent praegust lahendust peetakse halvasti hallatavaks ja süstematiseeritavaks. Peamiste puudustena toodi välja sündmuste süstematiseerimise vähest võimekust (näiteks kuvatakse kodulehele kõik sündmused, kuigi nende seas on sündmuseid, mis otse ametnike kalendrist ei tohiks kodulehel kuvatud olla). Vähemalt üks omavalitsus ei kajasta turismi- ja ürituste info edastamiseks kodulehe rakendust vaid kajastab infot välises rakenduses.

Kalendri funktsionaalsuse juures töid kõik omavalitsused välja vajaduse, et sündmuseid saaks kategoriseerida (nt meelelahutuslik eristada ametlikest, eristada asukohapõhiselt, periodiseerida ja kuvada üritusi ka allasutuste veebides ning vastupidi, et vältida topelt sisestamist).

Otsing

Kõik omavalitsused tõdesid, et otsing on kodulehel hädavajalik, ent praeguses KOVTP versioonis otsing ei tööta.

Sotsiaalmeediaga liidestus

Tõdeti, et liidestus võiks olla võimekam ja vähendada topelttööd. Näiteks uudiste moodul võiks võimaldada liidestust sotsiaalmeediaga, mille tulemusena saaks veebihaldur otsustada, millises kanalis soovib uudise avalikustada ja seda ka kohe kodulehe haldusest juhtida.

Rollide ja kasutajate haldus

Haldus on ebamugav ja keeruline. KOV-ides on veebilehe haldamise õiguseid antud nii teenuste eest vastutavatele ametnikele KOV-i sees kui allasutuste töötajatele. Puudub võimalus kasutajatele alamsaitide ja -lehtede kohaste õiguste andmiseks, mistõttu juhtub tihti, et oskamatusel on rikutud ära lehed, kuhu töötajal ligipääsu poleks tohtinud olla. Veebis peab saama luua erinevaid rolle, siduda neid kasutajatega ja anda õiguseid painlikult (nt peakasutaja, haldaja, toimetaja, lugeja jne).

Õiguseid peab saama anda lehekülgede ja valdkondade kaupa. Samuti piiratud õiguseid, et nt saab sisu muuta aga ei saa koodis muudatusi teha.

Otsingumootoritele optimeerimine.

Kaks KOV töid välja SEO vajalikkuse, mis on täna juhuslik. Otsingumootoritele kättesaadav sisu kontrollimata.

Teavitused

Omavalitsused tunnistavad, et neil võiks olla võimalus edastada elanikele kiireid, ajakohaseid ja operatiivseid teavitusi (nt kuskil on üleujutus, tänavad suletud jmt).

Tehnilised kitsaskohad

Tehniliste kitsaskohtade osas toodi välja tabelite loomise ja mitmes kohas väljakuvamise puudumist. Heaks peeti lahendust, kus tabelile oleks loodud stiliseeritud templiite, tabelit saab kuvada mitmel erineval

sisulehele ning tabeli sisu muutes toimub muudatus automaatselt kõikidel sisulehtedel, kus tabelit kuvatakse.

Kokkuvõte

Kõik omavalitsused tunnistavad, et vajaksid kodulehe kvaliteedi tõstmiseks ja tagamiseks ressursi, tuge, õpetusi, töötubasid ja parimate praktikate jagamist teiste omavalitsustega. Abiks oleksid ka näidislahendused, millede seast saaks iga KOV endale meelepärase lahenduse valida. Neljast pooled KOV-id tunnistasid, et kvaliteedi tagamisel oleks abiks ühtne struktuur, stiil ja loogika, samuti väljaõppinud töötaja, kes tegeleks sisuloome, tekstide toimetamise ja sisu ülespanemisega.

Teine etapp: veebilehe väliste kasutajate uuring

Uuringu käigus viidi läbi 4 fookusgruupiintervjuud, kus osales 20 kohalikku elanikku Haapsalust, Sauelt, Rakverest ja Otepäält. Alljärgnevalt on välja toodud intervjuudest kogutud peamised uued teadmised, mis on KOVid veebilehtede loomise kontekstis olulised.

Kuidas saavad kohalikud elanikud oma kodukohta puudutava informatsiooni?

Kohalik ajaleht

Oluline informatsiooniallikas, mis esimesena välja toodi, on kohalik ajaleht. Ametlik kohalik ajaleht jõuab kõigi postkasti ja noored sirvivad selle läbi, vanemad loevad põhjalikult kaanest kaaneni. Probleem on aga selles, et kohalik ajaleht ilmub tavaliselt korra kuus ja sealt saab lugeva infot sündmuste kohta, mis on juba toimunud ja vähe on infot selle kohta, mis tulemas on. See tekitab inimestes kahjutunnet, kui ise seal ei osaletud. Kohaliku ajalehe juures on vanemale põlvkonnale oluline rubriik surmakuulutused, nooremad vaatavad, mis üritused tulemas on, mõnikord saadakse väärtuslikku infot ka sisuartiklitest.

Informatsiooni saadakse ka tasulistest kohalike uudiste portaalidest.

Facebook

Nooremad ja keskealised inimesed saavad olulist informatsiooni oma valla või linna kohta erinevatest Facebooki gruppidest. Kuna gruppe on palju, on informatsioon erinevates kanalites killustatud ja tihti ei teatagi, milline neist on valla ametlik infokanal ja milline on eraisiku poolt loodud.

Facebooki eelis on see, et informatsioon „tuleb ise kätte“ ehk infot ei pea otsima minema, see ilmub igaühe *feedi* automaatselt, kui ta grupiga liitunud on või seda jälgib. Probleem sotsiaalmeediaga on see, et info kaob inimese *feedist* ja seda uuesti leida on väga keeruline (eriti, kui ühel vallal on mitu Facebooki gruppi).

Eraldi toodi välja asjaolu, et noored ei kasuta enam Facebooki, mistõttu on osad vallad võtnud kasutusele muud sotsiaalmeediakanalid nagu Instagram või Snapchati.

Veebileht

Valla veebilehel kasutajad eriti ei käi, umbes 1-3 korda aastas. Käiakse vajaduspõhiselt, peamine vajadus on kontakti leidmine, aga käiakse ka teenuseid tarbimas. Valla veebilehelt kasutajad uudiseid lugemas ei käi, uudiseid loetakse uudiste portaalidest või Facebookist.

Kuulutusstendid tänaval või poes

Eelkõige vanemad elanikud saavad informatsiooni tänaval või poes olevatelt stendidelt, kuhu on kleebitud kuulutused. Ka nooremad inimesed vaatavad stendidelt informatsiooni ning teevad pilti, kui midagi huvitavat leiavad.

Äpp

Osadel kohalikel omavalitsustel on äpid, mis saadavad pidevalt teavitusi uue informatsiooniga.

Kultuuriaken

Veebilehte toodi korduvalt välja kohana, kust leitakse infot ürituste kohta.

Mis tüüpi informatsioon inimesi huvitab?

Toodi korduvalt esile, et inimesi ei huvita sama informatsioon, mis ametnikke. Inimesi huvitavad küsimused, mis puudutavad nende tegemisi, lapsi ja igapäevast elu.

Selgus ja läbipaistvus valla juhtimises

Inimesed soovivad selget ja kokkuvõtvat ülevaadet valla istungitest. Ei soovita lugeda pikki protokolle ega dokumendiregistrist infot otsida. Kasutajad sooviksid ka ligipääsu ka istungi salvestusele (video).

Sündmused

Inimesed huvituvad üritustest, mis toimuvad oma vallas ja ka naabervaldades. Oluline on eristada tasuta ja tasulised üritused.

Transport

Tähtis on informatsioon sellel kohta, kuidas kasutada ühistrasporti, milline on piletisüsteem, kui palju maksab pilt, kuidas saab soodustust, kuhu ja kuidas liikuda saab (valla sees, naabervaldas, üle Eesti).

Mitmekeelsus

On inimesi, kes ei valda eesti keelt või on nende lähedaste seas selliseid, kellele nad sooviksid saata info vene keeles.

Uudiskirjad

Inimesed tahaksid liituda uudiskirja listiga, et saada kõige olulisemat infot jooksvalt.

Elulised teemad

Inimesed soovivad informatsiooni, mis on seotud nende igapäevaelu murede ja rõõmudega, mõnevõrra vähem huvitab neid valla töö ja tegevused. Oluliste teemadena toodi välja lehekoristus, teetööd, lumekoristus, fekaaliauto teenused, küttepuid, huviringid, koolitused jne

Naabervalla tegevused

Paljud vallaelanikud elavad ühes vallas, töötavad teises vallas, vahel käivad lapsed huvikoolis kolmandas, sugulased elavad neljandas jne. Samuti käiakse naabervaldades üritustel, näitustel, poes jne. Teisisõnu ei puutu inimene kokku ainult ühe vallaga vaid mitmega, mistõttu ei huvitu nad ainult oma valla tegevustest vaid ka naabervaldade omadest.

Oma piirkonna teemad

Inimesi huvitab, kas valla istungil on vastu võetud mõni otsus, mis puudutab enda kodukohta (küla nt).

Kontaktid

Elanikud otsivad veebilehel konkreetse valdkonna eest vastutava inimese kontakte (nt. haridus-, kommunaalvaldkond vms).

Mis, kus asub?

Kui inimesed on liikvel, soovivad nad kiirelt informatsiooni selle kohta, kuhu minna (muuseumid, galeriid), kus on lähim toidukoht, lähim tualettruum vms.

Miks veebilehte ei kasutata?

Veebilehel ei tööta otsing

Inimesed on pettunud, kui nad otsivad, aga ei leia informatsiooni mingi konkreetse teema kohta. Vahel tulevad otsingusse siiski vastused, aga need ei vasta otsitud küsimusele või on juba aegunud (nt. otsitakse ürituse toimumise kohta ja leitakse infot eelmisel aastal toimunud sama ürituse kohta).

Üritused ei ole leitavad

Valla veebilehel on ainult murdosa üritustest, mis tegelikult piirkonnas toimuvad. Ürituste kohta ei presenteerita infot struktureeritud vormis, peale vaadates ei saa aru, mis kus toimub ja kui palju maksab. Puudub sorteerimise võimalus.

Valla veebis on info ainult ametniku vaates koostatud

Veebilehele koostatud sisu ei ole loodud sellest lähtudes, et kasutaja sealt midagi kasulikku leiaks vaid sellest lähtudes, et ametnik peab mingi konkreetse info üles panema. Menüüstruktuur on kokku pandud ja informatsiooni edastatakse organisatsiooni vaatepunktist lähtuvalt.

Pole erasektori infot

Kasutaja tahaks näha informatsiooni enda vallas toimuva kohta, olenemata sellest, kas teenusepakkuja on erasektor või avalik sektor – nt. tahetakse ülevaadet kõigist kohalikest huviringidest, koolitustest, seminaridest jne olenemata selles, kes neid pakub.

Oluline informatsioon on peidetud teksti sisse

Keeruline on leida spetsiifilist informatsiooni nt. tähtaegade ja tingimuste kohta, sest need on peidetud muu teksti sisse. Inimene peaks pika lehe läbi lugema, selleks, et leida enda jaoks oluline infokild, aga selleks ei ole aega ega huvi.

Uus informatsioon edastatakse uudise vormis

Uue informatsiooni esitlemiseks (taotlused, toetused) ei koostata eraldi sisulehti vaid koostatakse uus uudis. Samas see informatsioon kaob avalehelt uudiste arhiivi ja kuna otsing ei tööta, ei ole võimalik seda informatsiooni enam hiljem üles leida.

Teenuste kohta info leidmine ja teenuste kasutamine on keeruline

Teenuste kohta info leidmine on keeruline, samuti ei ole lihtne leida konkreetseid vorme, mis tuleb täita, vahel on küsimusi ka vormide täitmisel. Vormid ise on üles ehitatud ebakorrektelt, õigele reale ei saa sisu kirjutada. Tüütu on vormide üles ja alla laadimine. Inimesed on rahul, et nad saavad pöörduda abi saamiseks ametnike poole, kuid tihti ei oska ka ametnikud aidata, sest ei orienteeru oma asutuse veebilehel.

Info jõuab inimesteni teistest allikatest

Palju huvitavat informatsiooni liigub valla ametipositsioonide listides ja neil ei ole põhjust veebilehele vaadata. Samuti tuleb informatsioon paremini kätte Facebookist, mida inimene nagunii iga päev külastab.

Informatsioon kodulehel ei ole süstematiseeritud

Infot on väga palju ja koduleht on „kirju“, kuid informatsioon on struktureerimata ja inimestel on raske seda leida. Kui iga päev ei käi uudisvoogu vaatamas, siis kaob informatsioon ära ja seda enam ei leia.

Informatsioon on poolik

Veebilehel on ainult osa informatsioonist, kuna sisulehti ei ole enam ammu täiendatud. Puuduvad lingid, mis suunaksid inimese veebist välja uut informatsiooni lugema.

Õiget kontakti on raske leida

Veebilehel ei ole kontaktide juures kirjas, kelle poole mingi küsimusega pöörduma peaks, lisaks on kontakte palju ja need on prioritseerimata. Lihtsam on helistada üldkontaktile ja paluda end ümber

suunata. Kontakte otsitakse ka valdkonna teemade juurest, aga ei leita. Vahel on veebilehel ka nende inimeste kontaktid, kes enam asutuses ei tööta. Kui inimene on puhkusel, siis seda ei ole võimalik veebilehelt välja lugeda. Samuti on keeruline (võimatu) kätte saada kodukontoris töötavaid ametnikke.

Kolmas etapp: kohalike omavalitsuste küsitlus

Kohalike Omavalitsuste veebilehtede uuring viidi läbi ajavahemikus 18.10.-15.11.2021.a.

Tegemist on kvantitatiivse analüüsiga, mille raames esitati vastajatele 25 küsimust. Enamike küsimuste puhul oli vastajal võimalus kirjutada vastus, mida ei olnud ette antud. Küsimustest 10 olid lahtise vastusega.

See avas võimaluse saada vastuseid, mida küsijad ei osanud ette näha. Sellest tulenevalt on ka käesoleva kvantitatiivse analüüsi kokkuvõttes käsitletud vabas vormis vastuseid, pakkudes seeläbi ka kvalitatiivset vaadet teemale.

1. Kohaliku omavalitsuse nimi ja veebilehe aadress.

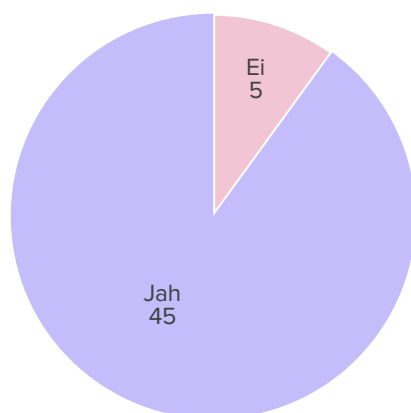
Küsitlustikule koguti kokku 50 unikaalset vastust. Küsitlustikule vastas 7 linna ja 43 valda.

Kohila vald	kohila.kovtp.ee
Antsla vald	antsla.ee
Tapa vald	tapa.ee
Mulgi vald	mulgivald.ee
Kadrina vald	kadrina.ee
Märjamaa vald	marjamaa.kovtp.ee
Järva vald	jarvavald.kovtp.ee
Lääne-Harju vald	laaneharju.ee
Alutaguse vald	alutagusevald.ee
Setomaa vald	setomaa.kovtp.ee
Luunja vald	luunja.ee
Valga vald	valga.ee
Lääneranna vald	laanerannavald.ee
Viru-Nigula vald	viru-nigula.ee
Kehtna vald	kehtna.ee
Tori vald	torivald.ee
Muhu vald	muhu.ee
Narva linn	narva.ee
Kambja vald	kambja.ee
Nõo vald	nvv.ee
Rapla vald	rapla.ee
Mustvee vald	mustvee.ee
Kohtla-Järve vald	kohtla-jarve.ee
Kihnu vald	kihnu.kovtp.ee
Põltsamaa vald	poltsamaa.ee
Türi vald	tyri.ee
Räpina vald	rapina.ee
Haljala vald	haljala.ee
Kuusalu vald	kuusalu.ee
Viljandi linn	viljandi.ee
Tõrva vald	torva.kovtp.ee
Keila linn	keila.ee
Võru linn	voru.ee
Anija vald	anija.ee

Saarde vald	saarde.ee
Kadrina vald	kadrina.ee
Otepää vald	otepaa.ee
Saku vald	sakuvald.ee
Rakvere vald	rakverevald.ee
Väike-Maarja vald	v-maarja.kovtp.ee
Viljandi vald	viljandivald.ee/
Harku vald	harku.ee
Lüganuse vald	lyganuse.ee
Saue vald	sauevald.ee
Tartu vald	tartuvald.ee
Narva linn	narva.ee
Tallinna linn	tallinn.ee
Viimsi vald	viimsi.ee
Vormsi vald	vormsi.ee
Tartu linn	tartu.ee

2. Kas kasutate KOVTP platvormi?

Suurem enamus küsitlusele vastanud kohalikest omavalitsustest (90%) kasutavad veebilehena KOVTP platvormi. Väike osa vastanuist (10%) seda ei kasuta.

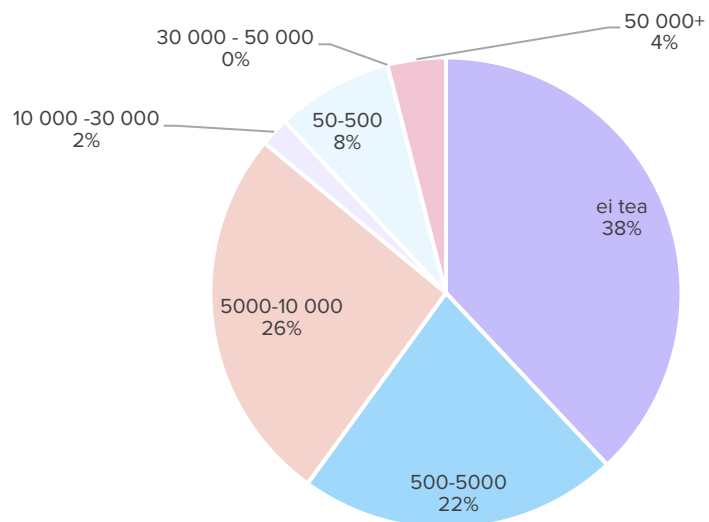

3. Mis oli keskmine veebilehe kasutajate arv kuus aastal 2021?

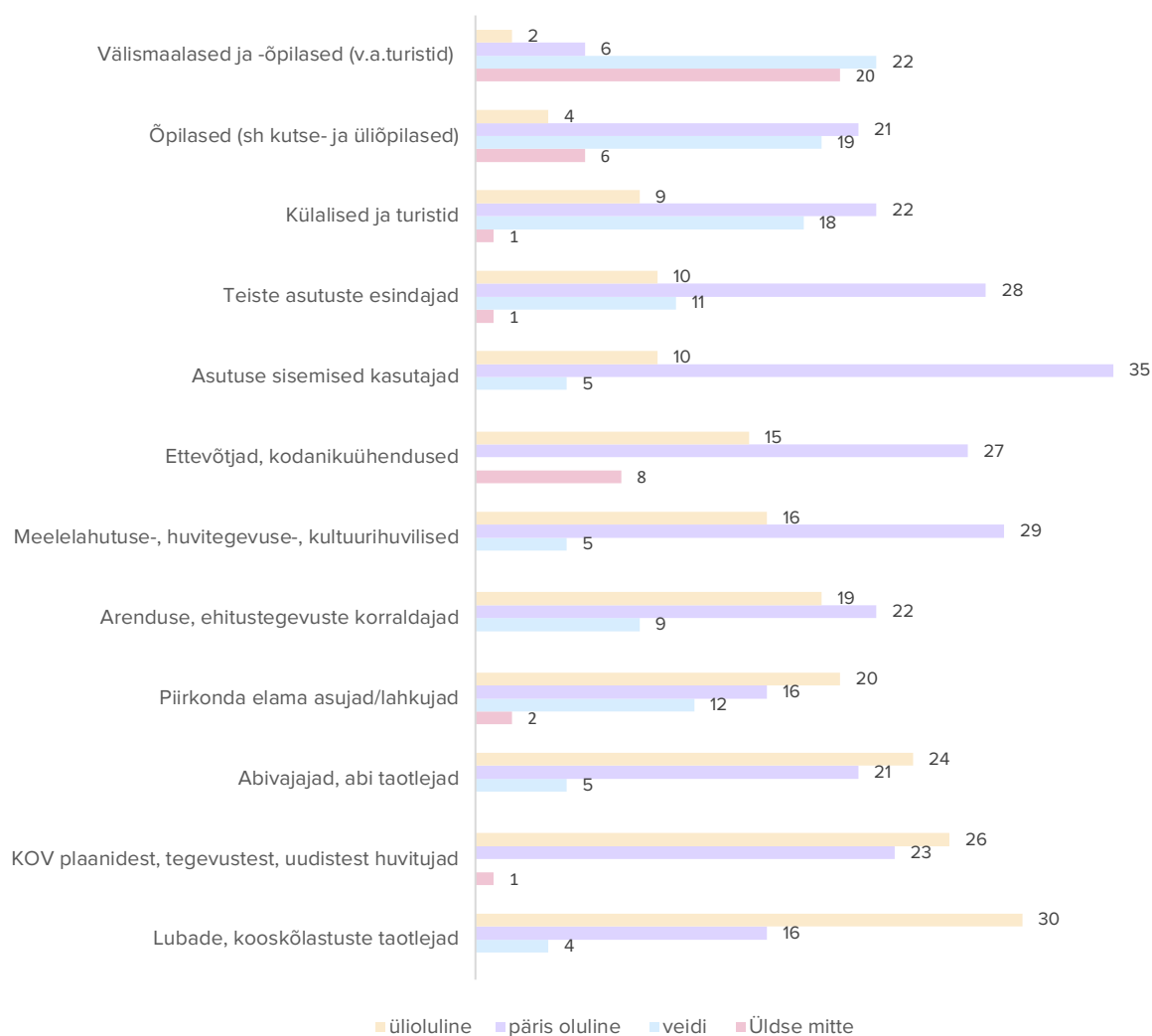
Üle kolmandiku (38%) käesolevale küsitlustikule vastanud omavalitsuste esindajatest ei tea, kui palju inimesed nende veebilehte külastavad. 26% omavalitsuste veebilehtedel käib keskmiselt 5000-10 000 külastajat kuus, 22% veebilehtede külastus jääb 500-5000 vahele. 10% omavalitsuste veebilehtede külastajad jäävad 10 000-50 000 vahele. Üle 50 000 külastaja on 4% omavalitsustest. Ootuspäraselt on veebilehtede külastus otseses seoses omavalitsuste territoriaalse suuruse, elanike arvu, samuti hooajalise atraktiivsusega (nt suvine turism) jmt mõjuriga.

Tendents, et suurem enamus küsitlustikule vastanuist ei oma teadmist külastuste kohta, võib olla tingitud asjaolust, et veebil puudub analüütika liides, küsitlustikule vastanud ametnik ei oma analüütikale ligipääsu või kompetentse selliseid andmeid analüüsida ning oma töös kasutada.

4. Hinnake, kui olulised on järgnevad sihtgrupid veebilehe kontekstis?

Veebilehe kõige olulisemaks sihtgrupiks ning info tarbijaks hinnati inimesi, kes on huvitatud omavalitsuse plaanidest, tegevustest ja uudistest (98%); lubade ja kooskõlastuste taotlejaid (92%); samuti sotsiaalteenuste ja toetuste saajaid (90%).

Ettevõtjaid ja kodanikuühendusi pidas päris oluliseks kokku 84% vastajaist. Arendustegevuste korraldajaid hinnati mõnes omavalitsuses keskmiselt oluliseks (82%). Omavalitsuse territooriumile elama asujaid ja lahkujaid pidas väga oluliseks sihtgrupiks 72% vastanutest.

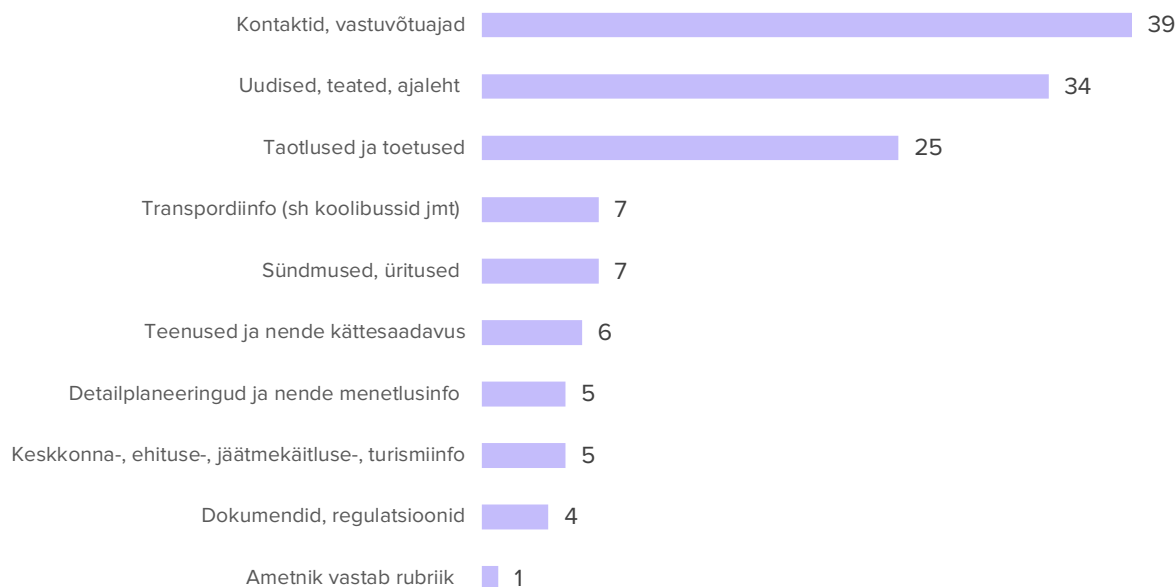
Külalisi ja turiste pidas päris oluliseks ja ülioluliseks sihtgrupiks 62% vastajatest.

Asutuse sisemisi kasutajaid hinnati päris või ülioluliseks sihtgrupiks kokku 90% vastajate poolt ning teiste omavalitsuste ja riigiasutuste esindajaid 76% vastajate poolt. Kõige vähemoluliseks sihtgrupiks peeti välisõpilasi ja välismaalasi, kes ei ole turistid. Vastajatest kokku 84% arvas, et nemad ei ole veebilehe kontekstis üldse olulised või on veidi olulised. Õpilaste puhul ei pidanud 50% vastajaist neid üldse oluliseks sihtgrupiks ning teine 50% pidas neid päris oluliseks või ülioluliseks.

Vastustest ja vastajate piirkondlikust detailanalüüsist võib järeldada, et sihtgrupi olulisuse hindamisel võeti arvesse piirkonda, konkreetse sihtgrupi olulisust piirkonnas, strateegiat ja prioriteete omavalitsuses tervikuna, ent rolli võis mängida ka küsitlusele vastanud ametniku isiklik roll, kompetents, kokkupuude veebiga ja subjektiivne arvamus. Viimast väidet kinnitab tähelepanek, et suur hulk vastajatest ei teadnud oma omavalitsuse veebilehe külastusi.

Täiendavalt selgus, et 35% küsitlustikule vastajatest pidasid rohkem kui 50% loetletud sihtgruppe ülioluliseks. 40% vastajatest pidas rohkem kui 50% loetletud sihtgruppe päris oluliseks. Vastustest võib järeldada, et paljudes omavalitsustes puudub veebilehel fookus ja vastaja pole kindel, kelle jaoks on nende veebileht tegelikult oluline või kelle jaoks loodud. Väidet kinnitab ka fakt, et 90% juhtudel peeti asutuse sisemisi kasutajaid ülioluliseks sihtgrupiks, mistõttu peegeldavad tänaste omavalitsuste veebilehed ametnike vajadusi ja loogikaid. Puudub selge arusaamine, kes on veebilehe sihtgrupp, tema ootused ja vajadused.

5. Nimetage 3 peamist asja, mida kasutaja veebi otsima tuleb?

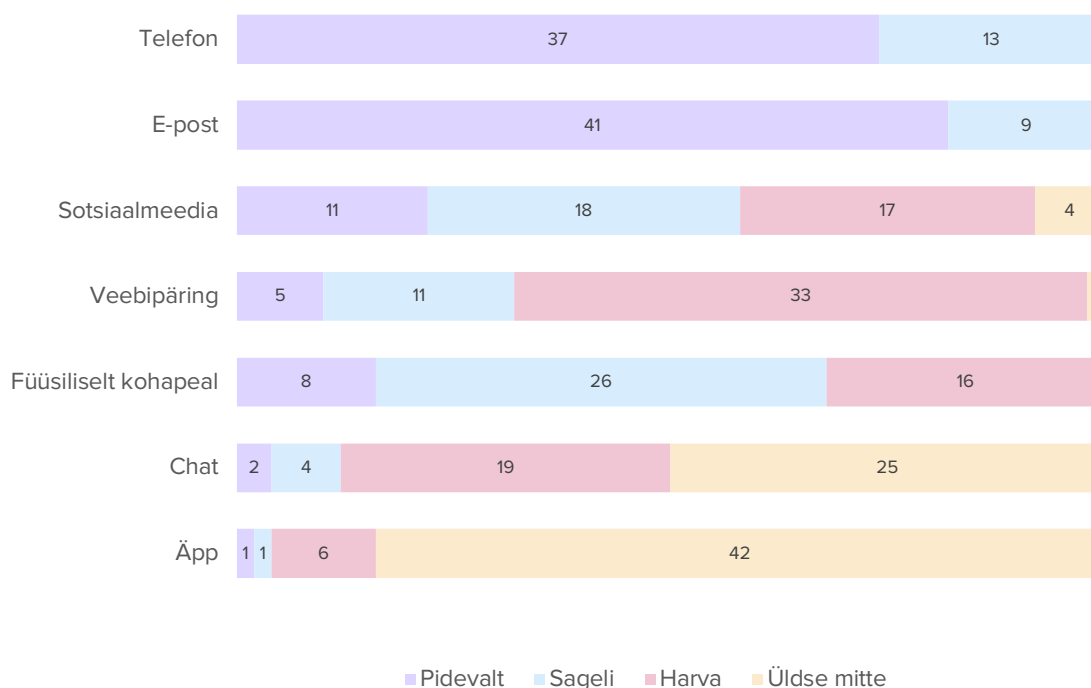
78% vastanutest arvas, et kõige rohkem otsitakse veebilehelt kontakte ja ametnikega seotud infot. Teisena on olulised uudised, teated ja ajaleht (68%) ning olulisuselt kolmandal kohal on toetuste ja taotluste leitavus ning info (50%).

Transpordiinfo kättesaadavus sh koolibusside sõidugraafik ning sündmuste ja ürituste leitavust pidasid kasutajate jaoks oluliseks 14% vastanuist; teenuste infot 12% vastanuist. Detailplaneeringuid ja nende menetlusinfot, samuti erinevate valdkondade põhist infot pidas oluliseks 10% vastanuist. Valdkondadest toodi välja keskkonna-, ehituse-, jäätmekäitluse ja jäätmejaamade ning turismiinfot.

Dokumentide, õigusaktide ja regulatsioonide olulist mainis 8% vastanuist ning ametnikuga suhtlemist läbi "Ametnik vastab" rubriigi tõi välja üks vastaja.

Vastustest võib järeldada, et ametnikud on kursis kasutajate käitumisega veebis, kust kõige sagedamini otsitakse informatiivset sisu ja püütakse aru saada, mida on vaja teha või kelle poole pöörduda. Eelnev on tingitud asjaolust, et veebilehel on kasutajal keeruline ennast huvitav info üles leida ja selle abil oodatud lahenduseni jõuda. Isegi kui info on olemas, on selleni jõudmine pingutust nõudev.

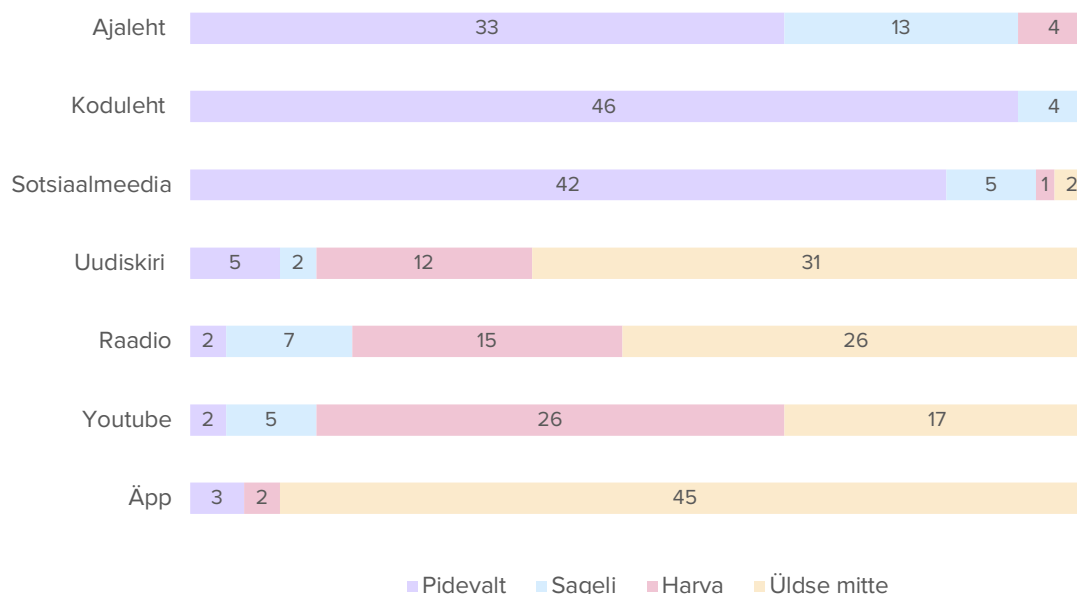
6. Hinnake, kui tihti kasutatakse alljärgnevaid kanaleid KOV-iga kontakteerumiseks?

100% vastajaid hindas, et nii e-posti kui telefoni kasutatakse pidevalt/sageli kohaliku omavalitsustega kontakteerumiseks. Sotsiaalmeedia kanaleid kasutatakse 36% arvates sageli ja 34% vastajate arvates harva. 22% vastajaid ütles, et sotsiaalmeediat kasutatakse kontakteerumiseks pidevalt.

68% vastajatest märkis, et pidevalt/sageli tulevad inimesed omavalitsusse kohapeale. 68% vastajatest ütles, et veebipäringut kasutatakse harva, 32% vastajatest aga hindas seda kanalit kontakteerumiseks sagedaseks ja pidevaks. Omavalitsusega kontakteerumisel ei kasutata üldse või kasutatakse harva chat'i (88%) ja äppi (96%).

7. Hinnake, kui palju kasutatakse järgmiseid kanaleid info väljastamiseks elanikele?

92% vastanuist kasutab kodulehte pidevalt info väljastamiseks, 8% kasutab kodulehte sageli. Sotsiaalmeedia on populaarsuselt järgnev kanal info edastamiseks. 84% vastanuist kasutab sotsiaalmeediat pidevalt, 10% sageli, 6% harva või üldse mitte. 66% vastanuist kasutab ajalehte pidevalt info edastamiseks, 26% sageli ja 8% harva.

Uudiskirja kasutatakse info edastamiseks pidevalt ja sageli kokku 14% poolt, 24 % kasutab uudiskirja harva. 62% vastanuist ei kasuta uudiskirja üldse. Youtube 'i ja raadiot kasutab info edastamiseks pidevalt või sageli 14% vastanuist, üldse mitte või harva 86%. Kõige vähem kasutatakse info edastamiseks äppi. 6% kasutab seda pidevalt, 94% harva või üldse mitte.

Vastustest järeldub, et kõige enam kasutatakse info edastamiseks kodulehte, sotsiaalmeediat ja ajalehte. Kõige vähem äppi, Youtube'i, uudiskirja ja raadiot.

Tõenäoliselt on äppi, uudiskirja ja Youtube'i madal kasutus tingitud tehnilise võimekuse puudumisest, kanalite ja kommunikatsiooni omavahelise integreerimise keerukusest ja vajalike ressursside puudumisest. Olulist rolli mängib ka teadmatus, milliseid kanaleid elanikud tegelikult eelistavad, mistõttu on kodulehe, sotsiaalmeedia ja ajalehe näol kättesaadavaks tehtud esmased info edastamise kanalid ning vähesed tegutsevad omavalitsuse arvates sekundaarsetes kanalites.

8. Hinnake, millist rolli mängib teie veebileht kohalikus omavalitsuses täna?

Ametliku operatiivse info (uudiste ja teadete) kandja, omavalitsuse tegevuste edastaja. Keskne ja peamine kommunikatsioonikanal.	34
Oluline ja tähtis roll	19
e-teenuste platvorm ning portaal, oluline koht toetuste taotlemiseks, blankettide, avalduste ja vormide kättesaamiseks	10
Turismiinfo, sündmused, kontaktide, vabade töökohtade jm teabe saamise koht	6
Kodanikke kaasav roll ja koostööruum.	6
Infokanal koos FB ja ajalehega	3

Kaasaegsed ja mugavad digitaalsed võimalused teabe kättesaamiseks	1
Koordineeritud info kogum	1
Dokumendiregister on oluline	1
Toetav roll	1
Kohaliku võimu läbipaistvust peegeldav roll	1
Vajalik, aga roll ei ole eriti suur	2

38% vastajatest ütleb, et kodulehel on väga oluline ja tähtis roll. 68% vastajatest täpsustab, et koduleht on ametliku operatiivinfo, uudiste ja teadete, samuti omavalitsuse tegevuste elanikeni kandja. Keskne kommunikatsioonikanal.

20% vastanutest töö välja, et kodulehel on tähtis roll e-teenuste portaali näol, mille kaudu saavad elanikud teenuseid tarbida, toetusi taotleda, blankette ja avaldusi kätte.

12% vastajatest arvab, et kodulehel on kodanikke otsustusprotsessidesse ja omavalitsuse tegevustesse kaasav roll. 12% vastajatest töö välja, et kõige olulisem on kodulehe kaudu elanikele turismiinfot, sündmuseid, kontakte ja vabade töökohtade infot viia. 6% vastajatest toonitas, et koduleht on üks kolmest peamisest infokanalist sotsiaalmeedia ja kohaliku ajalehe kõrval.

4% vastajatest leidis, et koduleht on küll vajalik, ent tal ei ole mingit eriti suurt rolli.

„Kodulehe eesmärk on pakkuda valla elanikele kaasaegseid ja mugavaid digitaalseid võimalusi teabe kättesaamiseks.“

„Võrreldes Facebookiga on kodulehel sisu rohkem. Seda tarbivad ka need, kes sotsiaalmeedias ei ole. Kui sotsiaalmeedias on veidi vabam info edastamine, siis kodulehel on ametlikuma info edastamise roll. Lisaks sellised teated, mis tulenevad määrustest seadustest, on kajastatud just veebilehel.“

2% vastajate arvates pakub koduleht kaasaegseid ja mugavaid digitaalseid võimalusi teabe kättesaamiseks ning peegeldab kohaliku võimu läbipaistvust. 2% vastajaist mainis, et oluliseks tuleb pidada dokumendiregistrit.

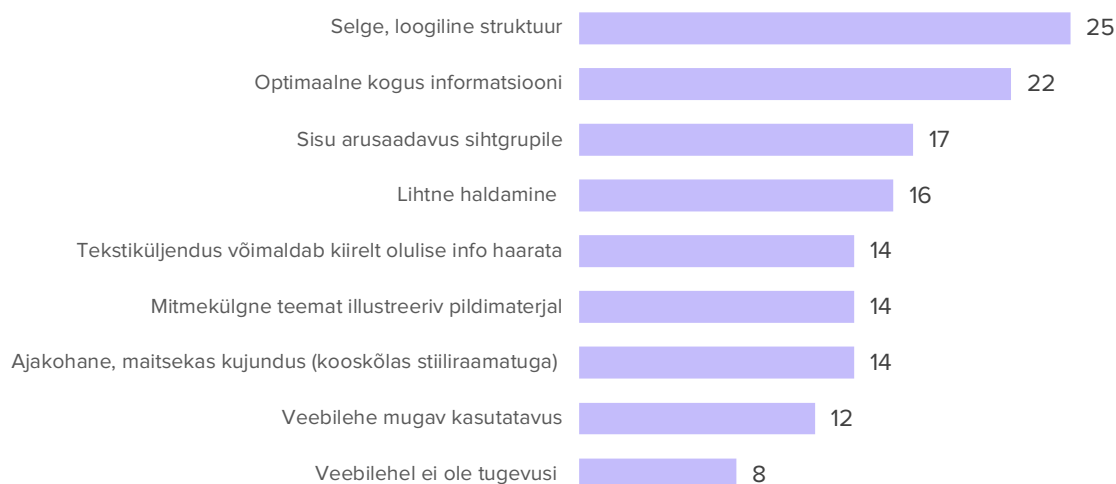
9. Milliseid funktsioone, rolle või vajadusi peaks teie veebileht lisaks tänasele veel katma?

E-teenused, taotlemise, iseteenindamine. Võimekuse pidev arendamine ja lihtne juurutamine	10
Võimekam tagasiside andmine koos ametniku tööriistaga (lisa pilt, märgi kaardil jmt)	4
Pildigalerii, piltide massilisamine, kaasaegne pildihaldus	4
Vaegnägijatele sõbralikum, ettelugev robot, vormitäitja, AAA-funktsionaalsus	4
Võimekam ja kasutajale parem sündmuste kalender	2
Rohkem interaktiivsust	3
Kvaliteetsem sisu, mis oleks kasutajale vajaduse põhiselt kergesti leitav	2
Automaattõlge. Mitmekeelne leht.	2
Siseveebi liides ja intranet	2

Uudiskirja saatmise funktsionaalsus	2
Kujundusvalikud ja ilusam kujundus	2
Parem andmevahetus sotsiaalmeediaga	1
Kasutaja- ja haldajasõbralikum	1
e-riigi moodulite integreerimine	1
Kasutaja kohandatav vaade (nt avaleht)	1
Äpi väljund koos veebi/äpi ühise admin liidesega	1
Andmete kogumine andmebaasi (nt veenäidud)	1
Taotluste mugav menetlemine	1

„Chat, mitmekeelne info (sh muud ligipääsetavuse nõuded), täisautomaatsed teenused, automatiseeritud uudiskirja funktsionaalsus, teenuste disainimisest tulenev kasutajamugavuse tõus, sisulehtede SEO sidumine, tööandja brändingu alamleht.“

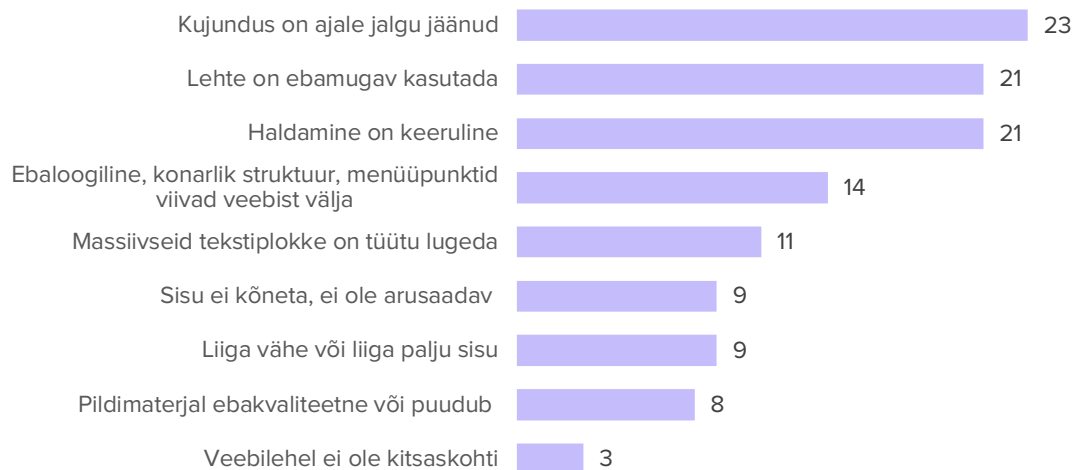
10. Millised on veebilehe peamised tugevused?

50% kasutajatest vastas, et veebileht on selge ja loogilise struktuuriga. 44% arvates on veebilehel optimaalne kogus informatsiooni. 34% arvates on sisu sihtgrupile arusaadav. 32% leidsid, et haldamine on lihtne. 28% arvates on pildimaterjal mitmekülgne ning teemat illustreeriv; kujundus on ajakohane ning maitsekas; samuti tekst on küljendatud viisil, mis võimaldab lugejal olulist kiiresti silmaga haarata. 24% vastajate arvates on veebilehte mugav kasutada. 16% vastajate arvates veebilehel ei ole tugevusi. Tugevusena mainiti veel mobiilisõbralikkust. Paar vastajat andis soovitusi uurida tugevusi kasutajatelt endilt.

„Kui veebilehe pidajale tundub leht loogiline, siis kasutajatelt on pidevalt kuulda nurinat, et koduleht on nii keerulise ülesehitusega ja informatsiooni ei leia üles.“

11. Millised on veebilehe peamised kitsaskohad?

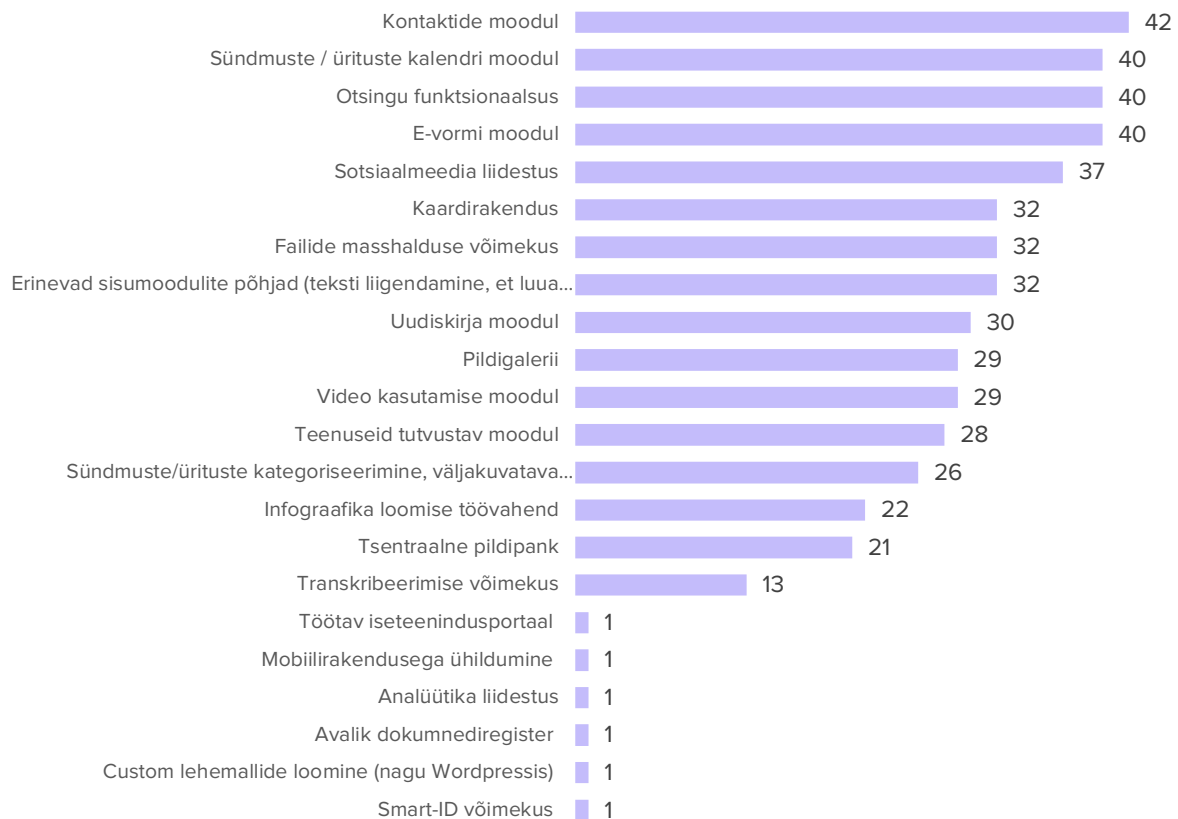

46% vastajaist hindasid kujunduse olevat ajale jalgu jäänud. 42% vastajate arvates on veebilehte ebamugav kasutada ja veebi haldamine on keeruline. 28% vastajaist ütles, et veebilehe struktuur on ebaloogiline ja konarlik, menüüpunktid viivad veebist välja. 22% arvates on veebis massiivsed tekstiplokid, mida on tüütu lugeda. 18% mainis, et sisu ei kõneta või ei ole sihtgrupile arusaadav. 16% vastanuist tõi välja, et pildimaterjal puudub või on ebakvaliteetne. 6% vastajate arvates veebilehel kitsaskohti ei ole.

Vastajate vabatekstiliste kommentaaridena toodi välja:

- ▶ Veebilehe haldamine on veidi keeruline ja liiga pikk protsess võrreldes näiteks Wordpressi või Joomla. Vajab eelnevalt põhjalikku koolitust.
- ▶ *Custom* funktsioone (lehemalle koos eelloodud kujunduse ja vajaliku javascriptiga) on pea võimatu rakendada või kui võimalik, siis parajalt tüütu tegevus (IT teenistuse kommentaar).
- ▶ Kõik on jama.
- ▶ Vahel ei lähe tagasi eelmisele lehele.
- ▶ Pildigalerii kasutamine on keeruline nüüd, kui Flash enam ei toimi.
- ▶ Liferay versioon on vana; KOVTP kaardirakendus ei kõlba, kadunud on kunagised üleriigilised liidestused (turismiinfoga eelkõige); ei vasta tänastele veebinõuetele (WCAG, WAI, EL küpsiste poliitika jms).
- ▶ Seda peaks küsima kasutajate käest, sest igapäevaselt selle sees olles ei näe ise enam kitsaskohti.
- ▶ Kasutate ja õiguste haldus on väga segane.
- ▶ Otsing ja piltide kuvamine on mitte rahuldavad.
- ▶ E-vormidega on probleemid, toetab vene keelt osaliselt.
- ▶ Kehv liidestatus sotsiaalmeediaga (kui jagada FB-s, siis ei tule nn esikaanepilt kaasa. Peab nikerdama ja kulutama aega, et tulemusega rahule jääda).
- ▶ Puudub piisav veebilehe haldamise kogemus. Puudub vajaliku oskusega inimene.
- ▶ Mobiiliga on ebamugav alamenüüdes liikuda (viskab avalehele tagasi).

12. Millised moodulid ja funktsionaalsused on vajalikud teie veebilehel kogu olulise info kuvamiseks?

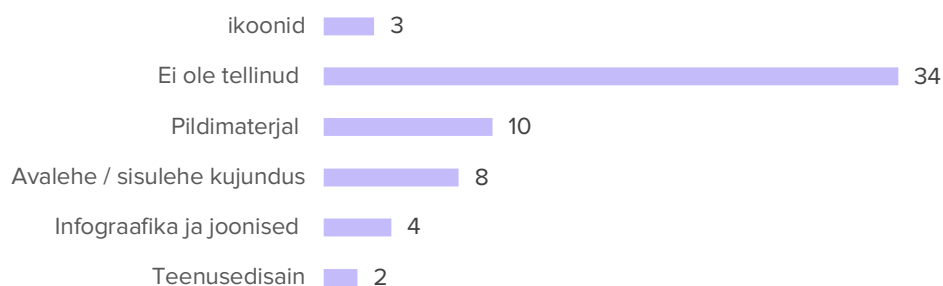

Enamus vastanuist (82%) pidas 70% küsitlustikus toodud funktsionaalsusest vajalikuks, et veebilehel olulist infot kuvada.

Täiendavate vajadustena toodi välja:

- ▶ töötava iseteenindusportaali vajalikkust,
- ▶ mobiilirakendusega ühildumist;
- ▶ analüütika liidestust;
- ▶ avalikku dokumendiregistrit;
- ▶ Smart-ID võimekust;
- ▶ lihtsalt loodavate custom made lehemallide loomist.

13. Kas olete väljastpoolt maja tellinud disainiteenust?

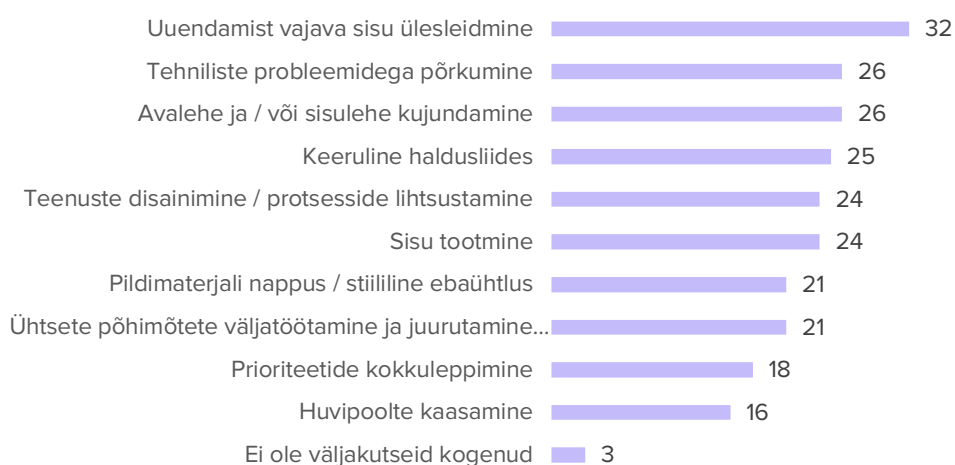

Valdav enamus vastanutest (68%) ei ole tellinud väljastpoolt maja disainiteenust. Nendest, kes on seda teinud on enamus tellinud erinevaid disainielemente. Kõige rohkem on tellitud pildimaterjali (20%), siis avalehe või sisulehe kujundust (16%), vähem infograafika jooniseid, ikoone ja teenusedisaini. Nendest (kokku 15 KOVi), kes on tellinud disainiteenust väljastpoolt maja 5 olid need, kes ei kasuta KOVTP platvormi, ühtlasi ka kõik KOVi, kes ei kasuta KOVTP platvormi.

Arvatavasti ei ole KOVidel ressursse disainiteenuste tellimiseks majast väljast, nad ei näe selleks vajadust või nad ei ole selle peale tulnud, et selline võimalus on olemas. Kui vaadata KOVide kodulehti, siis nii pildimaterjali, ikoonide, lehtede kujunduse infograafika, jooniste kui ka teenusedisaini järele on tegelikult reaalne vajadus.

14. Milliseid väljakutseid olete kogenud seoses veebilehega, veebi sisu väljatöötamise ja haldamisega?

Enamus (68%) vastanutest on veebilehe toimetamisel kimpus uuendamist vajava sisu ülesleidmisel. Ka tehniliste probleemide on kokku pörkunud üle poole (52%) vastanutest ning sama paljud on kogenud väljakutseid avalehe ja sisulehe kujundamisel. Pooled väidavad, et haldusliides on keeruline. Peaaegu pooled (48%) tõid esile takistusi teenuste disainimisel ja protsesside lihtsustamisel ning sisu tootmisel. 42% on välja toonud probleemina ka pildimaterjali nappuse ja stiilide ebaühtluse. Eelpool loetletud probleemid on seotud otseselt tehnilise platvormi piirangutega ning iga kitsaskohta on loetlenud peaaegu pooled või üle poole vastanutest.

Küsimustikus oli ette antud ka paar vastust, mis ei ole seotud tehnilise lahendusega vaid majasiseste kommunikatsiooniprobleemidega. 42% vastanutest tõi välja, et ühtsete põhimõtete väljatöötamine ja juurutamine asutuses on väljakutse, 36% näeb keerukust prioriteetide kokkuleppimisel ja 32% leiab takistusi huvipoolte kaasamises.

Antud küsimusele ei vastanud erinevalt need, kes KOVTPd ei kasuta. Sellest võib järeldada, et ka nende kasutataval platvormil on sarnased väljakutsed. Ainult 3 vastanutest väitis, et nad ei ole väljakutseid kogenud. Sellest võib järeldada, et 94% vastanutest ühel või teisel moel tegeleb oma väljakutsetega, mis takistavad normaalset töö tegemist. Sellegipoolest märgiti väga palju ära ka kommunikatsiooniprobleeme, mida ei ole võimalik lahendada uue platvormi kasutuselevõttuga, seetõttu on vaja kasutajate seas läbi viia ka koolitus, mis aitaks lahendada ka sisutoimetamise ja tootmise probleeme.

15. Kui olete veebis kogenud tehnilisi puudujääke, loetlege need (näiteks haldusliideses, avalikus vaates vms).

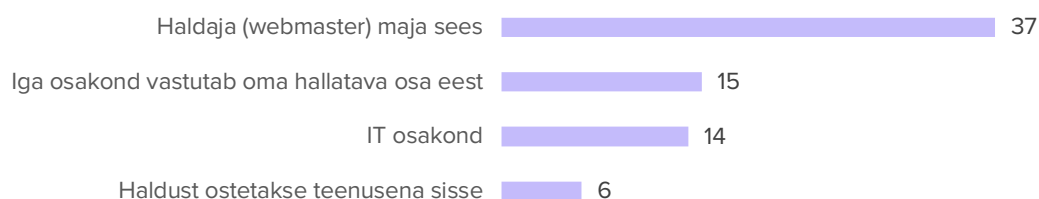
Tegemist oli vabateksti vormis antava vastusega. Alljärgnevalt on loetletud olulisemad puudujäägid, mis vastustes välja toodi.

- ▶ Avalehel uudise pilt.
- ▶ Avaliku vaatega on esinenud probleeme, mida sai lahendada ainult lehe majutaja/arendaja.
- ▶ *Cache sync* probleemid sageli, vead keelte vahetusel, hangumised ja kasutajaliidese töös vead mõnikord.
- ▶ Dokumentide ükshaaval laadimine ei ole mugav.
- ▶ Piltide suurus võiks automaatselt muutuda õigeks, et oleks paras erinevates seadmetes.
- ▶ Uudistele ei teki arhiivi avalikus vaates, mis avalehe uudiste kuvamisel ei võimalda panna nt lühikeseks ajaks teadet nii, et uudist pärast ka avalikus vaates näeks.
- ▶ Selleks, et muudatusi teha, ei peaks täna enam oskama koodi lugeda või seda sisestama, st haldaja kasutajamugavus on platvormil väga ajale jalgu jäänud.
- ▶ Failide üles laadimine ei tööta, menüüdes liikumine kasutajale arusaamatu, avalehe uudiste moodulis ei saa olulisi uudiseid ettepoole tõsta, võimalusi eksida ja leht rikkuda on palju, õiguste haldus keeruline, vormide tegemine keeruline, autentimisega vormide kasutamisega on kliendid pidevalt hädas - kõige suurem probleem on autentimine.
- ▶ Failide üleslaadimine ja kustutamine, fotode sobitamine.
- ▶ Failihaldust on ebamugav kasutada; sündmuste kalender- mitme päevase sündmuse lisamine; haldamine on keeruline, nõuab liiga palju tegemist (klikke) jne
- ▶ Haldamine on kohati keeruline, info atraktiivselt kuvamine, tabelid, sisu- ja failihaldus.
- ▶ Haldamine on väga keeruline ja uuel inimesel võtab õppimine aega. Eriti puudutab see materjalide üleslaadimist veebilehe serverisse.
- ▶ Haldusliides ei ole hetkel täielikult kontrollitav maja siseselt, sest kunagi loodud süsteemi muutmine vajab uut tehnilist lahendust.
- ▶ Harva kasutatavate moodulite üles leidmine haldusliideses. Varasemalt on paljud tehnilised puudujäägid sõltunud arendaja töö kvaliteedist.
- ▶ IT poole pealt on keerukas teha *custom* lahendusi (peamiselt siis lehemalle koos interaktiivust lisava javascripti/ajaxiga). Asi peaks töötama nagu töötab näiteks Wordpressis, kus on võimalik ette kirjutada spetsiifiline lehemall mida on siis lihtsa vaevaga võimalik sisu lisades kasutada.
- ▶ Kaardirakendus, mõistlik asendada väliste ja võimekamate kaardikeskkondadega, näiteks ArcGIS
- ▶ Kodulehelt uudiseid Facebooki lisades ei tule pilt kaasa, peab ekstra värskendama pärast uudise lisamist. Ise saame seda teha (kuigi tüütu), aga kui teised uudist lisavad, jääb uudise *thumbnailiks* ainult kodulehe logo.
- ▶ Uuele versioonile üle minnes käesoleva aasta alguses läksid osade lehtede vormindused paigast ära - näiteks kus oli reavahe, on see kadunud, lisaks uute uudiste puhul Wordist kopeerides tuleb ekstra reavahed lisada.

- ▶ Kategoriseerimisel ei saa menüüst valida, peab kirjutama välja ja väga täpselt (suur-väike algustäht).
- ▶ Vale failiformaadi puhul ei kuvata viga, vaid viskab terve uudise minema (nt panen ebasobivas formaadis pildi juurde).
- ▶ E-vormid liialt piiratud lahendusega.
- ▶ Lehe haldamisel on kasutatud keerulist terminoloogiat; esilehel uudise lisamise kuupäevade kuvamise lisamine on keeruline; uudise kustutamine on eriti keeruline
- ▶ Menüüdes tagasi liikumine on ebaloogiline, uudise pilti ei saa kohandada, päises kiirviidete lisamiseks võiks olla rohkem võimalusi.
- ▶ Mitme faili lisamine, flashi puudulikkus.
- ▶ Otsing kuvab " " märke. Otsingu vastusest ei saa täpselt aru kus kategooria/teema/rubriigi all ta on. Otsingutulemuste organiseeritus on puudulik.
- ▶ Probleemid digiallkirjastamisega.
- ▶ Probleemid vene keelega e-vormides, failide üles laadimine toimib ühe kaupa; failihaldus on ebamugav, puudub seotud failide sorteerimise võimalus.
- ▶ E-vormi täitja sai oma e-posti kinnituse, et taotlus on edukalt esitatud, kuid kiri lisatud failidega ei tulnud spetsialisti e-posti.
- ▶ Uudiste kuva ei ole võimalik muuta (range formaat ette antud), failide laadimine keeruline.

Välja toodud probleemkohtadest saab esile tõsta selle, et failide üleslaadimine ja nende haldamine on tüütu, probleemkoht, mille on välja toonud mitmed vastajad. Samuti on välja toodud, et liiga tihti on sisuhaldajatel vaja IT tuge. Samuti tuuakse välja, et lahendus ei ole piisavalt paindlik, et saavutada seda, mida sisutoimetaja soovib.

16. Kuidas hallatakse veebilehte?

Enamusel vastanutest (74%) on haldaja maja sees. 30% vastanutest tõi välja, et iga osakond vastutab oma hallatava osa eest, 28%, et haldamisega tegeleb IT osakond. Ainult kuus KOVi ostab haldamist teenusena sisse. Enamasti on keskse haldaja töö kombineeritud sellega, et iga osakond vastutab oma hallatava osa eest ise ja / või lisaks toetab lehe haldamist ka IT osakond. Ainult 10 KOVi puhul ei ole keskset webmasterit – neljal juhul vastutavad osakonnad oma hallatava osa eest ise ja kuuel juhul on see töö IT osakonna laual.

17. Mis on haldamise juures kõige tüütum töö?

Tegemist oli vabateksti vormis antava vastusega. Alljärgnevalt on loetletud kõige tüütumad tööd, mis vastustes välja toodi.

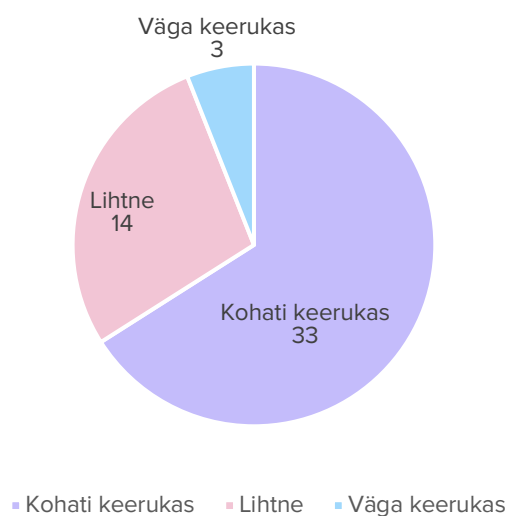
- ▶ Arusaamine, kust, mida leiab ja mis, mida teeb.

- ▶ Dokumentide ükshaaval laadimine, piltide suuruse muutmine.
- ▶ Dokumentide ülesse laadimine ning seejärel nende otsimine. Uudistes fotode pisipildina kasutamise ebapiisav kvaliteet.
- ▶ Failide haldamine.
- ▶ Failihaldus.
- ▶ Failihaldus, pildihaldus, galerii haldus, teksti liigendamine (puuduvad näiteks akordion, tabid jne jne)
- ▶ Info ajakohasus.
- ▶ Info kogumine.
- ▶ Juba varem lehel avaldatud failide otsimine failikataloogist, kui on soov neid uuesti kuvada. Iga varasem webmaster on loonud oma kataloogid oma loogika järgi. Kiiresti töötav lahendus on see, et laed faili uuesti üles. Lõpptulemusena on failikataloogides hunnik kasutuna seisvaid faile. Tegelikult oleks päris hea, kui oleks miski automaatne lahendus, mis aitab failikaustad korda sättida, üleliigsed kustutada.
- ▶ Ka võiks olla lahendus, mis aitab optimeerida lehe struktuuri. Ka meie lehel on aegade jooksul loodud palju lehti, mis on tänaseks struktuuripuus peidetud või nõ kasutusest väljas. Käsitsi neid läbi käia ja uurida, mis on mis, ja kui aktuaalne on üks või teine peidetud leht - see on väga tüütu ja aeganõudev töö.
- ▶ Keerukas haldamise süsteem üldiselt võiks olla lihtsam ja loogilisem. Loodud on palju võimalusi, aga nad on jäigad ja oleks vaja rohkem paindlikkust, osa funktsioone ei tööta korralikult.
- ▶ Kui puuduvad liidestused teiste platvormidega ja on vaja infot käsitsi sisestada.
- ▶ Lehtede sidumine/linkimine menüüde ja teiste lehtedega. Juba seotud failide sidumine teise lehega.
- ▶ Materjalide üleslaadimine, sest seda saab teha ükshaaval. Samuti saab faile lisada veebisisule ükshaaval.
- ▶ Mitu erinevat haldajat on kodulehel olnud, mistõttu stiile erinevatel alamlehtedel päris kirju. Ühtlustamine väga aeganõudev.
- ▶ Õiguste määramine portletile (ei toimi korralikult automaatne määramine).
- ▶ Osakondade edastavate materjalide avaldamiskõlblikeks redigeerimine. Suure arvu failide migreerimine kodulehele.
- ▶ Pidev info ülevaatus ja ajakohastamine.
- ▶ Pildigaleriidesse piltide lisamine.
- ▶ Rikutud lehtede taastamine.
- ▶ Saadetud materjali üle kontrollimine, ebakvaliteetne sisendinfo (ebatäpne, vigu täis, valesti liigendatud, poolik materjal jms).
- ▶ See, et ainult üks inimene pääseb ligi. Iga osakond peaks saama ise ka oma osa hallata, ainult siis saab operatiivselt ja sihtgrupile parimal viisil infot edastada.
- ▶ Suure hulga dokumentide üleslaadimine ühekaupa, sest hulgana üleslaadimine miskipärast enam ei tööta.

- ▶ Tekstitöötlus. WYSIWYG redaktor raskendab veebisisu muutmist, vajaks täiustamist. Failide haldamine.
- ▶ Uudiste jms tekstide juurde piltide ja failide ühekaupa üleslaadimine ja lisamine.
- ▶ Vananenud andmete üles otsimine, mõnda funktsiooni kasutatakse harva ja alati ei ole meeles, kuidas mõni funktsioon töötab.
- ▶ Vanema info haldamine.

Probleemina on korduvalt välja toodud failide üleslaadimise ebamugavust. Samuti on esile toodud süsteemi jäikust ning keerukust struktureerimisel ning linkimisel. Mitu loetletud probleemi on seotud ajaloolise pagasiga, mida on keeruline korrastada või leida. Lisaks tehnilistele, on välja toodud ka sisu tootmisega seotud probleemid, mis kinnitab sisutoimetajate ja -tootjate koolitamise vajadust.

18. Kui lihtne on kasutada veebilehele loodud haldusliidest?

Enamus, 66% vastanutest leiab, et veebilehe haldamine on kohati keerukas, 28% leiab, et see on lihtne ja ainult 6% vastanutest arvab, et see on väga keerukas.

Arvatavasti on lehe haldamise lihtsus või keerukus seotud ka haldaja kogemusega. Kui inimene on lehte pikalt hallanud, siis ta õpib ära isegi ebaloomilised keerdkäigud, kuidas tulemus saavutada.

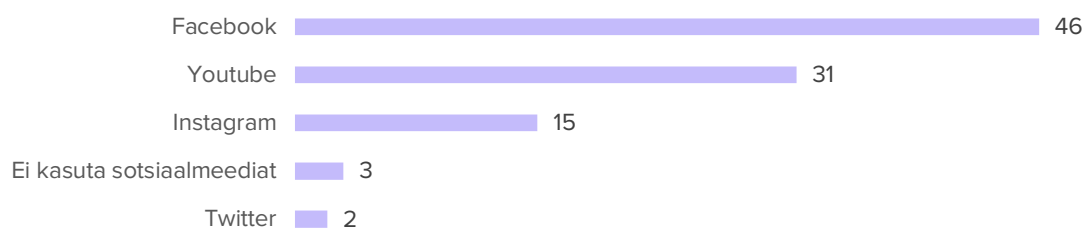
19. Kas lisaks põhiveebile on olemas ka veebiga seotud keskkondi / portaale / kampaanialehti või liidestusi?

- ▶ Active Directory, SAP
- ▶ Arno, Spoku
- ▶ Arno, spoku, Evald, Opis
- ▶ Dokumendihalduskeskkond Amphora ja selle avalik vaade, EVALD planeeringute rakendus, Anna teada rakendus, Facebook
- ▶ Facebook, Äpp
- ▶ Facebook, VisitEstonia.
- ▶ Google Analytics liidestus, Amphora dokumendihaldussüsteem
- ▶ <https://sites.google.com/view/tugispetsialist/harku-vallavalitsus-ootab-liituma-tugispetsialiste> ja <https://sites.google.com/view/kaasaveelarve/>
- ▶ <http://setomaa.ee/>
- ▶ <http://vabakas.ee/>
- ▶ SPOKU, kultuuriaken jne

- ▶ Joaoru suplusala infopaneel
- ▶ Facebook
- ▶ Kultuurikava.ee
- ▶ KOVMEN
- ▶ Kultuuriaken (<https://kultuuriaken.tartu.ee>), dokumendiregister, visittartu.com, Spoku (www.tartu.ee/kotoetused), Arno (<https://tartu.ee/arno>), <https://business.tartu.ee>, erinevad ArcGisi rakendused jne.
- ▶ Kultuurikava.ee, YouTube, Facebook, meie turismiportaal visitpoltsamaa.com
- ▶ Lääneranna Teataja (ajaleht.laaneranna.ee)
- ▶ Kultuurikava.ee (<https://www.laanerannavald.ee/kultuurikava>);
- ▶ Hallatavate asutuste veebilehed tsentraalse WordPressi lahenduse küljes (näiteks <https://noored.laaneranna.ee/>; Kultuurileht, Arno, <https://www.laanerannavald.ee/vaba-aja-veetmise-voimalused>);
- ▶ Pildipank - <http://pildid.kadrina.ee/photo/>
- ▶ Facebook
- ▶ Piwigo
- ▶ Praegu on tegemisel turismileht, järgmisel aastal eraldi kultuurile ja spordile pühendatud alamveebid.
- ▶ Spoku <https://piksel.ee/spoku/kuusalu/>, sündmuste kalender mistoimub.kuusalu.ee, Teavita probleemist anna-teada.ee, Facebook.
- ▶ Sündmuste kalender, dokumendiregister, kaardirakendus.
- ▶ Uudisteportaal, mille peauudiste plokk on lisatud KOVTP esilehele: <https://www.kambja.info>
- ▶ Dokumendiregister.
- ▶ Koolid-lasteaiad.
- ▶ <https://lasteaed.kambja.edu.ee/>
- ▶ <https://www.kambja.edu.ee/>
- ▶ <https://laululind.kambja.info/>
- ▶ <https://nurmepesa.kambja.info/>
- ▶ Viljandi valla seeriajooksul on eraldi liidestus. <https://www.viljandivald.ee/web/seeriajooks/vak-staieri-talvejooks>
- ▶ www.visitviljandi.ee
- ▶ Zone-sse on majutatud *.rapina.ee alamdomeeni lehed (>10). Suurem osa neist töötab WordPress platvormil.

Enamikel KOVidel on mõni veebileht või keskkond lisaks ametlikule veebile. E-teenuste pakkumiseks on tavaliselt kasutusel SPOKU, ARNO, EVALD, KOVMEN jne. Lisaks on täiendavad veebilehed KOVi allasutustel. Samuti on turistidele mõeldud veebilehed või (ajutised) üritustega seotud veebilehed.

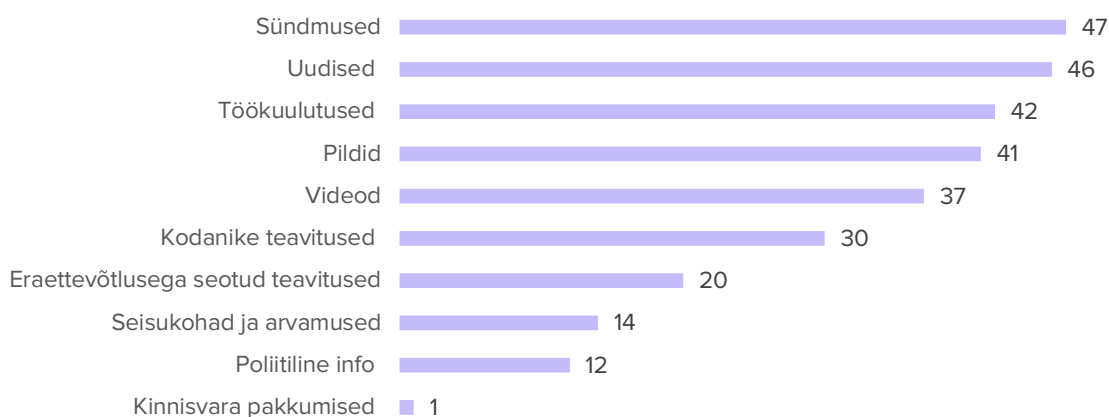
20. Milliseid sotsiaalmeedia kanaleid (sh piiratud ligipääsuga) kasutate täiendavalt veebilehele?

Peaaegu kõik (92%) vastanutest kasutab Facebooki sotsiaalmeedia kanalina. Üle poole (68%) kasutab Instagrami ja ainult kaks KOVi kasutavad sotsiaalmeedia kanalina Twitterit. Ainult kolm KOVi ei kasuta ühtegi sotsiaalmeedia kanalit.

Facebook on ootuspäraselt kõige levinum sotsiaalmeediakanal, Youtube on teisel kohal, mida ilmselt kasutatakse volikoguistungite edastamisel.

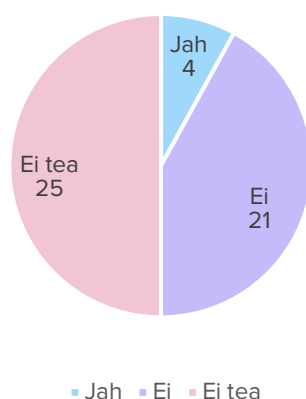
21. Millist tüüpi informatsioon sotsiaalmeedia kanalites liigub?

Kõige rohkem kajastatakse Sotsiaalmeediakanalites sündmusi, mida teevad kõik 47 sotsiaalmeediat kasutavad KOVi. 46 KOVi (92%) kajastab oma sotsiaalmeediakanalites uudiseid, 84% töökuulutusi, 82% pilte, 74% videoid ja 60% kodanike teavitusi. Alla poole ehk 40% kasutab sotsiaalmeediat eraettevõtlusega seotud teavituste edastamiseks, 28% seisukohtade ja arvamuste edastamiseks, 24% poliitilise info edastamiseks ja ainult üks KOV edastab piirkonna kinnisvara pakkumisi.

Sotsiaalmeediat kasutatakse peamiselt sama informatsiooni, mis kodulehel kättesaadav on.

23. Kas veebilehel on tekkinud turvaprobleeme vahemikus 2018-2021?

Pooled vastanutest (50%) ei oska öelda, kas viimase kolme aasta jooksul on veebis olnud turvaprobleeme. 42% teab öelda, et neid olnud ei ole. Neli KOVi on kokku puutunud turvaprobleemidega.

Ainult neli vastanut tõi välja, et neil on turvaprobleeme olnud. Muret tekitab on see, et pooled vastanutest ei tea, kas veebilehel on viimastel aastatel turvaprobleeme olnud. On alust arvata, et ka nende seas, kes ütlesid, et turvaprobleeme olnud ei ole, on neid, kes turvaprobleemide olemasolust lihtsalt teadlikud ei ole.

Arvestades asjaolu, et KOVi veebilehtede puhul on tegemist Riiki esindavate veebilehtedega, tuleb oluliselt tõsta haldajate teadlikkust turvariskide kohta pealt.

24. Kirjeldage tekkinud turvaprobleeme

Kolm KOVi tõi välja, millised on tekkinud turvaprobleemid.

- ▶ Sertifikaatide aegumine.
- ▶ Aegunud moodulite versioonid.
- ▶ Kasutaja vigade tõttu info kustunud; kategooria sertifikaadi probleem.
- ▶ Leht on olnud vähemalt ühel päeval suure osa tööpäevast maas. Tegu oli käideldavuse probleemiga.

25. Võimalus lisada juurde miskit olulist, mida küsimustele vastamisel ei õnnestu käsitleda

Viimase küsimusena jäeti vastajatele võimalus lisada midagi, mida küsimustik ei käsitlenud. Alljärgnevalt on välja toodud nende vastused.

- ▶ Asjad peaksid olema nimetatud õigete nimedega haldusliideses, oleks lihtsam ka kasutamine. Nt "varade publitseerija" ja edasi valida "muuda veebisisu" tähendab tegelikult tavalise uudise loomist.
- ▶ Ausalt öeldes on praegune kodulehekülg võimaluste poolest ajale jalgu jäänud.
- ▶ Avaliku sektori veebilehed ja mobiilirakendused peaksid täitma WCAG 2.1 AA taseme nõudeid.
- ▶ Ei saa lisada uut funktsionaalsust, uuendusi pole ammu tehtud, kasutusjuhendis pole kõik tegevused kirjeldatud.
- ▶ Kas lisamoodulina või eraldi rakendusena oleks vaja kehtivatele nõuetele vastavat projektide andmebaasi.
- ▶ Kasutajatugi on olnud meeldiv, kui on olnud küsimusi.
- ▶ Koostöö Andmevaraga on tegelikult hea.
- ▶ KOV veeb võiks võimaldada pidada nii asutuse veebi kui ka hallatavate asutuste veebe (koolid, lasteaiad, varahaldus), viimastele võiks olla ka eraldi kujunduse pakid. Samuti uudisteportaali eKOV ajalehe online väljaannet. Sisu riskisutus, näiteks kooli uudis-teade oleks samal online ajalehe ja asutuse hariduse rubriigis.
- ▶ E-teenustes peaks kodanikul olema nõ oma vaade. Sisse logides saab ta kõik oma menetlused endale ekraanile, neid edasi täita, esitada, parandada, kui need on parandamiseks tagasi saadetud elik kui kodanik on taotluse esitanud, siis jääb ta ametnikuga dialoogi kuni menetluse lõpuni. Talle peaks kuvatama ka kõiki tulevikus saabuval taotlusvõimalusi.
- ▶ Kõik peaks samal ajal töötama mobiilirakenduses ja olema sama administreerimisliidese kaudu administreeritav.
- ▶ Mobiilsetele seadmetele kohalduvus peab olema parem.
- ▶ Praegune koduleht on nii valla ametlik infokanal kui külalistele suunatud KOVi tutvustav keskkond. Selline lahendus on väikse valla ning saare kohta hea lahendus. Samas võiks ametlik ja külalisele suunatud info olla paremini eristatav.
- ▶ Vastused on antud lähtuvalt kitsast KOV mõistest, ehk vallavalitsusest. Kultuurivaldkond näiteks suhtleb sotsiaalmeedia kaudu oluliselt rohkem, vallavalitsusel ametlikke sotsiaalmeedia kanaleid ei ole.

Väljatoodud teemad on seotud sellega, et KOVTP platvorm on vananenud ning selle haldamine ei ole kasutajasõbralik. Vaja on uut lahendust, et olemas olevad probleemid lahendada ning lisada võimalusi, mida tänane lahendus ei paku. Oluline aspekt on lahenduse kasutatavus mobiiltelefonilt.

Põhiteesid

Eelnevate etappide uuringutulemustele toetudes on koostatud põhimõtted, mis on soovitatav aluseks võtta OVP kasutusele võtmisel. Tegemist on osaliselt põhimõtetega, millele toetutakse ka Valitsusportaali kasutamisel.

Valitsusportaali (sh OVP) üldised eesmärgid

- ▶ Valitsusportaali eesmärk on tagada tõhus infovahetus kõigi osapoolte vahel.
- ▶ Valitsusportaali eesmärk on tagada riigi veebilehtede ühtne stiil ning kasutajasõbralikkus ja tasakaalustatud veebilehtede loomine.
- ▶ Valitsusportaali eesmärk on luua kasutajale ühtne tunne riigist ning aidata tal orienteeruda riigiasutuste veebilehtedel sarnase loogika alusel.
- ▶ Valitsusportaali eesmärk on tagada maksimaalne tehniline ühtlus erinevate riigiasutuste veebilehtede loomisel ning kasutada mõistlikult ressursi, mis muidu killustuks iga veebilehe eraldi loomisel.
- ▶ Valitsusportaali eesmärk on tagada maksimaalne turvalisus, mida üksikute veebilehtede loomisel oleks keeruline tagada.
- ▶ Valitsusportaali kui teenus võimaldab infovahetust.

Valitusportaali (sh OVP) suunad

Avaliku sektori kodulehtede arendamine ja haldamine toimub ühtse loogika alusel.

- ▶ Avaliku sektori veebilehtedel ühtsema identiteedi loomine.
- ▶ Jätkusuutliku, toimiva ja ühtse arendus- ja haldusmudeli väljatöötamine.

Riik tuleb kasutajale lähemale.

- ▶ Riigi veebid on arusaadavamad, lihtsamad, kergemad.
- ▶ Valitsusasutuste veebid muutuvad inimeste jaoks huvitavaks, ei ole ainult juriidilist informatsiooni sisaldavad keskkonnad.
- ▶ Kasutaja tunnetab riiki tervikuna ja orienteerumine "riigiaparaadis" muutub lihtsamaks.
- ▶ Kasutaja mõistab ja omab ülevaadet riigi tegevusest.

Veebilehed muutuvad õhemaks ja informatsioon kergemini leitavamaks

Menüüstruktuuri lihtsustamine võimaldab informatsiooni kergemini leida.

- ▶ Esimese taseme menüüpunkti „valdkonnad“ asemele luuakse võimalus asutuse tegevused lahti kirjutada kolme, nelja või viie menüüpunkti raames.
- ▶ Maksimaalselt on võimalik esimesele tasemele panna seitse menüüpunkti. Kõigil KOVidel on menüüpunktid „Juhtimine ja kontaktid“ ning „Toetused ja teenused“.

- ▶ Menüüpunktid „Juhtimine ja kontaktid“ ja „Toetused ja teenused“ on üle ministeeriumite sarnaselt üles ehitatud, et kasutaja leiaks sarnase informatsiooni samast kohast erinevatelt veebilehtedelt.
- ▶ Menüüpunktid muutuvad õhemaks ning informatsioon tuuakse vähemalt ühe taseme võrra ettepoole.
- ▶ Informatsiooni hulka kärbitakse ja leheküljed tõstetakse kokku, mille tulemusena tekib väiksem hulk pikemaid veebilehti.

Siltide kasutamine lihtsustab informatsiooni leidmist ja sellele viitamist.

- ▶ Siltide (tag) kasutamine võimaldab kasutajat juhtida läbi erinevate teemade, mis teda huvitavad.
- ▶ Sisuartiklid, uudised, pressiteated, fotod ja videod sildistatakse võimaldamaks nendele viidata sarnase sisuga artikli juurest.
- ▶ Siltide kasutamine võimaldab ka otsingumootoril täpsemaid vasteid leida.

Olemasolev veebilehede sisu vaadatakse üle, selle mahtu vähendatakse ning kujundatakse ümber.

- ▶ Analüüsitakse kasutaja vaatest, millist informatsiooni on vajadus / võimalus esitleda avalehel ning ehitatakse üles uuendatud avaleht.
- ▶ Analüüsitakse veebilehe sisu tervikuna, vähendatakse selle tekstilist mahtu kustutades aegunud ning üleliigset informatsiooni.
- ▶ Artiklid, mida ei loeta, kustutatakse või tuuakse paremini esile.
- ▶ Võimalusel asendatakse tekstiline informatsioon jooniste, graafikute, tabelite, animatsioonide või videotega; veebis võetakse kasutusele senisest enam pildimaterjali.
- ▶ Järgitakse veebilehe sisukvaliteeti, välditakse info dubleerimist, katkiste linkide olemasolu.
- ▶ Pööratakse enam tähelepanu sisu loetavusele, välditakse raskesti loetavaid küljendamata tekstimassiive.

Lahendus peab vastama WCAG AA nõuetele.

- ▶ Mõistlik on nõuetele vastavus lahendada automaatse testimise tööriistaga, mis süsteemselt kontrollib lehekülgede vastavust juurdepääsetavuse nõuetele.
- ▶ Mõistlik oleks kasutusele võtta mõni olemasolev spetsiaaltarkvara ja mitte arendada uut lahendust Drupali sisse.

Otsing muutub portaali keskseks funktsionaalsuseks.

KOVidel on üks otsingumootor, mis võimaldab otsida kõigi OVP-d kasutavate KOVide üleselt.

- ▶ Kasutaja ei pea olema kursis, millise piirkonda otsitav teema kuulub.
- ▶ Kui otsitav informatsioon asub mõne teise veebilehe sees, kuvatakse tulemus ja suunatakse kasutaja veebilehelt välja.

Otsingumootori ümberehitamine muudab informatsiooni leitavuse lihtsamaks.

- ▶ Igal asutusel on oma vajadustele vastav otsingufilter (nt. erinevad otsingu märksõnad).
- ▶ Otsingutulemusena kuvatakse esimesena sisuartiklid, seejärel uudised, pressiteated, sündmused ja muu sisu ajalistes järjestustes.
- ▶ Otsingu vasted ilmuvad ainult keeles, milles veebilehte parasjagu loetakse.
- ▶ Otsingumootori ümberehitamise eelduseks on olemasoleva informatsiooni korrastamine ning sildistamine.

Visuaalne lahendus on kaasaegne, korrektne ja positiivne

Olemas on VP 2.0 stiiliraamat, mis määrab ära visuaali (sh värvid, graafilised elemendid, ikoonid, jooniste stiili), pildikeele (sh piltide stiil, kasutus, tonaalsus), kirjasiili (sh fondid ja nende kasutus) ja muud disainielemendid.

- ▶ Veebilehe ülesehitamisel ja haldamisel on kohustuslik sellest kinni pidada.

KOV lehe päises on kohustuslik kasutada vappi korrektsete värvidega.

- ▶ Logo kasutamine päises ei ole lubatud.
- ▶ Vapil kasutatavad värvid peavad olema kooskõlas riigi sümboolikareeglitega.

KOVid lähtuvad veebilehe visuaali ülesehitamisel oma vapist.

- ▶ Iga KOV saab oma veebilehe põhivärviks valida ühe vapist tuleneva värvi.
- ▶ Valitavad värvid on sinine, punane, roheline, must ja kuldne.
- ▶ Värve on mugandatud, et nad vastaksid WCAG AA nõuetele.
- ▶ Infograafika loomisel lähtutakse enda veebilehe värvist.

Visuaalne lahendus toetab veebilehe kasutamist, muudab selle mugavamaks.

- ▶ Veebilehtede visuaal muutub avaramaks, kergemaks ja pildilisemaks.
- ▶ Valitud värvid loovad positiivse, rahuliku ja turvalise tunde.
- ▶ Graafilised elemendid on korrektsed ja viimistletud, jättes väljapeetud mulje.
- ▶ Keerulisemate jooniste kujundamisel kasutatakse professionaalse disaineri abi.

Kasutatav pildikeel on professionaalne, kaasaegne ja usutav.

- ▶ Piltidena eelistatakse pilte elust enesest ja välditakse lavastatud, klišeena mõjuvaid pilte.
- ▶ Veebis kasutatavad pildid näevad välja kvaliteetsed ja professionaalsed.
- ▶ Pilte kasutatakse *landscape* formaadis.

Tüpograafia toetab tekstide mugavat lugemist.

- ▶ Vältitakse läbiva suure tähe kasutamist.

Infoesitluse viis nii avalehel kui sisulehel põhineb veebilehe ülesel samalaadsel loogikal (templiidid ehk infoplokid).

- ▶ Veebileht kombineeritakse erinevatest plokkidest, mis võivad olla 1/3, 2/3, 1/2 või 100% lehe laiusest.
- ▶ Kasutusele jäävad funktsioonipõhised templiidid, mida lõhkuda ei saa (sündmus, otsing).

Kujundus võimaldab veebilehel suuremalt välja tuua olulisi üleriigilisi teemasid.

- ▶ Veebilehel on võimalik visuaalselt esile tuua mingi oluline teema (nt. EV 100, Eesti eesistumine, Laulupidu vms) viimase menüüpunktina.
- ▶ Kui veebilehel on juba kasutusel seitse menüüpunkti, et saa kaheksandat enam juurde lisada.

Vald tuleb inimesele lähemale

Veebileht on mõeldud eelkõige elanikule.

- ▶ Valla veebilehe peamine sihtgrupp on valla elanikud.
- ▶ Ettevõtjad leiavad neid puudutava informatsiooni peamiselt riiklikest registritest ja asutustest. Kohaliku tähtsusega äriine informatsioon on kättesaadav valla veebilehel.
- ▶ Valla veebileht ei ole loodud mõeldes ametnikele, kuid ka ametnik leiab tema jaoks olulise informatsiooni valla veebilehel. Kui ametnik peab informatsiooni leidmiseks tegema mitu klikki, ei ole see probleem.

KOVide veebilehed on üles ehitatud kasutaja vajadustest lähtuvalt.

- ▶ Veebilehele ei sisestata sisu ametniku vajadustest või kohustusest lähtuvalt, vaid mõeldakse sisu tootmisel esimesena kasutajale.
- ▶ Veebilehe sisu üles ehitades lähtutakse sellest, et esile tuuakse informatsioon, mis tõenäoliselt kõnetab valdavat enamust ja tahaplaanile informatsioon, mis kõnetab vähemust.
- ▶ Esile tõstetakse sisu, mis on seotud igapäevaste ja eluliste teemadega – nt. lehtede vedu, lumekoristus, teetööd, huviringid, ametnike kontaktid, sündmused jne.
- ▶ Veebilehel kuvatakse kasutajat puudutavat informatsiooni, olenemata sellest, kas see on era- või avaliku sektori asutus (erakoolid, eralasteaiad vms).
- ▶ Kasutaja jaoks vähem huvitav sisu viiakse tahaplaanile – nt. organisatsiooni struktuur, dokumendid, õigusaktid, hanked.

Veebilehe sisu on koostatud ja struktureeritud tavainimesele mõistetavas keeles ja vormis.

- ▶ Veebileht on struktureeritud kasutaja loogikast lähtuvalt, veebileht ei kajasta organisatsiooni struktuuri.
- ▶ Veebilehe sisu on toodetud lihtsas ja arusaadavas keeles, mis on mõistetav umbes 9. klassi õpilasele.
- ▶ Veebis ei kasutata lühendeid ega ametialast sõnavara.
- ▶ Kasutajale antakse kogu informatsioon tervikuna. Kui teemaga seotud oluline informatsioon asub väljaspool veebilehte, siis juhatatakse kasutaja seda veebist välja lugema.

Omaavalitsuste töö muutub kiiremaks ja efektiivsemaks.

- ▶ Veebilehele tuuakse läbimõeldult enamikke elanikke kõnetav sisu ja inimene ei pea pöörduma nii palju e-maili või telefoni teel ametniku poole.
- ▶ Informatsioon struktureeritakse ja presenteeritakse selliselt, et inimesed leiavad selle kiirelt ja ei pea selle leidmiseks KOVi poole pöörduma.

- ▶ Kui on mõni teema, millega pöörduakse KOVi poole korduvalt, siis lisatakse see teema KOVi veebilehele või tõstetakse esile.
- ▶ Kui inimene tuleb KOV lehele otsima kontaktandmeid, siis saab kasutaja kiirelt aru, kellele helistada, sest iga inimese on juures kirjeldus, millises küsimuses tema poole võib pöörduda. Samuti on eristatud ametnikud, kes on puhkusel ja kes on tööl ning kes on asendaja.

OVP lahendus käsitleb kodukohta

KOV i veebileht ei piirdu koduvallaga, vaid loob silla ka naabervaldadesse.

- ▶ KOVi lehtedel ei tunneta inimene KOV piire nii nagu ta ei tunneta neid ka füüsiliselt.
- ▶ Enamikke inimesi puudutab mitu KOVi läbi elukoha, töökoha, huviringide jne ehk inimene tajub oma kodukohana suuremat ala, kui KOV, kus ta elab.
- ▶ KOV veebileht kajastab koduvalla infot, aga kasutajal on ligipääs ka naabervaldade informatsioonile.
- ▶ KOVi veebilehe päises on otseviited naabervaldade veebilehtedele.

KOV i veebileht ei kajasta riigiüleseid teemasid.

- ▶ Informatsiooni, mis on kättesaadav teisest, riiklikest allikatest, ei tooda KOV veebilehele.
- ▶ Kui mõni välisel lingil olev informatsioon puutub kokku KOV veebilehel kajastatava teemaga, siis viidatakse sellele lehe seest (nt. Kriis.ee, Äriregister, Ehitusregister, EAS, arenduskeskused, ministeeriumi veebileht vm

Valitsusportaali ja KOVTP funktsionaalsuste võrdlus

Alljärgnevas tabelis on välja toodud kohaliku omavalitsuse veebilehe vajalikud funktsionaalsused ja kõrvutatud VP funktsionaalsused sh avaliku vaate komponendid.

- ▶ Välja on toodud uued vajadused, mida VP ei kata.
- ▶ Välja on toodud uute vajaduste võimalikud lahendused.

KOVTP platvorm	VP 2.0	Selgitused ja näidised
Kasutajaõiguste ja rollide haldamine		
Kasutajaõiguste haldus	+	
Rollide haldus	+	
Kasutajagrupid	+	
Õiguste lisamine alamsaidile	-	Puudub võimalus jaotuste kaupa õiguste andmiseks (nt 2. menüütasemele tervikuna)
Kujundus		
Päisepilt	+	Päisepilt peab olema staatiline foto. Kasutada ei tohi graafilist joonist, reklaami ega muid põhiteesidega vastuolus lahendusi.
Logo lisamine ja muutmine	+/-	Päises on lubatud kasutada ainult vappi, logo kasutamine on keelatud. Juhinduda visuaalse lahenduse suunistest ja näidisvaatest.
Favicon	+	
Kujunduse templiidid	+	http://159.89.9.11/index.html http://159.89.9.11/typography.html

Värviteemad (must/valge, oranz, roheline, sinine)	+	Valida saab viie põhivärvi seast ühe, mis peab olema kooskõlas vapi värviga. Põhivärvid on sinine, punane, roheline, kuldne ja must.
Custom CSS	+	
Sisulehtede templiidid	+	Komponentide ja nende rakendamise näidised http://159.89.9.11/sisuleht-sisuleht1.html
Avaleht		
Avaleht	+	Juhinduda näidisvaadetest
Päis ja jalus		
Ülameenüü (päis)	+	Juhinduda näidisvaadetest
Jalus	+	Juhinduda näidisvaadetest
Lehtede haldus		
Uue alamlehe lisamine	+	Puudub - komponendi seest valmis üksuse teises komponendis kasutamine (nt drag-drop lahendus) - komponentide mustandi (<i>hidden</i>) salvestamise võimekus ja mustandi komponendi visuaalne eristamine
Lehe asukoha muutmine	+	
Lehe vormingu muutmine	+	VP on komponentide põhine. Loodud on mitmeid näidiskomponente kasutamiseks (nt 50/50; 33/36; 33/33/33 jne jaotused).
Muukeelse lehe tegemine	+	
Lehe kustutamine	+	

Lisandub: ajatamine (sisuleht, uudis, teade, hoiatus, sündmus)	+	
Artikkel / sisuleht (veebilehe sisu kuvamine)		
Uue sisu loomine	+	Näidislehed http://159.89.9.11/sisuleht-sisuleht1.html
Olemasoleva sisu kuvamine	+	
Metainfo haldamine	+	
Pildi lisamine sisulehele	+	http://159.89.9.11/templates/33-66-jaotus-pilt-tekst.html
Video lisamine sisulehele	+	Video laadimine lehele ja <i>embddimine</i> nt Youtube'st http://159.89.9.11/media.html
Tabeli lisamine sisulehele	+	http://159.89.9.11/tables.html
Kaardi lisamine sisulehele	+	http://159.89.9.11/templates/kontaktid-kaardil.html http://159.89.9.11/sundmus.html
Liikuva pildi/bänneri lisamine sisulehele	-	Mittevajalik
PDFi kuvamine veebilehel	+	
Ankru lisamine ja kasutamine	+	
Tagasi üles nupp veebilehele	+	
Sisulehtede versioonihalduse võimekus	+	
Sisulehtede allalaadimise võimekus	-	Mittevajalik

Sisulehtede printimise võimalus	-	Mittevajalik
Kommenteerimine	-	Mittevajalik
Hindamine	+	
Lisandub: tabid	+	Uus VP funktsionaalsus http://159.89.9.11/tabs.html
Lisandub: akordion	+	Uus VP funktsionaalsus http://159.89.9.11/accordions.html http://159.89.9.11/templates/66-33-jaotus-akordion.html
Lisandub: Infovõrdluse VS komponent	+	Uus VP funktsionaalsus http://159.89.9.11/templates/50-50-jaotus-versus.html
Uudised		
Vara dünaamiline valimine kategooria järgi	+	Märksõnadega sildistamise võimekus
Vara dünaamiline valimine varade publitseerija asukoha järgi	+	Liferay platvormi spetsiifiline funktsionaalsus. Tulemus on saavutatav ka VP platvormil.
Vara valimine käsitsi	+	Liferay platvormi spetsiifiline funktsionaalsus. Tulemus on saavutatav ka VP platvormil.
Artiklite/sisulehtede kuvamise järjekorra haldamine	-	Puudub võimalus komponendi sees tüübi liigutamiseks teise komponendi sisse (nt drag-drop lahendus).
Kuva stiil	+	Sisulehe koostamine komponentidest on VP baasfunktsionaalsus.
Artikli lisamine varade publitseerija kaudu	-	Liferay spetsiifiline funktsionaalsus.
Metaandmete kuvamine	+	Kuupäev on määratav. Toimetaja/autor on lisatav.
Uudise jagamine sotsiaalmeediasse koos pispildiga	-	Puudub võimalus uudise ja pildi jagamiseks sotsiaalmeediasse haldusliidesest.

Uudiste kuvamine esilehele	+	
Uudise kokkuvõtte pildi mitte kuvamine	-	VP-s on pilt „uudis“ sisutüübi kohustuslik element.
Lisandub: Uudise ajatamine	+	Avalikustamise aja/peitmise aja sisestamise võimalus.
Teated		
Teate, hoiatuse kuvamine esilehel ja sisulehel	+	http://159.89.9.11/alerts.html http://159.89.9.11/hoiatus.html
Kalender		
Kalendri asukoha haldamine	+	Juhinduda näidisvaadetest http://159.89.9.11/calendar.html
Kalender esilehele	+	Juhinduda näidisvaadetest http://159.89.9.11/avaleht.html
Pildigalerii		
Pildipank	+	
Pildigalerii kuva esilehele	+	Juhinduda näidisvaadetest http://159.89.9.11/avaleht.html
Pildigalerii lisamine sisulehtedele	+	http://159.89.9.11/galerii.html http://159.89.9.11/carousels.html http://159.89.9.11/templates/33-33-33-jaotus-galeriid.html http://159.89.9.11/galerii-koondvaade.html http://159.89.9.11/galerii-otsingutulemus.html
Pildigalerii haldamine	+	Olemas

		<ul style="list-style-type: none"> - tsentraalne ja lokaalne pildipank - katalogiseerimine - pildi automaatne templiiti paigutamine - masslaadimine <p>Puudub</p> <ul style="list-style-type: none"> - ülevaade pildi kasutamisest sisulehtedel - mitmekaupade kustutamine - sama nimega uue faili üleslaadimisel olemasoleva versiooni üle kirjutamine ja asendamine kõikjal sisus automaatselt
Lisandub: Pildikaruselli lisamine sisulehtedele	+	
Kontaktid		
Dünaamiliste andmete nimekirjad	+	Juhinduda näidisvaatest
Kontaktide kuva	+	Juhinduda näidisvaatest
Lisandub: Kontaktide haldamine	+	<p>Olemas</p> <ul style="list-style-type: none"> - tsentraalne sisestamine ja haldamine, mis tagab kontaktide uuendamise automaatselt sisulehtedel, kus komponenti kasutatakse <p>Puudub</p> <ul style="list-style-type: none"> - kontakti templitide valik sisulehtede lõikes (tabel või plokk) - isikule asendaja määramine - puhkuseaja sisestamine - kontaktide massimport ja kustutamine
E-vorm		
E-vorm	+	<p>Loomine komponentidest. Failide lisamise võimekus (.pdf, .jpg jm).</p> <p>http://159.89.9.11/forms.html</p> <p>http://159.89.9.11/akrediteerimisvorm.html</p>

Dokumendihoidla		
Dokumentide, failide hoidmine, haldamine	+	Olemas <ul style="list-style-type: none"> - lokaalne dokumendihoidla - katalogiseerimine - masslaadimine - mitme sisulehega sidumine, peitmine/kustutamine Puudub <ul style="list-style-type: none"> - ülevaade faili kasutamisest sisulehtedel - mitmekaupade kustutamine - sama nimega uue faili üleslaadimisel olemasoleva versiooni ülekirjutamine ja asendamine kõikjal sisus automaatselt
Otsing		
Lehesisene otsing	+	Juhinduda näidisvaadetest
Teemapõhine otsing	+	Juhinduda näidisvaadetest http://159.89.9.11/otsingutulemus.html http://159.89.9.11/galerii-otsingutulemus.html
SEO ja analüütika		
Google Analüütika paigaldus	+	
Otsingumootoritele optimeerimine (SEO) võimekus	+	
Küpsised	+	
Portletid		
Pealkirja kuvamine	+	Eeldus, et tegemist on sisukomponendiga

Sisukaart		
Kogu lehe sisukaart	-	Mittevajalik
Olulised viited		
Enam kasutatavate viidete lisamine	+	http://159.89.9.11/lists.html
Sisselogimine iseteenindusse		
„Logi sisse“ päisesse, sisulehele	+	
Küsitlused		
Küsitluse loomine, kuvamine sisulehtedel	-	Vajadusel on võimalik kasutada väliseid teenuseid (nt Google Forms)
Navigatsiooni rada		
Kasutaja asukoht	+	
Lingid		
Linkide kuva lehele lisamine	+	http://159.89.9.11/lists.html http://159.89.9.11/templates/33-33-33-jaotus-kiirelt-katte-lingid.html http://159.89.9.11/templates/33-33-33-jaotus-lingid-a.html
Blogi		
Blogi pidamise võimalus	-	Vajalikkuse selgitamine vajab täiendavad analüüsi
Foorumid		
Erinevate teemade postituste tegemine	-	Mittevajalik

RSS		
Uudisvoo (RSS) kuvamine teiselt lehelt	-	Mittevajalik
Muud funktsionaalsused		
Ajajoon	+	http://159.89.9.11/timelines.html
Infograafika, graafikud, protsessid	+	http://159.89.9.11/charts.html
Uudiskiri	+	VP funktsionaalsus (välise veebiteenuse liidestus puudub) http://159.89.9.11/avalehe-jalus-uudiskirjaga.html
Chat	-	Võimalus liidestuda Bürokratt vestlusrobotiga
Mobiilile kohanduv versioon	+	

Valitsusportaali kasutamise võimalikkus KOVide kontekstis

KOVide vajadus uue platvormi kontekstis

Alljärgnevalt on kirjeldatud, millised on kasutajauuringu tulemustele tuginedes Valitsusportaali arendusvajadused, et selle saaksid kasutusele võtta kohalikud omavalitused.

Tehnilise ja visuaalsed uuendused

- ▶ Platvormi kaasaajastamine
  - Asendada vananenud tehnoloogial baseeruv KOVTP platvorm kaasaegse ja jätkusuutliku platvormiga, mis aitab tagada KOV infoteenuste osutamise ühtlast taset ning positiivset kasutajakogemust.
- ▶ Veebilehed vastavad kehtivatele nõuetele (nt WCAG AA)
- ▶ Disaini uuendamine
  - Põhivärvide dünaamika loomine, mida saab KOV ise määrata.
  - Põhinavigatsiooni muutmine ja paindlikkuse väljaarendamine, millega kaasneb 2.tasemelise veebi loomise võimalus väiksematele KOV-idele.
  - VP signatuurkomponentide asendamine (uudiste karusell avalehel)
  - Avalehe, päise, jaluse täiendamine, et eristada KOV veebileht valitsusasutustest
- ▶ Eelloodud standardiseeritud lehemallid ja kujunduse templiidid erinevate info tüüpide esitlemiseks
  - Avalehe ja sisulehe templiidid ning kujundusnäidised, mille seast vastavalt sisule sobiv valida.
  - Struktuuri ja navigatsiooni näidised
  - Sisulehtede templiidid
  - Tabelite templiidid
  - Uudiskirja templiit
- ▶ Otsingu asukoha määramise paindlikkus

Funktsionaalsused

- ▶ Teenuste lihtne leitavus ja teenuste lihtsate kirjelduste haldus ning taaskasutatavus (inimese elukaare teenuste standardiseerimine sündmuspõhisuse printsiibist lähtudes).
- ▶ E-vormi moodul: lubade, nõusolekute, lihtsate deklaratiivsete pöördumiste taotlemise protsessi lihtsustamine ja digitaliseerimine. Loodav lahendus ei asenda olemasolevaid ega tulevikus uuendatavaid e-teenuse keskkonna funktsioone. Lahendus rakendub teenustele, mis ei eelda kasutaja iseteenindusse logimist ja kus puuduvad päringud teiste andmekogudega. Näiteks meelevalduse korraldamise loa taotlemine, raieloa taotlemine, teenuse lõpetamine vms. Selleks arendatakse e-vormi moodulile:

- Pdfiks genereerumine
- Lisatakse allkirjastamise võimalus (vormi koostamisel saab määrata allkirjastamise funktsiooni avalikus vaates).
- Loogika, et vormilt kogutavad andmed oleksid võimalikult lühikest aega veebis ja need kustutatakse/kustuksid kohe, kui menetlusprotsess on liikunud KOVi, DHSi või mõnda teise keskkonda. Oluline on tagada, et uuele platvormile ei tekiks täiendavat taset ega oleks platvormi vaja pidada selles sisalduvate andmete pärast.

► Kontaktliidese arendamine

- Kontaktid peavad olema tsentraalselt sisestatavad, hallatavad ja kasutajale veebipoolel ühtse loogika abil leitavad.
- Funktsionaalsus peab omama võimekust väljastada jooksvalt (automaatselt) asutuse kontaktandmed (ametnike nimed, nende rollid ja kontaktid) ühtse väljundina, mida on võimalik avaandmetena pakkuda.

► Sündmuste ja ürituste kajastamise kalendri moodul

- Vajalik lahendus võimaldab nii omavalitsuse sees kui omavalitsuse üleselt sündmuseid kategoriseerida, koondada, grupeerida ja kasutajale kuvada (nt meelelahutuslik info eristada ametlikest, eristada asukohapõhiselt, periodiseerida ja kuvada üritusi ka allasutuste veebides ning vastupidi, et vältida topelt sisestamist).

► Kaardirakendus

- Vajalik on lahendus, kuhu on võimalik luua ja integreerida erinevaid kihte (nt ürituste toimumise kohad, kohalikud asutused, vaatamisväärsused ja turismiobjektid). Kaaluda tuleks koostööd Maa-ametiga, mille Geoportaal võimaldab erinevaid kihte kasutada ja luua.

Eelnevalt loetletud funktsionaalsused on käesoleva uuringu raames loodud *wireframe*'idega kaetud. Järgnevale on loetletud funktsionaalsused, mille vajadus kasutajauuringu raames selgus ning mille arendamist võib tulevikus kaaluda.

- OVP värvidele vastavate lisavärvide leidmine, mis võimaldaks koostada värvilisi graafikuid ja jooniseid.
- Sotsiaalmeedia liidestus ja võimekuse arendamine. Uudiste moodul võiks võimaldada liidestust sotsiaalmeediaga, mille tulemusena saaks veebihaldur otsustada, millises kanalis soovib uudise koos pildiga avalikustada ja seda ka kohe kodulehe haldusest juhtida.
- Tabelite haldamise arendamine. Vajalik lahendus võimaldab tabelit mitmes kohas välja kuvada ning tabeli sisu muutes toimub muudatus automaatselt kõikidel sisulehtedel, kus tabelit kuvatakse.
- Infograafika loomise töövahend, mis võimaldab luua OVP värvides infograafikat.
- Tagasiside andmine koos võimalusega lisada e-vormile manuseid.
- SEO võimekus, otsingumootoritele optimeerimine ja veebi analüütika.
- Smart-Id võimekus.
- Kalendri ja sündmuse funktsionaalsuse liidestatavus erinevate kultuurikalendritega (vajab täiendavat analüüsimist).

Kokkuvõte

Valitsusportaali kasutuselevõtt kohalike omavalitsuste veebiplatvormina on mõistlik alljärgnevatel põhjustel:

- ▶ Valitsusportaal on välja arendatud platvorm, mis katab kõik KOVide olulised vajadused veebilehtede ülesehitamisel. KOVidele Valitsusportaalist eraldiseisva platvormi väljaarendamine ei ole majanduslikult mõistlik.
- ▶ Valitsusportaal pakub täiendavaid funktsionaalsusi ja lahendusi, mida täna KOVTP ei paku.
- ▶ KOVTP on ajale jalgu jäänud nii kasutajamugavuse, haldamise kui ka disaini poolest. Uue lahenduse kasutuselevõtt on vältimatu.
- ▶ Valitsusportaali kasutuselevõtt KOVide ühtse platvormina on kuluefektiivne, sest:
  - Ühe KOVi veebilehe analüüsimise, prototüüpimise, disainimise ja arendamise kulu on ca 60 000 eurot. Kõigi KOVide (79) peale kokku teeks see 4 740 000 eurot. Valitsusportaal on juba olemas ning selle arendamise kulu enam ei teki. Valitsusportaali KOVide tarbeks sisseseadmise kulu on ca 150 000 – 200 000 eurot.
  - Eraldiseisvalt tasudes on käesoleva analüüsi elluviimise ajahetkel hinnatud VP KOVide kontekstis kasutuselevõtu igakuiseks kuluks KOVile 300 eurot, mis sisaldab Riigipilve teenust (180 eurot), arenduskomponenti (25 eurot), kasutajatugi ja haldus (70 eurot), tootejuhtimine (25 eurot). Kasutuselevõtmise eel võib siiski selguda, et osade hinnakomponentide summad on väiksemad või lahendatakse teisiti.
  - Iga KOVi kohta igakuiselt tehtava kulu suurus ja sellest saadav kasu on positiivses suhtes, sest ühele KOVile uue veebilehe ehitamine (KOVTP kasutamine ei ole lähiaastatel enam jätkusuutlik) ja pidev ülalhoidmine on kordades kallim, kui VP-ga liitumine.
  - Ühe veebilehe majutamine, hooldamine, nõuetele vastavana hoidmine ja turvalisuse tagamine on kallim, kui teenust sisse osta keskselt ning kulusid osalejate vahel jagada.
  - Mugava haldusliidesega platvormi kasutuselevõtt hoiab kokku ka tasustatud tööaega. Vabanenud aega saavad spetsialistid kasutada teiste tööülesannete täitmisele.
- ▶ Valitsusportaal on kasutusel täna kõigis ministeeriumites ja paljudes valitusasutustes. Sellisel kujul on katab portaal kõigi osaliste vajadused, mistõttu on alust arvata, et enamus vajalikke arendusi on juba tehtud ning portaali suures mahus arendamine edaspidi ei ole vajalik. Sellest tulenevalt ei ole ilmselt vajalikud pidevad eraldiseisvad investeeringud väikearenduste teostamiseks.

Visuaalne lahendus

Kohalikud omavalitsused võtavad kasutusele valitsusportaali, kuid selleks, et eristada, kahte platvormi viiakse sisse järgmised muudatused:

- ▶ KOV portaal võtab kasutusele kõik Valitsuportaali templiidid välja arvatud avalehel oleva uudisteploki. Avalehe uudisteplokk kujundatakse ümber KOV platvormi jaoks, et saavutada tunnetuslik erisus kahe platvormi vahel.
- ▶ Avalehel on KOVil võimalik määrata taustapilt, mis eristab teda teistest KOVidest.
- ▶ KOVid saavad valida viie veebilehe põhivärvi seast ühe, mis peab olema kooskõlas vapi värviga. Põhivärvid on sinine, punane, must, kuldne ja roheline.
- ▶ Ametlikud vapivärvid on kohandatud, et need vastaksid WCAG AA nõuetele. Veebis kasutatavad värvid on:
  - Vapisinine: 0073CE (ei ole kohandatud)
  - Vapipunane: CC3039 (kohandatud WCAG AA nõuetele vastavaks)
  - Vapikuldne: 7B7053 (kohandatud WCAG AA nõuetele vastavaks)
  - Vapiroheline: 048434 (kohandatud WCAG AA nõuetele vastavaks)
  - Vapimust: 333232 (tehtud veidi heledamaks, et kontrast valgega ei oleks liiga tugev)
- ▶ Päises on lubatud kasutada ainult vappi, logo kasutamine on keelatud. Vapil ei tohi ümber olla raami, välja arvatud need KOVid, kelle vapi ääres on valget, sellisel juhul tuleb vapile ümber panna hall joon, mis eristab vapi valge värvi tausta valgest värvist.

Selleks, et veebileht oleks kasutajasõbralik, ehitatakse see üles disaini ja tehnilisi võimalusi arvesse võttes.

- ▶ Sisu ehitatakse üles disainist lähtuvalt. Iga uue sisulehe ülesehitamisel nõuavad sisu tootmine ja selle visuaalne presenteerimine sama palju tähelepanu. Juba sisu tootmisel mõeldakse, kuidas seda veebis paigutada.
- ▶ Sisulehtede struktuur on läbimõeldud, informatsioon on küljendatud. Pööratakse tähelepanu sellele, et kasutajal oleks huvitav lugeda.
- ▶ Kui sisu loomisel ei õnnestu saavutada soovitud tulemust, tuleb ühendust võtta spetsialistiga (IT või inimene, kes on haldamises kogenum).
- ▶ Fotode valikul peab lähtuma veebi terviklikust pildikeelest.
  - Illustratiivseid pilte saab tasuta pildipankadest.
  - Pildiks ei sobi kampaaniamaterjal, aga kampaaniamaterjalist saab teha pilti (plakat tänaval, arvutis keegi materjaliga tutvumas vms).
  - Pildiks ei sobi ka muud graafilised kujundused, ainult fotod.
  - Foto ei tohi olla madala kvaliteediga udune.
- ▶ Graafiliste elementide loomisel ja veebi lisamisel tuleb ühendust võtta disaineriga. Disainer teeb joonise või graafiku stiilile vastavalt.

- ▶ Tekstide koostamisel peab jälgima, et lehel oleks tasakaal. Kahte kõrvuti plokki teksti koostamisel peab jälgima, et üks plokk ei oleks teisest ebaproportsionaalselt pikem või lühem. Vajadusel tuleb teksti juurde kirjutada või vähendada. Tekstiplokke võib ringi tõsta, et tekiks tasakaal.
- ▶ Sisu peab täitma disaini - kui miskit jääb tühjaks, tuleb leida teine lahendus disainis või kirjutada teksti juurde. Kõigis lahtivajuvates plokkides peab olema tekst. Plokki lahti klikkides ei tohi vastu vaadata tühjus. Layeris peab olema piisavalt teksti. Kui teksti on vähe, siis on parem see kirjutada sisulehele. Pealkirjad ei tohiks olla liiga pikad (sh. üritse nimed, materjalide nimed jne).

Haldusmudel ja jätkusuutlikkus

OVP on üks platvorm, millele on võimalik lisada kõikide KOVide veebilehed

- ▶ Kõik KOVide veebilehed asuvad ühisel platvormil.
  - Ühisel platvormil veebide haldamine on kuluefektiivsem, kui seda eraldiseisvalt teha.
  - Ühisel platvormil veebide hoidmine tagab suurema turvalisuse.
- ▶ Valitsusportaal ja OVP asuvad tehniliselt eraldi, kuid täiendavad üksteist.
  - OVP majutatakse ja hallatakse VPst eraldiseisvalt, et säilitada portaalide sõltumatus ja mitte luua üle saja veebilehega platvormi, mille haldamine omanikule üle jõu käiks.
  - OVP-le leitakse VPst sõltumatu arendus, disainipartner ja infosüsteemi halduspartner, kuid peetakse kinni VP tehnilistest ja visuaalsetest ettekirjutustest.
  - Siiski kõik uued arendused ja funktsionaalsused, mis luuakse ühele portaalile, jagatakse ka teisega ja vastupidi. ,

Linnade ja Valdade Liit on Omaavalituste portaali (OVP) omanik

Linnade ja Valdade Liidu juurde luuakse eraldi töökoht, mille ülesanne on juhtida keskselt OVP kasutamist:

- ▶ jälgida, et kõik KOVid peavad kinni stiiliraamatust;
- ▶ koordineerida uusi arendusi, kinnitada arendusvajadusi ja lükata tagasi neid, mida on võimalik olemasolevate templitide ja / või funktsionaalsustega lahendada;
- ▶ korraldada infovahetust erinevate KOVide vahel seoses OVPga;
- ▶ pakkuda tuge, kui miskit jääb ebaselgeks, otsida vastuseid, kui ta neid ise ei tea;
- ▶ koordineerida suhtlust Riigikantselei ja RMITiga Valitsusportaali ja Omaavalitsusportaali ühisosadega seoses.

OVP arendustöid planeeritakse keskselt ja tulemust kasutatakse ühiselt.

- ▶ Leitakse arenduspartner ja disainipartner, kes toetavad kokkulepitud tingimustel OVP kasutajaid järgnevatel aastatel.
  - Arenduspartneri ülesandeks on pakkuda tehnilist tuge ja teostada arendusi.
  - Disainipartneri ülesandeks on pakkuda disainialast tuge (üldine visuaal, fotomaterjal, graafikud, joonised jne).

- Nii disainipartneri kui ka arenduspartneri ülesandeks on jälgida VP veebilehti ning juhtida veebiomanike tähelepanu sellele, kui miskit ei ole visuaalselt või tehniliselt korrektne.
- ▶ Arendused kinnitatakse keskselt, kuid arveldatakse eraldi.
  - Kui KOVil tekib vajadus arendustöö järele, kinnitab ta selle tellimise keskselt Linnade ja Valdade Liiduga.
  - Iga asutus tellib töö iseseisvalt arenduspartnerilt ja arenduse eest tasub asutus/asutused, kes on arendustööst huvitatud.
- ▶ Iga teostatav arendus on kättesaadav kõigile VP ja OVP kasutajatele
  - Olenemata, kes arendustöö tellib või selle eest tasub, tulemus muutub kättesaadavaks kõigile VP ja OVP kasutajatele.
  - Arendus peab olema täiendatav, et muuta see kasutatavaks erinevates asutustes.
- ▶ Majanduslikult mõistlikum oleks OVP administreerimise, haldamise ja majutamise rahastamine tsentraalselt Riigieelarvest.

Kohalike omavalitsuste teenused

Alljärgnevalt on kirjeldatud, millise loogika alusel võiksid olla teenused kajastatud KOVide veebilehtedel.

Teenused on mõeldud peamiselt elanikule

- ▶ Iga teenuse juures peab olema teenuse nimi, lühikirjeldus, toetuse summa (kui on), kuidas teenust tarbida, teenuse tarbimisele kuluv aeg, ametniku kontakt, otselink või nupp infosüsteemi, kus teenust tarbida saab.
- ▶ Valla teenuste peamine sihtgrupp on valla elanikud.
- ▶ Ettevõtjatele pakub vald teenuseid, mis sõltuvad kohalikust omavalitsusest (toetused, kooskõlastused jms). Kohalik omavalitsus ei vahenda riigi pakutavaid teenuseid. Nende tarbimiseks pöördub ettevõtte algallika poole (riiklikud asutused ja registrid, näiteks äriregister, ehitusregister jne).

Teenuste ülesehitus lähtub inimese elukaare sündmustest

- ▶ Teenuste ülesehitamisel rühmitatakse teenused loogilistesse gruppidesse, mis lähtuvad inimese elukaare ajajoone vajadustest avalike teenuste järele.
- ▶ Teenuste väljatöötamisel peetakse silmas [Infoühiskonna arengukava 2020](#) kaugemat eesmärki avalike e-teenuste ja kasutajakogemuse järgmiseks arenguhüppeks – kasutajale nõ „nähtamatud“ asutuse- ja valdkonnaülesed sündmuspõhised teenused, et muuta avalikud teenused kasutajale võimalikult lihtsaks ja tõhusaks.
- ▶ Elanik peab saama asjad aetud ühe suhtluskorraga, igal võimalusel pigem automaatselt ja sekkuma ainult riigi poolsele algatusel või märguandel.

- ▶ Omavalitsused ei ole valmis täies mahus automatiseeritud sündmusteenuste menetlemisele ja osutamisele üle minema, kuni puudub kriitiliselt oluline e-riigi teenuste (infosüsteemide, registrite ja andmebaaside) integreeritus teenuste menetlemiseks ja osutamiseks.
- ▶ Teenuste arendamisel tuleb omavalitsustel lähtuda Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi koostöös PricewaterhouseCoopers Advisors'i, Trinidad Wisemani „Sündmusteenuste analüüs“ loogikast ja printsiipidest.
- ▶ Üleminek manuaalselt menetlusprotsessilt e-teenuste osutamisele tuleks planeerida teenuse põhiselt ja etapiviisiliselt vastavalt infotehnoloogilise võimekuse arengule.
- ▶ Sõltumata e-teenuste osutamise võimalikkusest arendatakse veebilehele teenused sündmusteenuste loogikast lähtudes, koondades erinevad elusündmuse teenuse moodustavad alamkomponendid kokku üheks teenuseks. Näiteks teenus „Lapse sündimine“ koosneb komponentidest:
  - Lapseootus
  - Sünni registreerimine
  - Nime valimine
  - Sünnitoetus
  - Sünnijärgne lapsehooldus
  - Lapse elukoha registreerimine
  - Lapse tervis, perearsti määramine, tugiteenused
  - Lasteaiakoha taotlemine
- ▶ Eesmärk on juurutada kõikides omavalitsustes ühetaoline teenuste loogika. Ühetaoline esitlemine veebilehel pakub kasutajale võimaluse leida teenused kiiresti samast kohast, kui elanik puutub teenuste saamisel kokku erinevate omavalitsustega (nt kolimine).
- ▶ Järgnevalt pakutakse välja teenuste näidisstruktuur. Aluseks on võetud Saue valla veebilehel elanikule kättesaadavad teenused.

Teenused

Elukoht ja keskkond

- ▶ Elukoha registreerimine
- ▶ Eluruumi tagamine
- ▶ Energiakulude hüvitamine
- ▶ Eestisse elama asumine
- ▶ Eluruumi kohandamine puudega inimesele (erivajadusega)
- ▶ Detailplaneeringu algatamine (taotlused)
- ▶ Kaeveloa taotlemine
- ▶ Maadega tehtavad toimingud
- ▶ Ruumide rentimine
- ▶ Tänavate korrashoid
- ▶ Lehtede äravedu
- ▶ Lumekoristus
- ▶ Fekaaliauto tellimine

- ▶ Raieloa taotlemine
- ▶ Jäätmemajandus (jäätmeveo tellimine, teenusest loobumine, ühine olmejäätmete korraldus)

Abiellumine

- ▶ Abielu registreerimine
- ▶ Nime muutmine
- ▶ Abielu lahutamine

Lapse sündimine

- ▶ Sünni registreerimine
- ▶ Sünnitoetus
- ▶ Nime valimine
- ▶ Perearsti valimine
- ▶ Elukoha registreerimine
- ▶ Lasteaiakoha taotlemine

Lapse kasvamine

- ▶ Lasteaia valimine ja koha taotlemine
- ▶ Lapsehoiuteenus
- ▶ Lapsetoetused (koduse lapse toetus, lasteaiakoha toetus, hoolduspere toetus)
- ▶ Lapse toitlustamise toetamine
- ▶ Asenduskodu ja järelhooldus
- ▶ Hoolduspere
- ▶ Puudega lapse toetamine (toimetulekutoetus, ravimitoetus, transporditoetus, tugiisiku ja lapsehoiuteenuse toetus)
- ▶ Vanema kaotuse toetamine (hoolduspere leidmine, toimetulekutoetus, leinanõustamine, mänguteraapia, psühholoogiline nõustamine)
- ▶ Lapse vaimse tervise toetamine (kogemusnõustajate teenused, mänguteraapia)

Hariduse omandamine

- ▶ Kooli valimine
- ▶ Ranitsatoetus
- ▶ Õpilaskodu ja pikapäevarühm
- ▶ Huvihariduse ja -tegevuse toetamine (õppetasude maksmine ja soodustused)
- ▶ Sõidukulude hüvitamine
- ▶ Stipendiumid ja õpilaste tunnustamine (õpilasvahetus ja välisõpe)

Abi vajamine

- ▶ Abivajaja toetused (Toimetuleku- ja sotsiaaltoetused, terviseabi toetus, tugitoetus, hooldajatoetus, õigusabi)
- ▶ Hoolduse seadmine
- ▶ Isikliku abistaja taotlemine
- ▶ Koduteenus
- ▶ Hoolekandeesutuse

- ▶ Puudega inimese eluruumi kohandamine
- ▶ Viipekeelee teenus
- ▶ Parkimiskaart
- ▶ Puudega lapse sotsiaalteenused
- ▶ Sotsiaaltranspordi teenus
- ▶ Tugiisiku teenus
- ▶ Varjupaiga ja turvakoduteenus
- ▶ Üldhooldusteenus

Tervise toetamine

- ▶ Arstiabi ja terviseteenused
- ▶ Terviseabi toetus
- ▶ Ravimitoetus
- ▶ Vaimse tervise toetamine (raseduskriisi-, leina- ja viljatusnõustamine)

Lähedase kaotus

- ▶ Matusetoetus
- ▶ Surma registreerimine
- ▶ Leinanõustamine

Avalikus elus osalemine

- ▶ Ürituste korraldamine
- ▶ Üritused
- ▶ Sporditegevus
- ▶ Huviringid

Ettevõtlusega tegelemine

- ▶ Toetused
- ▶ Kooskõlastused
- ▶ Investeeringud

Projekti elluviimine

OVP kasutuselevõtmise esimeses etapis kaasatakse viis pilootprojekti, kellele pakutakse süvendatud tuge kasutajakogemuse, haldamise, integreerimise, veebilehe ülesehitamise jms osas. Viis pilootprojekti on: Elva, Viljandi, Saue, Jõgeva ja Saaremaa.

Arenduspartneri ja disainipartneri leidmine

- ▶ Arenduspartneri ja disainipartneri leidmiseks kuulutatakse välja hange. Hanke raames tellitakse OVP disainitugi, arendustööd ja tehniline tugi järgnevateks aastateks.

Sisuhalduse koolituse partneri leidmine

- ▶ Sisuhalduse koolituspartneri leidmiseks kuulutatakse välja hange.
- ▶ Sisuhaldamise koolituse eesmärk on KOVide kommunikatsioonjuhtidele ja muudele sisuomanikele anda ülevaade:
  - Kuidas mõelda kasutajakeskselt sisuloomes? Kuidas lihtsustada tekste nii, et oluline informatsioon oleks esile tõstetud?
  - Kuidas üles ehitada menüü kasutaja vajaduste vaatest?
  - Kuidas arvestada veebilehe disainiga sisuloomes?
  - Kuidas kasutada haldusliidest uuel veebiplatvormil?
- ▶ Koolitus viiakse läbi kahes etapis.
  - Esimeses etapis koolitatakse osalejaid kasutajakeskse mõtlemise põhimõtetes, defineeritakse, kes on veebilehe kasutaja ja millist informatsiooni ta veebilehelt vajab. Esitletakse, kuidas toota kasutajasõbralikku veebilehe sisu, kuidas üles ehitada menüü ja kuidas küljendada veebi sisu selliselt, et see oleks kasutajale kergesti haaratav. Koolitusele järgneb KOVi iseseisev töö oma veebi ülessehitamisel.
  - 1 kuu hiljem viiakse läbi koolituse teine etapp, kus vaadatakse koos üle, mis on valminud, millised olid mured ja takistused ning arutletakse, kuidas saavutada veel paremat tulemust.
- ▶ Koolitustele lisandub ka teenusedisaini, UX ja haldamise tugi, samuti menüüstruktuuri ehitamise tugi. Koostöö pilootprojektidega ja nende nõusamine on jooksev. Iga pilootprojekti kohta planeeritakse 20h nõustamiseks.
- ▶ Lisaks on vaja täiendada olemasolevat juhendmaterjali nii selles osas, mis puudutab kasutajasõbraliku ja visuaalselt tasakaalus veebilehe loomist, kui ka Valitsusportaalile KOVidele loodavate uute funktsionaalsuste haldamist.

KOVide projektiga kurssi viimine

Linnade ja Valdade Liit kutsub kokku piloot-KOVide kommunikatsiooni- ja IT-spetsialistid ning annab ülevaate järgnevate kuude vältel elluviidavatest tegevustest. Räägitakse läbi, kuidas:

- ▶ muuta veebilehe struktuur uuele lahendusele vastavaks (tegevuspõhiseks);
- ▶ analüüsida veebilehe sisu;

- ▶ muuta veebileht kasutajasõbralikuks;
- ▶ valmistada oma asutus ette uue otsingumootori ülesehitamiseks;
- ▶ minna üle uuele lahendusele.

Antakse ülevaade ka orienteeruvast ajakavast.

Pilootide pidev toetamine ja projektijuhtimine

Pilootprojektina OVP kasutusele võtvaid KOVe toetatakse jooksvalt nii disaini, struktuuri, kasutajamugavuse, kui ka tehnilistes küsimustes. Pilootprojektide elluviimisel võiks suunata projekte selliselt, et nad liiguksid sarnases tempos etapist etappi. Selliselt on tagatud, et ükski pilootprojekt ei jää teistest maha, lisaks on nende juhendamine lihtsam.

Veebilehe struktuuri muutmine

- ▶ Esimese taseme menüüd on kokku maksimaalselt 7 menüüpunkti.
- ▶ Esimese taseme menüüs on 4-5 tegevusvaldkondi kirjeldavat menüüpunkti ning lisaks menüüpunkt „Juhtimine ja kontaktid“ ning „Teenused ja toetused“. Eraldava joone taga on maksimaalselt üks teise iseloomuga menüüpunkt.
- ▶ Esimese taseme menüüpunktide nimed peaksid koosnema mitmest teemast, mis menüüpunkti sees peituvad. See lihtsustab informatsiooni leidmist.
- ▶ Menüü ülesehitus ja menüüpunktide nimed ei kajasta asutuse sisemist töökorraldust vaid on paigutatud vastavalt välisele kasutajale mõistetavale loogikale.
- ▶ Menüü peaks olema tasakaalus ehk iga menüüpunkti taga leiduv informatsioon ja selle struktuur võiks olla ligikaudu samas mahus. Struktuur ei ole üles ehitatud lähtudes osakondade toimimise loogikast vaid kasutaja loogikast.
- ▶ Menüü on maksimaalselt kolmetasemeline. Menüü teine ja kolmas tase avanevad suures menüüs esimese taseme menüüpunktide klikkides. Kõik olemasolevad neljanda ja viienda taseme menüüpunktid tõstetakse kolmandale tasemele.

Veebilehe sisu analüüsimine

- ▶ Olemasolev veebileht vaadatakse üle ning kustutatakse maksimaalselt ebavajalikku informatsiooni
  - Kustutatakse aegunud informatsioon
  - Kustutatakse lingid, mis ei tööta
  - Kustutatakse dubleeritud informatsioon
- ▶ *Google Analytics* tulemustele tuginedes tuvastatakse, milliseid lehekülgi kasutajad ei külasta.
  - Vähe külastatavatelt lehekülgedelt informatsioon kustutatakse või paigutatakse struktuuris selliselt, et kasutajad selle lihtsamini üles leiaksid
- ▶ Uuendatakse informatsioon, mis ei ole aastaid tähelepanu saanud ning ei ole enam korrektne

- Vaadatakse üle, kas kõik numbrid, tähtjad, viited jne on korrektsed
- Vaadatakse üle, kas kõik kontaktid, kellele veebilehe sisuosas viidatakse endiselt töötavad majas ning on teema eest vastutavad.

► Koristustööd võib teha:

- Üks, veebi eest tervikuna vastutav isik
- Iga tegevusvaldkonna eest vastutav isik tegevusvaldkonna lehtedel. Sellisel juhul peab veebi, kui terviku üle vaatama ka üks veebi eest tervikuna vastutav isik.

Veebilehe sisu kasutajasõbralikumaks muutmine

► Analüüsitakse, millised sisuartiklid oleks võimalik muuta visuaalselt huvitavamaks.

- Kui tekstis leidub numbrilist informatsiooni, pannakse informatsioon graafikule.
- Kui tekstis kirjeldatakse protsessi, luuakse protsessijoonis.
- Kui tekstis viidatakse piirkonnale, pannakse informatsioon kaardile.

► Massiivsed tekstiplokid lõhutakse ning küljendatakse, et tagada teksti lihtsam loetavus.

- Olulisemad laused tõstetakse esile.
- Lähtutakse loogikast, et pigem pikk ja sisutihe lehekülg, kui palju killustatud informatsiooni.
- Pikkade sisuartiklite ülesehitamisel peetakse kinni põhimõttest, et ekraanil oleks pidevalt näha mingi teksti lõikav element (pilt, joonis, graafik, esile tõstetud lause, alampealkiri, teine templiit vms).
- Veebist on kättesaadav lühendatud ja lihtsustatud informatsioon, mis toob lugejani kõige olulisema. Soovi korral on kasutajal ligipääs ka ametlikele dokumentidele ja tekstidele pdf formaadis.

► Analüüsitakse, milliseid videoid või animatsioone on võimalik olemasolevate artiklite juurde lisada.

- Tuvastatakse, kas on juba olemas teemakohaseid videoid või animatsioone.
- Võimalusel toodetakse video või animatsioon

► Otsitakse täiendavat pildimaterjali, mida saaks sisuartiklite juurde lisada.

► Kui on planeeritud kasutusele võtta mõni uus templiit, oleks mõistlik varakult selle sisu valmis toota.

Otsingumootori ettevalmistamine

► Kesksel tasemel otsingumootori tööloogika läbimõtlemine

- Kõigile osapooltele peaks jagama juhiseid, millise loogika alusel oma veebis olevat informatsiooni sildistada.

► Kõikides veebides olevale informatsioonile siltide (tagide) lisamine

- Ühel informatsioonikillul võib olla mitu silti
- Sildistatakse: sisuartiklid, uudised, pressiteated, pildid, videod, joonised, dokumendid, kõned, õigusaktid jne.

OVP kasutuselevõtmine ning tehnilise toe pakkumine

- ▶ Kõigile osapooltele tehakse OVP kättesaadavaks
- ▶ Iga OVP-d kasutav asutus näeb testkeskkonnas oma veebi uues formaadis ning teeb vajalikud korrektuurid.
  - Sisestatakse uus menüüstruktuur
  - Avalehele sisestatakse uus sisu ja uued pildid
  - Lisatakse videod, animatsioonid, joonised, graafikud, pildid jne
  - Kontrollitakse, et ükski veebileht ei oleks üleminekuga „katki läinud“.
  - Lisatakse uued veebilehed, mis uute templitide kasutuselevõtmega tekkisid.

Mõõdikud

Alljärgnevalt on välja toodud, milliseid mõõdikuid kasutada, et mõõta KOVide platvormi kasutuselevõtmise edukust.

	Mõõdik	Meetod	Meetod	Tihedus	Eesmärk
1.	OVPga liitunud KOVide arv	Arvestatakse iga OVPga liitunud KOV.	Statistika	Pidev	Kasvab
2.	Töötajate rahulolu	<p>Töötajate rahulolu mõõtmiseks on vaja välja töötada põhjalik küsimustik, milles käsitletakse rahulolu nii veebi kasutusmugavuse, kui ka haldusmugavusega. Küsitluse raames esitatavad küsimused peaksid olema kvantitatiivselt mõõdetavad ning aastast aastasse samad, et tagada nende võrreldavus ajas.</p> <p>Hea oleks teha esimene mõõtmine enne OVP kasutuselevõttu, et saaks võrrelda töötajate rahulolu KOVTP ja OVP kasutamisel.</p> <p>Mõõtmisel tuleks arvestada asjaoluga, et esimese aasta tulemus võib olla madal seoses uue süsteemi kasutuselevõtmise ja sellega harjumisega.</p>	Küsimustik	Kord aastas	Stabiilselt kõrge / kasvab
3.	Kasutajate rahulolu	<p>Kasutajate rahulolu mõõtmiseks on vaja välja töötada tagasihoidlik küsimustik, milles käsitletakse rahulolu veebi kasutusmugavusega. Küsitluse raames esitatavad küsimused peaksid olema kvantitatiivselt mõõdetavad ning aastast aastasse samad, et tagada nende võrreldavus ajas.</p> <p>Hea oleks teha esimene mõõtmine enne OVP kasutuselevõttu, et saaks võrrelda töötajate rahulolu KOVTP ja OVP kasutamisel.</p> <p>Mõõtmisel tuleks arvestada asjaoluga, et esimese aasta tulemus võib olla madal seoses uue süsteemi kasutuselevõtmise ja sellega harjumisega.</p>	Küsimustik	Kord aastas	Stabiilselt kõrge / kasvab
4.	Haldamise ajakulu	<p>Haldamise ajakulu saab mõõta jooksvalt. Selleks, et saada parim ülevaade oleks vaja haldamise ajakulu arvestada pidevalt. Küll aga võib ajakulu arvestada ka näiteks kord aastas sama kuu vältel ning seda võrrelda eelmise aasta tulemustega. Ajakulu arvestamiseks võib kasutada Toggl tarkvara.</p> <p>Mõõtmisel tuleks arvestada asjaoluga, et esimese aasta tulemus võib olla kõrge seoses uue süsteemi kasutuselevõtmise ja sellega harjumisega.</p>	Toggl	Kord aastas või pidev	Stabiilselt madal / langeb
5.	Veebilehe külastajate arv aastas	<p>Veebilehe kasutajate osakaalu saab mõõta kasutades Google Analytics töövahendit. Kuna veebilehe külastamine aasta lõikes on sesoonne, on hea võrrelda tulemusi eelneva aastaga.</p> <p>Mõõtmisel tuleks arvestada asjaoluga, et veebilehe lansseerimisel on huvi veebilehe vastu tavalisest kõrgem.</p>	Google Analytics	Kord aastas	Kasvab
6.	Veebilehel veedetud aeg	<p>Veebilehel veedetud aega saab mõõta pidevalt kasutades Google Analytics töövahendit.</p> <p>Mõõtmisel tuleks arvestada asjaoluga, et veebilehe lansseerimisel on huvi veebilehe vastu tavalisest kõrgem.</p>	Google Analytics	Pidev	Kasvab

7.	Külastatud veebilehtede arv	Külastatud veebilehtede arvu saab mõõta pidevalt kasutades Google Analytics töövahendit. Mõõtmisel tuleks arvestada asjaoluga, et veebilehe lansseerimisel on huvi veebilehe vastu tavalisest kõrgem.	Google Analytics	Pidev	Kasvab / kõrge
8.	Põrkemäär	Põrkemääraga mõõdetakse nende külastajate arvu, kes veebilehelt lahkuvad peale ühe lehe külastamist. Mida madalam on põrkemäär, seda rohkem lehti inimesed külastavad. Mõõtmisel tuleks arvestada asjaoluga, et veebilehe lansseerimisel on huvi veebilehe vastu tavalisest kõrgem.	Google Analytics	Pidev	Madal / langeb
9.	Telefoni teel KOVi pöördumiste arv	Telefoni teel KOVi pöördumiste arvu saab mõõta jooksvalt. Hea oleks mõõta ka seda, millega seoses inimesed telefoni teel KOVi pöörduvad ja kontrollida, miks see info veebilehelt leitav ei ole. Mõõtmisel tuleks arvestada, et alguses ei ole inimestel harjumust informatsiooni uuelt veebilehelt otsida.	Statistika	Pidev	Langeb
10.	E-maili teel KOVi pöördumiste arv	E-maili teel KOVi pöördumiste arvu saab mõõta jooksvalt. Hea oleks mõõta ka seda, millega seoses inimesed e-maili teel KOVi pöörduvad ja kontrollida, miks see info veebilehelt leitav ei ole. Mõõtmisel tuleks arvestada, et alguses ei ole inimestel harjumust informatsiooni uuelt veebilehelt otsida.	Statistika	Pidev	Langeb